

Агар дар ҷаҳон набвад омӯзгор,
Шавад тира аз беҳирад рӯзгор.

ҲАФТАНОМА АЗ 20-УМИ ИЮЛИ СОЛИ 1932 НАШР МЕШАВАД

№ 22 (12298)
3 июни
соли 2021

ОМУЗГОР

НАШРИЯИ ВАЗОРАТИ МАОРИФ ВА ИЛМИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН www.omuzgor-gazeta.tj

► ҲАДИСИ ДҶУСТИ

ТОҶИКИСТОН – ЁЗБЕКИСТОН: дар масири ҳамдилӣ

Садсолаҳои охир халқҳои тоҷику ўзбек дар ҳавзаҳои ягонаи сиёсӣ, ҷуғрофиву фарҳангӣ умр ба сар мебарданд ва ин омил дар сарнавишти шеваи зиндагии онҳо таъсиргузор будааст. Игтиҳоди Шӯравӣ ин ду халқро аз нав дар ҳаёти як давлат муттаҳид намуд ва барои рушди кишварҳои ҳамҷавор шароити мусоид фароҳам сохт. Дӯстӣ ва бародарии ин ду халқ қавӣ буд. Пошхӯрии давлати Шӯравӣ боиси он гардид, ки халқҳои тоҷику ўзбек истиқлолият ба даст оварданд. 1 сентябри соли 1991 Ёзбекистон, 9 сентябри соли 1991 Тоҷикистон истиқлоли давлатии худро эълон намуданд. Дар сарнавишти халқҳои тоҷику ўзбек даврҳои нав, даврҳои бунёди давлатҳои тозаистиқлоли миллӣ оғоз ёфт. Сароғози давлатдорӣ навин барои ҳарду халқ аз пешомади хушбинона ва муносибатҳои дӯстона ва ҳамсоиягии нек, ҳамкориҳои мутақобилан судманд, ҳамзистии озоишта дарак меод. Дар аввалин суҳанронҳои худ Сарвари давлат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон 28 сентябри соли 1993 дар иҷлосияи XVIII Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон чунин изҳор намуданд: «Барои мо, тоҷикон, муносибати дӯстона, мустаҳкам ва тӯлонӣ бо Ёзбекистон ҳам тақозои таърихӣ ва ҳам ниёзи мардумист».

22 декабри соли 1992 муносибатҳои дипломатӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ёзбекистон барқарор гардид. Аз соли 1995 сафорати Тоҷикистон фаъолияти худро дар шаҳри Тошканд оғоз намуд.

Аз соли 1992 то имрӯз миёни Тоҷикистон ва Ёзбекистон 111 созишнома, аҳднома ва қарордод ба имзо расидааст, ки ҳамкориҳои

гуногунӣ сиёсӣ, иқтисодӣ, илмиву фарҳангиро фаро мегиранд. Дар миёни силсилаи аҳдҳо, ки байни ду давлат дар сатҳи роҳбарони ду кишвар ба имзо расиданд, Аҳднома дар бораи дӯстӣ, ҳусни ҳамҷаворӣ ва ҳамкорӣ миёни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ёзбекистон аз 4 январи соли 1993 ва Аҳднома дар бораи дӯстии абадӣ миёни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ёзбекистон аз 15 июли соли 2000 ба ҳисоб мераванд.

Аҳдномаи дӯстӣ, ҳусни ҳамҷаворӣ ва ҳамкорӣ соли 1993 бо Ёзбекистон баимзорасида аввалин Аҳдномаи дӯстӣ ба шумор меравад, ки Тоҷикистон бо давлати хориҷӣ баъди дарёфти истиқлоли давлатӣ имзо намудааст.

Дар санад принсипҳои асосии муносибатҳои дӯстона, аз ҷумла, эҳтироми мутақобилаи соҳибхитиёрӣ ва истиқлоли давлатӣ, баробархуқуқӣ, даҳлат накардан ба қорҳои дохилии якдигар, қўшишҳои мутақобилаи ҷиҳати барқарор кардани робитаҳои шарикӣ иқтисодӣ барои ҳарду ҷониб судманд ҳам дар сатҳи байнидавлатӣ ва ҳам дар сатҳи субъектҳои хоҷагидорӣ ду кишвар дарҷ шуданд.

Дар Аҳднома дар бораи дӯстии абадӣ «ҷонибҳо бо назардошти дурнамо барқарор кардани шакли нави муносибатҳои миёни кишварҳои минтақа, уфукҳои ҷаҳиди ҳамкориҳои давлатиро муайян намуданд ва усулҳои асосии муносибатҳои дӯстонаи Тоҷикистон ва Ёзбекистонро моҳиятан васеъ карданд».

Дар заминаи ин ва дахҳо санади қарордодӣ ва ҳуқуқӣ Тоҷикистон пайваста мекушад, ки муносибатҳои

ду ҳамсоиякишвар дар маҷрои ҳусни ҳамҷаворӣ ва ҳамкориҳои мутақобилан судманд инкишоф ёбад.

Аввалин сафари расмӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Ҷумҳурии Ёзбекистон 8 октябри соли 1994 сурат гирифт. Дар қараёни сафар «Эълония дар бораи ҳамкориҳои ҳамҷаворӣ миёни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ёзбекистон» ба имзо расид.

4 январи соли 1998 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон бо даъвати Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Исро Каримов ба Ёзбекистон бори дуюм сафари расмӣ анҷом дод. Дар қараёни сафари расмӣ байни ду мамлакат 4 санади байниҳуқуматӣ ба имзо расид. Сафари Президенти Тоҷикистон дар муносибатҳои байнидавлатии Тоҷикистон ва Ёзбекистон тақони нав бахшид ва муносибатҳо дар самтҳои гуногун ғаъолтар гардиданд.

Оғози фаъолияти сафорати Ҷумҳурии Ёзбекистон дар шаҳри Душанбе моҳи июли соли 1998 умеду эътимодно ба таҳаввули робитаҳои байнидавлатӣ меафзуд. Сафари расмӣ Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Исро Каримов ба Тоҷикистон 15 июни соли 2000 дар таърихи робитаҳои байнидавлатии Тоҷикистон ва Ёзбекистон марҳилаи муҳим ба ҳисоб меравад. Мулоқот ва вохӯриҳои сарони ҳарду давлат аз майлу рағбати тарафҳо дар мавриди таҳким бахшидан ба раванди муносибатҳои некуҳамсоиягии ду кишвар башорат меод. Идомаи мантиқии чунин сиёсат имзои Аҳднома дар бораи дӯстии абадӣ буд, ки сарони

(Давомаи дар саҳ.4)

► ИСЛОҲОТ

Тағйирот дар анҷоми соли таҳсил

1-уми июни соли ҷорӣ бо мақсади анҷоми соли таҳсили 2020-2021, ташкил ва баргузор намудани аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар асоси Дастурамали аз аттестатсия гузаронидани хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон фармоиши вази-

дани хонандагонии синфҳои 5-8 ва 10-11-и муассисаҳои таҳсилоти умумии ғойбона аз 9 июн то 17 июн, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагонии синфҳои 10-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (рӯзона) аз 9 июн то 16 июн, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагонии синфҳои 10 ва 11-и

ри маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба анҷоми соли таҳсили 2020-2021, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон» (аз 02.06.2021, №864) ба тасвиб расид. Тибқи банди 1-и ин фармоиш машғулиятҳои таълимӣ дар синфҳои 1-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ 3 июни соли 2021 ва дар синфҳои 2-11 (12)-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, сарфи назар аз шакли ташки-

муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ғойбона (ба истиснои муассисаи ғойбонаи қалонсолон ва наврастони нобино ва сустбини шаҳри Ҳисор) аз 8 июн то 15 июн, аттестатсияи хатм дар синфҳои 9-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (рӯзона ва ғойбона) аз 8 то 18 июн ва аттестатсияи хатми синфҳои 11 (12)-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ рӯзҳои 8-19 июн гузаронида шаванд.

Омӯзгорону хонандагон метавонанд бо нусхаи фармоиши

лию ҳуқуқӣ, 7 июни соли 2021 ба анҷом расонида мешавад.

Ҳамчунин, дар бандҳои дигари фармоиш гуфта шудааст, ки аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагонии синфҳои 4-8 дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (рӯзона) аз 8 июн то 15 июн, аттестатсияи аз синф ба синф гузарони-

мазкур, ки дар сомонии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон - <https://maorif.tj/ahborot/farmoishi-vaziri-maorif-va-ilmi-umuri-toikis> гузошта шудааст, шинос шаванд.

Маркази матбуоти
Вазорати маориф ва илми
Ҷумҳурии Тоҷикистон

@►► Почтаи электронии «Омӯзгор»: omuzgor@inbox.ru

Телефони боварӣ - 227-76-86

ФАРМОИШИ вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

аз 01.06.2021, № 864,
шаҳри Душанбе

Оид ба анҷоми соли таҳсили 2020-2021, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Бо мақсади ташкил ва баргузор намудани аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар анҷоми соли таҳсили 2020-2021 дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар асоси Дастурмали аз аттестатсия гузаронидани хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28.01.2017, №1/26) мутобиқи моддаи 33-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи маориф” ва банди 11 Низомномаи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 3.03.2014, №145 тасдиқ шудааст,

ФАРМОИШ МЕДИҲАМ:

1. Машғулиятҳои таълимӣ дар синфҳои 1 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ 3 июни соли 2021 ва дар синфҳои 2-11 (12)-и муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, сарфи назар аз шакли ташкили ҳуқуқӣ 7 июни соли 2021 ба анҷом расонида шаванд.

2. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 4-8 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (рӯзона) аз 8 июн то 15 июни соли 2021 гузаронида шаванд (Замимаи 1).

2.1. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 5-8 ва 10-11 муассисаҳои таҳсилоти умумии ғоибона аз 9 июн то 17 июни соли 2021 гузаронида шаванд (Замимаи 2).

3. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 10 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ (рӯзона) аз 9 июн то 16 июни соли 2021 аз рӯи фанҳои зерин гузаронида шаванд (Замимаи 3).

3.1. Барои равиҳои умумӣ-“Химия” (тест) - 9 июн, “Адабиёт” (эссе)-11 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 14 июн.

3.2. Барои равиҳои ҷамъиятӣ-гуманитарӣ ва зерравияҳои он: “Таърихи халқи тоҷик” (тест) - 9 июн, “Забони хориҷӣ” (шифоҳӣ) - 11 июн, “Адабиёт” (эссе) - 14 июн.

3.3. Барои равиҳои табиӣ-математикӣ ва зерравияҳои он: -“ Химия” (тест) - 9 июн, “Забони русӣ” (шифоҳӣ) -11 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 14 июн.

3.4. Барои равиҳои технологӣ ва зерравияҳои он: “Технологияи иттилоотӣ” (тест) - 9 июн, “Забони русӣ” (диктант) - 11 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 14 июн.

4. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 10 ва 11 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ғоибона (ба истиснои Муассисаи ғоибонаи калонсолон ва наврасони нобино ва сустбини шаҳри Ҳисор) аз 8 июн то 15 июн аз рӯи фанҳои зерин гузаронида шаванд.

4.1. Барои синфи 10: “Забони русӣ” (диктант) - 8 июн, “Адабиёт” (шифоҳӣ) - 10 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 12 июн.

4.2. Барои синфи 11: “Алгебра” (хаттӣ) - 9 июн, “Таърихи халқи тоҷик” (шифоҳӣ) - 11 июн, “Адабиёт” (эссе) - 15 июн.

5. Аттестатсияи хатм дар синфҳои 9 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (рӯзона ва ғоибона) аз 8 то 18 июни соли 2021 аз рӯи фанҳои зерин гузаронида шаванд:

5.1. Барои синфи 9 (таҳсили рӯзона): «Адабиёт» (эссе) - 8 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 10 июн, “Забони русӣ” (диктант) дар синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, “Забони давлатӣ” (диктант) дар синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ - 12 июн, “Таърихи халқи тоҷик” (шифоҳӣ) - 15 июн ва “Физика” (шифоҳӣ) - 17 июн (Замимаи 4).

5.2. Барои синфи 9 (таҳсили ғоибона) «Адабиёт» (эссе) - 9 июн, “Алгебра” (хаттӣ)-11 июн, “Физика” (шифоҳӣ) - 14 июн, “Забони русӣ” (диктант)-16 июн ва “Таърихи халқи тоҷик” (шифоҳӣ)-18 июн (Замимаи 4).

6. Аттестатсияи хатми синфҳои 11 (12) муассисаҳои таҳсилоти умумӣ рӯзҳои 8-19 июни соли 2021 аз рӯи фанҳои зерин гузаронида шаванд (Замимаи 5).

6.1. Барои равиҳои умумӣ “Химия” (тест) - 8 июн, “Забони хориҷӣ” (шифоҳӣ)-10 июн, “Адабиёт”(эссе)-12 июн, “Таърихи халқи тоҷик”(тест)-15 июн, “Алгебра” (хаттӣ)- 17 июн, “Забони русӣ” (шифоҳӣ) дар синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, “Забони давлатӣ” (шифоҳӣ) дар синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ-19 июн.

6.2. Барои равиҳои ҷамъиятӣ-гуманитарӣ ва зерравияҳои он: “Ҳуқуқи инсон” (тест) -8 июн, “Таърихи халқи тоҷик” (тест)-10 июн, “Адабиёт” (эссе)-12 июн, “Забони русӣ” (шифоҳӣ) дар синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, “Забони давлатӣ” (шифоҳӣ) дар синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ - 15 июн, “Алгебра” (хаттӣ) - 17 июн, “Забони хориҷӣ” (шифоҳӣ)-19 июн.

6.3. Барои равиҳои табиӣ-математикӣ ва зерравияҳои он: “Химия” (тест) - 8 июн, “Технологияи иттилоотӣ” (шифоҳӣ)-10 июн, “Адабиёт” (эссе)-12 июн, “Физика” (шифоҳӣ)-15 июн, “Алгебра” (хаттӣ)-17 июн, “Геометрия” (шифоҳӣ)-19 июн.

6.4. Барои равиҳои технологӣ ва зерравияҳои он: “Химия” (тест) -8 июн, “Технологияи иттилоотӣ” (шифоҳӣ)-10 июн, “Адабиёт” (эссе)-12 июн, “Физика” (шифоҳӣ) -15 июн, “Алгебра” (хаттӣ)-17 июн, “Биология” (шифоҳӣ)-19 июн.

6.5. Барои синфи 12 (таҳсили ғоибона): “Алгебра” (хаттӣ)-8

июн, “Забони хориҷӣ” (шифоҳӣ)-10 июн, “Таърихи халқи тоҷик” (тест)-12 июн, “Химия” (тест) - 15 июн, “Забони русӣ” (шифоҳӣ)-17 июн, “Адабиёт” (эссе) - 19 июн.

7. Ба директорони муассисаҳои таълимие, ки зиёда аз 3 синфи мувозӣ (параллелӣ) доранд, иҷозат дода мешавад, ки муҳлати аттестатсияи аз синф ба синф гузарониданро дар асоси қарори Шӯрои педагогӣ 3 рӯз тамдид намоёнд.

8. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар Мактаби байналмилалӣ Президентӣ дар шаҳри Душанбе, литсейӣ филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М. В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе, Муассисаи таълимии назди Ҷамъияти Саҳомии шакли пӯшидаи Академияи умумичаҳони Кембриҷ дар Тоҷикистон ва синфҳои таълимашон бо забони хориҷии мактабҳои Президентӣ ва литсейҳои барои хонандагонии болаёқати маҷмаи ҷумҳуриявирошта тибқи муҳлатҳои муқаррарнамудаи фармоиши мазкур аз рӯи маводи пешниҳоднамудаи ин муассисаҳо баъди мувофиқа бо Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шаванд.

9. Барои литсейӣ ҳарбии Вазорати мудоғибаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи генерал-майор М. Д. Тошмуҳаммадов ва Муассисаи давлатии гимназияи ҳарбии Қӯшунҳои сарҳади Кумитаи давлатии амнияти миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Ворисони Куруши Кабир” бо назардошти хусусияти таълими ҳарбӣ доштан муҳлати аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм аз 8 июн то 23 июн муқаррар гардида, иҷозат дода мешавад, ки бо қарори Шӯрои педагогӣ иловатан аттестатсияи таҳассусӣ (то 2 фан) ворид намоёнд.

10. Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 4-8 ва 10 (ба истиснои саволномаҳои тестӣ барои хонандагон синфи 10) дар асоси маводи пешниҳоднамудаи раёсат ва шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидани хонандагон синфҳои 5-11-и мактаби ғоибона ва аттестатсияи хатми синфҳои 9 ва 11 (12) дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, новобаста аз шакли ташкили ҳуқуқӣ, дар асоси маводи пешниҳодкардаи Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида шаванд.

11. Барои кӯдакони бемор ва дорони имкониятҳои маҳдуд, ки дар хона таълим мегиранд, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм тибқи муқаррароти мавҷуда

вобаста ба намуни беморӣ ва дараҷаи дарсазҳудкунии онҳо дар мувофиқа бо раёсат ва шӯбаҳои маориф гузаронида мешавад.

12. Барои кӯдакони бемор ва имконияташон маҳдуд, ки дар муассисаҳои таҳсилоти умумии барои онҳо пешбинишуда таҳсил менамоянд, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар асоси маводи таҳиянамудаи муассисаи таълими, дар мувофиқа бо Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон гузаронида мешавад.

13. Аттестатсияи хатми синфҳои 11 (12) муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, новобаста аз шакли ташкили ҳуқуқӣ барои докталабони аттестати аълои универсалӣ бо медали тилло ва нуқра, аттестати аълои равиавӣ бо медали тилло ва нуқра дар ҳудуди муассисаи таълимие, ки докталаб дар он таҳсил мекунад, гузаронида шуда, натиҷаи он барои ташхис ба раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, раёсат ва шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ дар муҳлатҳои муайяннамудаи санадҳои меъриии ҳуқуқӣ пешниҳод карда шаванд.

14. Муассисаҳои таълимии дорони маҷмаи ҷумҳуриявӣ натиҷаи аттестатсияи докталабони аттестати аълои универсалӣ бо медали тилло ва нуқра, аттестати аълои равиавӣ бо медали тилло ва нуқра дар ҳудуди муассисаи таълимие, ки докталаб таҳсил мекунад, гузаронида, барои ташхис бевосита ба Маркази ҷумҳуриявии дарёфт ва рушди истеъдодҳо пешниҳод намоёнд.

15. Ба сардорони раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, сардорони раёсат ва мудирони шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ супорида шаванд, ки ҳуҷҷатҳои докталабони аттестати аълои универсалӣ бо медали тилло ва нуқра, аттестати аълои равиавӣ бо медали тилло ва нуқра, аттестати аълои равиавӣ бо медали тилло ва нуқра ва тасдиқи ҳуҷҷатҳои намунаи давлатии махсус (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31.03.2014, №215) ва Тартиби бо аттестати аълои универсалӣ бо медали тилло ва нуқра, аттестати аълои равиавӣ бо медали тилло ва нуқра мукофотонидани хатмкардагонии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон (қарори

мушовараи Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26.08.2019, 7/20) ба Маркази ҷумҳуриявии дарёфт ва рушди истеъдодҳо пешниҳод намоёнд.

16. Сардорони раёсат ва мудирони шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои ҷумҳурӣ ва директорони муассисаҳои таҳсилоти умумии дорони маҷмаи ҷумҳуриявӣ вазифадор карда шаванд, ки ҷадвали аттестатсияҳои аз синф ба синф гузаронидан ва хатми муассисаҳои таҳсилоти умумиро дар асоси фармоиши вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон як моҳ пеш аз саршавии аттестатсия тасдиқ карда, муҳлати гузаронидани аттестатсияи такрорӣ (тобистона)-ро дар моҳи август муайян намоёнд.

17. Ба Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон (Ш. Ёрмуҳаммадзода) супорида шаванд:

17.1. Намунаи маводи аттестатсия (қорҳои хаттӣ, саволномаҳои шифоҳӣ ва тест)-ро барои хатмкунандагонии синфҳои 9, 11 ва саволномаҳои тестӣ барои хонандагонии синфи 10 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва синфҳои 9, 12 муассисаҳои таҳсилоти ғоибона сарфи назар аз шакли ташкили ҳуқуқӣ ҷиҳати омодагӣ ба аттестатсияро таҳия намуда, тибқи дархост ба раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, раёсат ва шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, литсей-интернат ва мактабҳои Президентӣ, литсей-интернатҳои давлатӣ барои хонандагонии болаёқат, мактаб-интернатҳои ҷумҳуриявӣ ва муассисаҳои таълимии махсус дастрас намоёнд.

17.2. Нусхаҳои (вариантҳои) асосӣ ва захиравии қорҳои хаттӣ, саволномаҳои шифоҳӣ ва тестиро барои хатмкунандагонии синфҳои 9, 11 (12) ва хонандагонии синфи 10 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (аз ҷумла, ба равиҳои таълимӣ ва зерравияҳои он), сарфи назар аз шакли ташкили ҳуқуқӣ як моҳ пеш аз аттестатсия ба раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Суғду Хатлон, Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, раёсат ва шӯбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, литсей-интернат ва мактабҳои Президентӣ, литсей-интернатҳои давлатӣ барои хонандагонии болаёқат, мактаб-интернатҳои ҷумҳуриявӣ ва муассисаҳои таълимии махсус дарстрас намоёнд.

18. Директорони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ вазифадор карда шаванд, ки маводи

иловагии аттестатсияи шифоҳии аз синф ба синф гузаронидан ва хатмро, ки омӯзгорони фаннӣ дар асоси барномаҳои таълимӣ тартиб додаанд, як моҳ пеш аз саршавии аттестатсия бо тавсияи иттиҳодияҳои методӣ ва Шӯрои методӣ тасдиқ ва дар ҷойи махсус маҳфуз доранд.

19. Масъулияти махфӣ нигоҳ доштани нусхаҳои (вариантҳои) асосӣ ва захиравии корҳои хаттӣ, саволномаҳои шифоҳӣ ва тестиҳо барои хатмкунандагони синфҳои 9, 11 (12) ва хонандагони синфи 10 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (аз ҷумла, ба равияҳои таълимӣ ва зерравияҳои он) ба зиммаи сардорони раёсат, мудирони шӯъбаи маориф ва директорони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ вогузор карда шаванд.

20. Сардорони раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Сугду Хатлон, Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, сардорони раёсат ва мудирони шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ вазифадор карда шаванд, ки аз натиҷаи ҷамъбасти аттестатсия ба Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон то 1 июли соли 2021 маълумотномаи муфассал ирсол намојанд.

21. Раёсати таҳсилоти миёнаи умумӣ (Қ. Муҳиддинзода) вазифадор карда шаванд:

21.1. Фармоиши мазкурро дастраси раёсатҳои маорифи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон, вилоятҳои Сугду Хатлон, Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе, раёсат ва шӯъбаҳои маорифи шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ, литсей-интернат ва мактабҳои Президентӣ, литсей-интернатҳои давлатӣ барои хонандагони болаёқат, мактаб-интернатҳои ҷумҳуриявӣ, муассисаҳои таълимии махсус ва ғайридавлатӣ гардонад.

21.2. Дар ҳамкорӣ бо Маркази ҷумҳуриявии таълимию методи назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон рафти омодагӣ ва баргузории аттестатсияҳои аз синф ба синф гузаронидан ва хатмро дар муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурӣ мавриди санҷиш қарор дода, аз натиҷааш ба маҷлиси назоратии назди вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон дар моҳи сентябри соли 2021 маълумотнома манзур намојанд.

22. Сармуҳаррири ҳафтаномаи “Омӯзгор” (Н. Нуралӣзода) вазифадор карда шаванд, ки фармоиши мазкурро дар ҳафтанома ба таъб расонад.

23. Назорати иҷрои фармоиши мазкур ба зиммаи муовини вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Г.Ғанизода гузошта шаванд.

24. Фармоиши вазирӣ маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 19.02.2021, №225 “Оид ба анҷоми соли таҳсили 2020-2021, аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан ва хатм дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон” аз эътибор соқит карда шаванд.

Асос: Низомномаи намунавии муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Дастурамали аз аттестатсия гузаронидани хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Вазир М. ИМОМЗОДА

ЗАМИМАИ 1

Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан дар синфҳои 4-8 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ

Синфи 4: Забони модарӣ (диктант) Математика (хаттӣ)

Синфи 5: Забони модарӣ (диктант) Математика (хаттӣ)

Синфи 6: Забони модарӣ (шифоҳӣ) Математика (хаттӣ)

Синфи 7: Забони хоричӣ (диктант) География (шифоҳӣ)

Синфи 8: Забони модарӣ (нақли хаттӣ) Технологияи иттилоотӣ (шифоҳӣ)

ЗАМИМАИ 2

Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан дар синфҳои 5-8 муассисаҳои таҳсилоти умумии ғойбона

Синфи 5: Забони модарӣ (диктант) Математика (хаттӣ)

Синфи 6: Забони модарӣ (шифоҳӣ) Математика (хаттӣ)

Синфи 7: Забони хоричӣ (диктант) География (шифоҳӣ)

Синфи 8: Забони модарӣ (нақли хаттӣ) Технологияи иттилоотӣ (шифоҳӣ)

ЗАМИМАИ 3

Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан дар синфҳои 10 муассисаҳои таҳсилоти умумӣ

Равияи умумӣ

1. Алгебра (хаттӣ)

2. Адабиёт (эссе)

3. Химия (тест)

Равияи ҷамъиятӣ - гуманитарӣ ва зерравияҳои он

1. Таърихи халқи тоҷик (тест)

2. Адабиёт (эссе)

3. Забони хоричӣ (шифоҳӣ)

Равияи табиӣ-математикӣ ва зерравияҳои он

1. Алгебра (хаттӣ)

2. Забони русӣ (шифоҳӣ)

3. Химия (тест)

Равияи технологӣ ва зерравияҳои он

1. Алгебра (хаттӣ)

2. Забони русӣ (диктант)

3. Технологияи иттилоотӣ (тест)

Аттестатсияи аз синф ба синф гузаронидан дар синфҳои 10 ва 11 муассисаҳои таҳсилоти умумии ғойбона

Синфи 10

1. Адабиёт (шифоҳӣ)

2. Алгебра (хаттӣ)

3. Забони русӣ (диктант)

Синфи 11

1. Таърихи халқи тоҷик (шифоҳӣ)

2. Адабиёт (эссе)

3. Алгебра (хаттӣ)

ЗАМИМАИ 4

Аттестатсияи хатм дар синфҳои 9 муассисаҳои таҳсилоти умумии рӯзона ва ғойбона

1. Адабиёт (эссе)

2. Алгебра (хаттӣ)

3. Физика (шифоҳӣ)

4. Забони русӣ (диктант) барои синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, забони давлатӣ (диктант) барои синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ

5. Таърихи халқи тоҷик (шифоҳӣ)

ЗАМИМАИ 5

Аттестатсияи хатм дар синфҳои 11 муассисаҳои таҳсилоти умумии рӯзона ва 12 ғойбона

Равияи умумӣ

1. Таърихи халқи тоҷик (тест)

2. Адабиёт (эссе)

3. Забони хоричӣ (шифоҳӣ)

4. Алгебра (хаттӣ)

5. Забони русӣ (шифоҳӣ) барои синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, забони давлатӣ (шифоҳӣ) барои синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ

6. Химия (тест)

Равияи ҷамъиятӣ- гуманитарӣ ва зерравияҳои он

1. Таърихи халқи тоҷик (тест)

2. Адабиёт (эссе)

3. Забони хоричӣ (шифоҳӣ)

4. Алгебра (хаттӣ)

5. Забони русӣ (шифоҳӣ) барои синфҳои таълимашон бо забони тоҷикӣ, забони давлатӣ (шифоҳӣ) барои синфҳои таълимашон бо забони ғайритоҷикӣ

6. Ҳуқуқи инсон (тест)

Равияи табиӣ - математикӣ ва зерравияҳои он

1. Технологияи иттилоотӣ (шифоҳӣ)

2. Адабиёт (эссе)

3. Геометрия (шифоҳӣ)

4. Алгебра (хаттӣ)

5. Физика (шифоҳӣ)

6. Химия (тест)

Равияи технологӣ ва зерравияҳои он

1. Биология (шифоҳӣ)

2. Адабиёт (эссе)

3. Технологияи иттилоотӣ (шифоҳӣ)

4. Алгебра (хаттӣ)

5. Физика (шифоҳӣ)

6. Химия (тест)

Синфи 12 (ғойбона)

1. Таърихи халқи тоҷик (тест)

2. Адабиёт (эссе)

3. Забони хоричӣ (шифоҳӣ)

4. Алгебра (хаттӣ)

5. Забони русӣ (шифоҳӣ)

6. Химия (тест)

САБҚАТ

503 нафар – соҳиби ҷойҳои ифтихорӣ

29-30-юми майи соли равон дар мактаби Президентӣ барои хонандагони болаёқат дар шаҳри Ҳисор даврии ҷумҳуриявии олимпиадаи даставӣ аз фанҳои ҷамъиятӣ-гуманитарӣ ва табиӣ-риёзӣ (барои хонандагони синфи 9-10) баргузор гардид.

Дар олимпиадаи мазкур 1309 нафар хонанда ширкат варзиданд.

Дар оғоз директори Маркази ҷумҳуриявии дарёфт ва рушди истеъдодҳо Тоҷинисо Маҳмадова довталабонро ба шартҳои озмун ошно намуд.

Тибқи Низомномаи олимпиадаҳо барои фанҳои ҷамъиятӣ-гуманитарӣ 4 соат ва барои фанҳои табиӣ-риёзӣ 5 соат вақт ҷудо карда шуд.

30-юми май дар Амфитеатри назди муассисаи мактаби Президентӣ барои хонандаго-

ни болаёқат дар шаҳри Ҳисор бо иштироки Муҳаммадҷовуд Саломӣён-муовини яку-

ми вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон маро-

сими ҷамъбасти озмун доир шуд.

М.Саломӣён изҳор дошт, ки ташкилу баргузории

Ҷумҳурии Тоҷикистон, Гулҷеҳра Ғанизода - муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон маро-

олимпиадаҳои фаннӣ миёни хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии кишвар имкон фароҳам мео-

рад, ки истеъдодҳои нав кашф гарданд.

Ҳамин тариқ, 503 нафар (74 тилло, 170 нуқра, 260 биринҷӣ) сазовори ҷойҳои якум, дуум ва сеюм гардиданд.

Аз рӯи натиҷаҳо хонандагони мактабҳои шаҳри Душанбе бо гирифтани 208 ҷойи ифтихорӣ (40 медали тилло, 75 медали нуқра, 93 медали биринҷӣ) соҳиби ҷойи аввал, хонандагони мактабҳои вилояти Сугд бо гирифтани 115 ҷойи ифтихорӣ (12 медали тилло, 51 медали нуқра, 52 медали биринҷӣ) сазовори ҷойи дуум ва хонандагони мактабҳои вилояти Хатлон бо гирифтани 98 ҷойи ифтихорӣ (10 медали тилло, 26 медали нуқра, 62 медали биринҷӣ) сазовори ҷойи сеюм шуданд.

Суннатуллоҳи МИРЗО

КОНФРОНС

Таҳаввулбахши шеъри муосири тоҷик

25-уми майи соли равон дар Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айний ба ифтихори 30-солагии Истиклоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 90-солагии ДДОТ ба номи С. Айний ва 80-солагии Шоирӣ халқии Тоҷикистон Лоик Шералӣ конфронси илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Лоик Шералӣ ва таҳаввули шеъри муосири тоҷик» баргузор гардид, ки дар он доираи васеи шоирону нависандагон ва олимону донишмандон ширкат ва суҳанронӣ карданд.

Ҳамоишро ректори донишгоҳ, профессор Нуъмонҷон Ғаффорӣ ифтихор бахшида, иброд дошт, ки Лоик Шералӣ тӯли солҳои фаъолияти пурвусъати худ барои тоза нигоҳ доштани забони модарӣ талоши зиёд кардаанд. Ҳамчунин, устод ифшоғари дарди мил-

лат буданд, дар шеърҳои ӯ дардҳои миллатро ҳеле рӯшану возеҳ баён намудаанд.

Шоир Акбари Абдулло иброд дошт, ки Лоик Шералӣ дар Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи С. Айний таҳсил кардааст ва мехостем, ки ба устод унвони профессори фахрии ин донишгоҳ дода шаванд.

Хотироти Нависандаи халқии Тоҷикистон Абдулҳамиди Самад басо шуниданию ибратомӯз буд.

Узви вобастаи Академияи миллии Тоҷикистон Мирзо Муллоаҳмадов гуфт, ки ягон шоир тоҷик ба андозаи Лоик ба адабиёти классикӣ таваҷҷуҳи зиёд надошт.

Профессор Абдунабӣ Сатторзода низ аз хотираҳои ӯ дар бораи устод Лоик хикоятҳои ҷолиб намуд.

Аз Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, профессор Сулаймон Анварӣ, устоди Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Ҳусрав, профессор Рачабалӣ Худоёров вобаста ба ҳаёт ва эҷодиёти Лоик суҳанони пурмехру самимӣ гуфтанд. Конфронс кори худро дар бахшҳои профессорон Р. Восиева, Ш. Солеҳов, С. Ҳочазод, В. Элбоев С. Саидов, дотсентон Ш. Муҳаммадиев, А. Набавӣ, профессор Ш. Исрофилниё, муҳаққиқ Б. Бузургмеҳр, дотсентон Ҳ. Боқиев, Р. Ҳамроҳ, ассистент М. Раҳмонов ва дигарон шунда шуд.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

Дар шаҳри Кӯлоб ба муносибати Рӯзи байналмилалӣ ҳифзи кӯдакон ҷамъомади идона доир гардид.

ТОҶИКИСТОН – ЁЗБЕКИСТОН: дар масири ҳамдилий

(Аввалин дар сах.1)

харду давлат 15 июли соли 2000 имзо намуданд. Ахдномаи дӯстии абадӣ санади ғаёлсозандаи робитаҳои ду кишвар ба ҳисоб мерафт, ки майлу хоҳиш ва манфиати ҳар ду халқи ҳамсояро ифода мекард. Ҳангоми сафари расмӣи Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Ҷумҳурии Ёзбекистон 27 декабри соли 2001 сарвари давлати Ёзбекистон изҳор намуд, ки «халқҳои ду мамлакати мо таърихи умумӣ доранд ва асрҳо пахлуи ҳамдигар мезистанд... бо ҳам будан сарнавишти мост ва мо бояд бо кӯшишҳои яқоя ин мушқилоҳе, ки мардумони кишварҳои мо бо онҳо рӯ ба рӯ омадаанд, бартараф намоем».

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки Тоҷикистон таъри 30 соли соҳибистиклолӣ пайгирина мекӯшид, ки бо Ҷумҳурии Ёзбекистон сиёсати дӯстӣ ва ҳамкорӣ мутақобилан судмандро пеш барад, ки ба манфиати ҳар ду халқхост.

Моҳи сентябри соли 2016 дар муносиботи Тоҷикистону Ёзбекистон саҳифаи нав боз шуд. Президенти тозаинтиҳоби Ёзбекистон Ш.Мирзиёев сиёсати кишвари хешро нисбат ба Тоҷикистон куллан тағйир дода, дар тамоми самтҳо муносибатро ҷоннок намуд.

Моҳи марти соли 2018 Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Ш.Мирзиёев бо сафари расмӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ташири овард. Дар чараёни музокироти ҳосаи сарони ду кишвар дар фазои дӯстӣ ва ҳусни тафохум, ки ба робитаҳои муосири байнидавлатии ду кишвар ҳос аст, масъалаҳои муҳимтарини рушду таҳкими ҳамкорӣ дучониба дар ҳамаи арсаҳои манфиатҳои муштарак ба таври амиқ мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Музокироти сатҳи олии Тоҷикистону Ёзбекистон дар ҷаҳорҷӯбаи сафари давлатии Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Шавкат Мирзиёев ба Тоҷикистон баргузор гардиданд. Дар чараёни музокирот муҳимтарин масъалаҳои рушду таҳкими ҳамкорӣҳои дучониба дар ҳамаи соҳаҳо манфиатбахш, муштарақан ба таври амиқ мавриди баррасӣ қарор гирифтанд. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Шавкат Мирзиёевро самимона хайрамақдам гуфта, изҳори итминон намуд, ки сафари аввалини ӯ ба Тоҷикистон дар маснади Сарвари давлат ба рушди та-

моми маҷмӯи муносиботи ҳамкорӣи ду кишвар қонини ҷиддӣ ҳоҳад бахшид. “Мардумони моро суннатҳои бисёрасраи дӯстӣ, ҳамсоягии нек ва эҳтироми қонибайн муттаҳид месозанд. Ҳамкорӣ бо Ҷумҳурии Ёзбекистон яке аз афзалиятҳои асосии сиёсати хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳсуб меёбад. Тасмимоти имрӯзаӣ мо бар заминаи музокироти сураттиранда аз бисёр ҷиҳат ҳислати таъриҳӣ дошта, қонинбахш мебошанд. Онҳо барои марҳала ба марҳала боло бурдани муносибатҳои Тоҷикистону Ёзбекистон ба сатҳи сифатан нав асоси заминаи боътимодро фароҳам меоваранд”, таъкид карданд Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон.

Сарони давлатҳо оид ба ҷанбаҳои муҳими ҳамкорӣи дучониба дар арсаҳои тичорати иқтисод, фарҳангу робитаҳои гуманитарӣ, иртибототи захираҳои нақлиётӣ, истифодаи захираҳои обу энергетикӣ, амният ва мудофия, ҳамчунин густариши робитаҳои байни минтақаҳои ду кишвар мубодилаи афкори судманд анҷом доданд. Сарони ду давлат дар аснои мулоқот ба доираи васеи масъалаҳои минтақавию байналхалқӣ таваҷҷуҳ карда, дидагоҳу назари хешро оид ба роҳҳои тариқии ҳалли масъалаҳои рӯзмарраи минтақаи Осиёи Марказӣ баён сохтанд. Дар ин зимн, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳор намуданд, ки ташаббуси ибтикороти Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистонро ҷиҳати эҷоди фазои наву созандаи ҳамкорӣи байнидавлатӣ дар Осиёи Марказӣ қонилаи қонибдорӣ менамояд. «Мо иқдоми Шуморо дар мавриди эҷоди фазои дӯстӣ ва ҳусни ҳамҷаворӣ дар фазои умумии мо самимона истикбол гирифтём, зеро онҳо бо ҳадафҳои мо қонилаи созгору ҳамонҳанг мебошанд» - иброз доштанд Эмомалӣ Раҳмон унвонии Шавкат Мирзиёев.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон музокироти қонибҳоро ҳамчун оғози марҳалаи нав дар муносибатҳои ду кишвар арзёбӣ намуда, нақши муҳими музокирот дар фазои умумии Тоҷикистон Шавкат Мирзиёевро дар интиқоли ин муносибот ба маҷрои рушди созанда маҳсус таъкид карданд. Президенти Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон аз номи Ҳукумат ва мардуми Тоҷикистон ба Шавкат Мирзиёев барои ҷунин талошҳои нек ва

созандаи изҳори сипоси самимӣи намуданд.

Дар иртибот ба масъалаҳои муҳими ҳамкорӣҳои минтақавӣ Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон ниятҳои баррасии ҳамаҷонибаи имконияти иштироки қониби Ёзбекистонро дар бунёди иншооти гидроэнергетикӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла, сохтмони НБО-и Рогун баён кард. Ҳамчунин, ташаббусҳои глобалӣи Тоҷикистон дар соҳаи об, аз ҷумла, иқдоми эълон гардидани давраи солҳои 2018-2028 ҳамчун Даҳсолаи байналхалқӣ амалҳои “Об барои рушди устувор” ва талошҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҷиҳати таҳкими амниятӣи минтақавӣ мавриди дастгирии қониби Ёзбекистон қарор гирифтанд.

Мувофиқаҳои дар рафти музокирот бадастомада заминаи боътимоди ҳалли маҷмӯи мушқилолоти ҳалталабро, ки таъри ду даҳсолаи ахир ба рушди табиӣи муносибатҳои ду кишвар монеа шуда буданд, фароҳам меорад. Қариб ҳамаи масъалаҳои баҳсҳои вобаста ба сарҳад ҳалли худро пайдо карданд ва ин воқеият ба қонибҳои имконият дод, ки шартномаи дахлдорро дар ин ҳусус ба имзо расонанд.

Қарор оид ба қорӣ намудани низоми рафтуомади бераводи қонибҳои ба муҳлати то 30 рӯз натиҷаи диғари муҳими мулоқоти сатҳи олии Тоҷикистону Ёзбекистон ба шумор меравад. Дар ин замина, қарори қонибҳои оид ба марҳала ба марҳала барқарор қардани ғаёлияти ҳамаи гузаргоҳҳо дар сарҳади байни Тоҷикистону Ёзбекистон низ муассир мебошад.

Ин иқдом на танҳо таъсири бузурги иқтисодӣ ҳоҳад дошт, балки омилӣ беҳбудии ҳаёти иҷтимоиву иқтисодӣ дар минтақаи ҷануби Тоҷикистон, ки дар он зиёда аз сеюм миллион аҳоли зиндагӣ мекунад, ҳоҳад шуд. Қарордоҳҳои дар рафти гуфтушунид бадастомада, ҳамчунин, барои дар вақтҳои наздик барқарор қардани иртибототи ҳавоиву автомобилӣ байни диғар шаҳрҳои бар иловаи хатсайри ҳавоне, ки феълан байни пойтахтҳои ҳар ду кишвар амал мекунад, заминаи заруриро ба вучуд меорад.

Дар рафти музокирот муҳимияти рушди робитаҳои байни минтақаҳои ду кишвар, ки ба ғаёлноқ қардани унсӯри бунёди муносиботи байнидавлатӣи ҳамкорӣҳои тичоративу иқтисодӣ мусоидат менамояд, таъкид гар-

дид. Президенти ду кишвар аз шаш баробар зиёд шудани тичорати дучониба дар вақтҳои охир изҳори қаноатмандӣ намуда, таъкид карданд, ки ният доранд дар ояндаи наздик ҳаҷми онро ба ним миллиард доллар расонанд.

Президенти Тоҷикистону Ёзбекистон изҳори боварӣ намуданд, ки сафари имрӯза марҳалаи навро дар муносибатҳои дучониба ҳусни оғоз баҳшида, мутобиқ ба манфиатҳои аслии мардумони ду кишвар раванди рушди мусбату созандаи онҳоро дар масири болоравии бебозгашт таҳким мебахшад.

Сафари расмӣи Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Шавкат Мирзиёев бо имзои 25 созишномаи ҳамкорӣ байни ду кишвар ба анҷом расид.

Бо даъвати Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Мирзиёев Ш.М. Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон - Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо сафари расмӣ санаи 17-18 августи соли 2018 озиими Ёзбекистон шуд.

Рӯзи 17-уми август дар шаҳри Тошқанд дар доираи сафари давлатӣ мулоқоти музокироти сатҳи олии Тоҷикистону Ёзбекистон баргузор шуд. Дар чараёни мулоқоти ҳосаи сарони давлатҳои Тоҷикистону Ёзбекистон Эмомалӣ Раҳмон ва Шавкат Мирзиёев масъалаҳои таҳкими робитаҳои соҳаҳои қалиди ҳамкорӣи дучониба баррасӣ гардиданд. Сарони ду давлат ба таври амиқ оид ба масъалаҳои муҳими рӯзномаи байналхалқӣ ва минтақавӣ табодули андеша қарданд.

Пас аз анҷоми мулоқоти музокироти сатҳи олий дар ҳузур ва бо иштироки сарони давлатҳои мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ва мухтарам Шавкат Мирзиёев маросими имзои санадаҳои нави ҳамкорӣи баргузор шуд, ки дар он 26 санад ба имзо расид.

Эмомалӣ Раҳмон ва Шавкат Мирзиёев Изҳороти муштарак ва Ахднома оид ба шарикӣи стратегӣ байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҷумҳурии Ёзбекистонро имзо қарданд.

Бешубҳа, имзои Созишнома дар бораи ҳамкорӣи шарикӣи стратегӣи муносибатҳои ду кишварро ба сатҳи сифати нав мебарорад. Ин тадбир ҳамчун рӯйдоди таъриҳӣ бозғӯи ҷаҳду талошҳои самимии мо барои таҳкими дӯстии абадӣ ва ҳусни ҳамҷаворӣи миёни Тоҷикистону Ёзбекистон мебошад” - таъкид доштанд зимни мулоқот Президенти мамлакат,

мухтарам Эмомалӣ Раҳмон.

17 августи соли 2018 дар доираи сафари давлатӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон Шавкат Мирзиёев “Барои саҳми сазовори шахсӣ дар таҳкими робитаҳои бисёрасраи дӯстӣ, тақвияти муносибатҳои неки ҳамсоягӣ ва ҳамдигарфаҳмӣ, тавсеаи робитаҳои гуногунҷанбаи фарҳангӣ ва гуманитарӣ байни халқҳои бародари ёзбеки тоҷик, барои хизматҳои бузург дар рушди ҳамкорӣи самарабахши ҷумҳуриҳои Ёзбекистон ва Тоҷикистон ба манфиати наслҳои имрӯзу оянда, ташаббусҳои самаранок барои таъмини сулҳ, амният ва субот дар минтақаи мо” бо муқофоти олии давлатии Ҷумҳурии Ёзбекистон Ордени “Эл Юрт Ҳурмати” сарфароз гардониди шуданд.

Дар ҳақиқат, ҳамкорӣи сиёсӣи дипломатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо Ҷумҳурии Ёзбекистон ба сатҳи сифатан нав қадам ниҳод.

Дар заминаи таҳкими робитаҳои сиёсӣи миёни ду кишвар, муносибатҳои иқтисодӣ ва тичоратӣ низ вусъати тоза гирифт.

Соли 2020 Ёзбекистон дар байни шарикони асосии тичоратии Тоҷикистон мақоми сеюмро соҳиб гардид.

Гардиши молу маҳсулот дар ин сол байни ду кишвар 333,8 млн долл. ташиқ намуд.

Дар шароити авҷи бухрони нави ҷаҳонӣ (вобаста ба COVID-19) зарурияти ҳамгироии амиқӣи минтақавӣ беш аз пеш ба миён омад. Дар ин марҳилаи душвор Ёзбекистон садоқати худро ба ҳамраъии шарикӣи стратегӣ ва ҳамгироии минтақавӣ зохир намуда, ба Тоҷикистон дар мубориза ба ин вабои аср қумақҳои башардӯстона расонид. Фақат дар қор моҳи соли 2020 Ёзбекистон ба Тоҷикистон ба маблағи 2,5 млн долларро қумаки башардӯстона намуд. 9 апрели соли 2020 аз Ёзбекистон ба Тоҷикистон иловатан 18 вагон до-рувору маводи ғизӣи ва гуруҳи табибон бо мошинҳои ёрии таъҷилӣ ба Тоҷикистон фиристода шуданд. Ин иқдомҳои башардӯстонаи Ҳукумати Ёзбекистонро мардуми тоҷик бо сипос ва рӯҳбаландии бузург истикбол намуданд. Ҷунин иқдомҳои аз сатҳи баланди робитаҳои бародарӣ, неку ҳамсоягии ду халқи ҳамсоя кишварҳои башорат медиҳанд.

Моҳи июни соли 2021 сафари наватии расмӣи Президенти Ҷумҳурии Ёзбекистон, мухтарам Ш.Мирзиёев ба Тоҷикистон сурат ҳоҳад гирифт. Умед аст, ки ташири Сарвари ҳамсоякишвари дӯст ба таҳкими робитаҳои дӯстӣ ва некуҳамсоягӣи миёни ду халқи бародар мусоидати бештар ҳоҳад намуд.

Қ. ХУШВАХТЗОДА,
ректори ДМТ, профессор,
Н. МИРЗОЕВ,
профессор

► ДУ ХАВАР АЗ ВМКБ

Ганҷинае аз таърихи ниёгон

Осорхонаи таъриҳӣ-кишваршиносии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии № 10-и ноҳияи Роштқалъаро метавон ҳамчун бехтарин ва бойтарин осорхонаи таъриҳӣ-кишваршиносии наздимактабии ВМКБ ном бурд. Дар аввал ҳамагӣ 10 нигораи он дар як синфхона ба намоиш гузошта шуда буданд. Бо гузашти вақт, бо саҳми омӯзгорону хонандагон ва шахсони алоҳида шумораи нигораҳо афзуда, мавқеи ҷойгиришавиашон низ вусъа гардид. Имрӯз шумораи нигораҳои

осорхона ба 2 ҳазор адад расидааст, - меғӯяд мудирӣи он Қарам Парпишоев.

Лоиҳаи ғаёлияти осорхонаро сарвари онвақтаи муассисаи Дилшодбеғим Худобахшова асос гузошта буд.

Ақнун дар назди осорхонаи мактаб курси “Осорхонашиносии” амал мекунад, ки шунавандагонӣи он ҷандин маротиба дар озмунҳои ноҳиявӣ, вилоятӣ ва ҷумҳуриявӣ оид ба соҳаи таъриху кишваршиносии ғолиб омадаанд.

Қ. КОЗИБЕКОВ,
«Омӯзгор»

Раҳқушӣи имрӯзу фардои миллат

Бо мақсади боз ҳам беҳтар қардани сифати таълим дар таълимгоҳҳои солҳои 2020-2040 «Солҳои омӯзиш ва рушди фанҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ дар соҳаи маориф» эълон гардид. Ин бонси хушнудӣ ва дастгирии аҳли ҷомеа гардид, зеро пешрафти босуръати илму техника ва раванди ҷаҳонишавӣ дар ҷомеаи муосир аз ҳар як омӯзгор такозо дорад, ки ҷиҳати омӯзиши ин фанҳо саҳми худро гузоранд. Ба таъкиди Сарвари давлат, ба хотири боз ҳам бештар ба омӯзиши ин фанҳо ҷалб қардани наврасону ҷавонон, олимону муҳаққиқон ва устодону омӯзгорон ҳамаасола озмунӣи ҷумҳуриявӣи зерӣи унвони «Илм-фурӯғи маърифат» баргузор қарда мешавад. Мақсади асосии озмун бедор намудани ҳисси миллӣ, ватандӯстиву ватанпарварӣ, ҳувиати миллӣ, арҷгузорӣи ва омӯхтани забон, таърих, фарҳанги бостонии тоҷикон, тавсеаи доираи донишу ҷаҳонбинии илмиву техникаӣи ва рушди илмҳои дақиқу табиӣ дар кишвар мебошад. Ин нуқта мо, омӯзгоронро водор месозад, ки дар самти тақвият баҳшидани тафаккури илмӣ-техникаӣи насли ояндасоз бештар заҳмат кашем.

Мероби ХҶҶАОРИФОВ,
директори мактаби №27, ноҳияи Нишқошим

Дар Рӯзи байналмилалӣи ҳифзи кӯдакон аз таъсири Вақолатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар Тоҷикистон 5 сол пур шуд.

САБҚАТ

110 нафар ғолиб доништа шуд

28-29 майи соли қорӣ бахшида ба 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров тахти унвони «Дониш талабу бузургӣ омӯз...» олимпиадаи донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон доир гардид, ки дар он аз 35 муассиса 378 нафар донишҷӯ аз рӯи 14 фанни таълимӣ – фалсафа, химия, таърихи халқи тоҷик, география, технологияи информатсионӣ, физика, забони англисӣ, забон ва адабиёти тоҷик, забони русӣ, педагогика, назарияи иқтисодӣ, математика, биология-экология ва сиёсатшиносӣ донишу малакаи худро санҷиданд.

27 май дар истироҳатгоҳи «20-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» чорабинии фарҳангии фарогатии «Шоми ҷавонӣ» доир шуд. Зимни суҳанронии иштирокдорони чорабинӣ зикр гардид, ки ҳадаф аз ин иқдом баланд бардоштани рӯҳияи иштирокчиён ва болида нигоҳ доштани таъби донишҷӯён дар арафаи иштирок дар олимпиада аст.

«Шоми ҷавонӣ» донишҷӯёни 35 муассисаи таҳсилоти олии кишварро ба ҳам оварда, ҷиҳати таҳкими дӯстии ҷавонон ва баланд бардоштани эҳсоси ватандӯстии онҳо замина гузошт, зикр кард муовини вазири маориф ва илм Д.Қодирзода. Дар доираи ин чорабинӣ донишҷӯён шеър суруд хонда, сахнаҳои ҳаҷвӣ ба намоиш гузоштанд.

28 май дар саҳни Кохи фарҳангии «Сугдиён» намоишгоҳи дастовардҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣи вилояти Сугд баргузор гардид. То оғози чорабинӣ иштирокдорон аз намоишгоҳ дидан намуда, таасуроти нек бардоштанд.

Зимни бозиди меҳмонон, ректорони муассисаҳои таълимӣ дастовардҳои муассисаҳоро муаррифӣ намуда, таъкид мекарданд, ки маҳз ҷизеро ба намоиш гузоштаанд, ки дар доираи эълон шудани «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ», озмунҳои ҷумҳуриявӣи «Илм-фурӯғи маърифат» ва «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» омода шудааст. Шурӯъ аз китобҳои дарсию бадеии таълифшуда, то ихтироъкорӣю навоари донишҷӯёну омӯзгорон ба намоиш гузошта шуда буд, ки воқеан, диданӣ буд.

Баъд аз бозиди аз намоишгоҳи дастовардҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣи вилояти Сугд дар Кохи фарҳангии «Сугдиён» бо иштироки Масрур Абдуллозода-мушовири бахши Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, Диловар Қодирзода-муовини вазири маориф ва илм, Тоҷибой Султонӣ-мудирӣ шӯбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси вилояти Сугд, Рамазон Одиназода-раиси Иттифокҳои касбаи кормандони маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон, ректорон ва наояндагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва иштирокчиёни олимпиада-донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣи кишвар маросими ифтитоҳии олимпиада доир гардид.

Чорабиниро муовини вазири маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Диловар Қодирзода ифтитоҳ намуда, оид ба ҳадафи

ташкили олимпиада суҳан кард. Номбурда таъкид намуд, ки имсол Олимпиадаи ҷумҳуриявӣ аз рӯи 14 фанни таълимӣ чараён гирифта, ҳадаф аз ин ташаббус дарёфти ҷавонони лаёқатманду соҳибмаърифат, кашфи истеъдодҳои ҷавон ва донишҷӯёни соҳибистеъдод, тавсеаи неруи техникӣ, баланд бардоштани савияи дониш ва малакаи касбӣ, муайян намудани сатҳи дониш ва тафаккури донишҷӯён махсуб меёбад.

Ҳамзамон, Масрур Абдуллозода - мушовири бахши Ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, Тоҷибой Султонӣ, мудири шӯбаи рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеаи дастгоҳи раиси вилояти Сугд ва Ҷамшед Ҷӯразода - ректори Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров доир ба зарурати ташкили олимпиада ва намудҳои гуногуни озмунҳои байни ҷавонон, нақши илму маориф ва ҷойгоҳи масоили марбут ба рушди илму маориф дар сиёсати Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон суҳан карданд. Гуфта шуд, ки олимпиадаи ҷумҳуриявӣ дар баробари муаррифӣ намудани ҷавонони соҳибмаърифат,

инчунин, ҷиҳати таъмини пешрафти соҳаҳои илму маориф заминаи мусоид фароҳам меорад.

Сипас, Наврӯз Мирзозода - муовини сардори раёсати таҳсилоти олии касбӣ ва баъди-дипломи Вазорати маориф ва илм довталабонро бо шартҳои тартиби баргузори озмун шинос намуд.

Олимпиада кори худро дар синфхонаҳои факултаи забонҳои хориҷии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров оғоз кард. Дар олимпиада аслан иштирокдорон ба саволномаҳои тестӣ ҷавоб дода, ҳамзамон, аз фанни забон ва адабиёти тоҷик эссе ва аз фанни забони русӣ нақли хаттӣ низ

навиштанд.

Саволномаҳои тестӣ аз ҷониби Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, лиффаҳои назди донишҷӯён кушода шуда, натиҷаи он низ тавассути компютер санҷида шуда, пешниҳоди иштирокчиён гардонид шуд. Мавзӯҳои эссе аз мавзӯи оғоз адабиёти классикӣ муосир иборат буд. Ба навиштани эссе нафароне ҳуқуқ пайдо карданд, ки ба беш аз

ҳафтод дарсади саволҳои тестӣ пурра дуруст ҷавоб дода, ҳоли гузариширо аз худ кардаанд.

Рӯзи дуюми олимпиада, аз соати 07:30 комиссияи апеллятсионӣ ба кори худ шурӯъ кард. Нахуст, тасмим буд, ки ба апеллятсия танҳо нафароне роҳ дода шаванд, ки аз 50 ҳол зиёд гирифтаанд, аммо баъд аз машварати гурӯҳи қорӣ ва бо мақсади таъмини шаффофияту ҳавасмандсозии донишҷӯён ба ҳама имкон даст дод, ки ариза пешниҳод кунанд. Аксари аризадиҳандагон аз он таъкид мекарданд, ки танҳо меҳодаҳои натиҷаи кори худ шинос шаванд ва барои оянда камбудиҳоро

талошҳои донишҷӯён аз фанни сиёсатшиносӣ, физика ва забони англисӣ низ ба мушоҳида мерасид. Ин гуна рақобат ва талошҳо гувоҳ аз он буд, ки ҳар нафар меҳодаи исбот созад, ки ӯ арзандаи ин ё он ҷой аст. Ва воқеан, мушоҳида мешуд, ки сатҳи донишу тафаккур ва ҷаҳонбинии донишҷӯён нисбат ба солҳои қаблӣ бамаротиб фарқ мекунад.

Нимаи дуюми рӯзи 29-уми май дар Кохи фарҳангии «Сугдиён» бо иштироки Дило-

ти имтиёзҳои муайян баргузор карда шаванд. Зеро дар бархе аз муассисаҳо беш аз 20 ҳазор донишҷӯ ва дар бархеи дигар наздик ба 3 ҳазор донишҷӯ таҳсил менамоянд.

Ҳамчунин, Бахтиёрӣ Махмадалӣ - ректори Донишқадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон зикр кард, ки минбаъд олимпиадаҳо на аз рӯи фанҳои таълимӣ, балки аз рӯи ихтисосҳои муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ баргузор карда мешуд, ба мақсад мувофиқ буд. Инчунин, З. Заъиддин-муовини ректори Донишқадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон пешниҳод кард, ки агар олимпиадаи фанӣ мувофиқи таҳассус ҷудо карда мешуд, шумораи ғолибон боз зиёдтар мешуд. Яъне, дар олимпиада новобаста аз ихтисос, донишҷӯёни макотиби олии аз фанни математика, физика, химия ва ё дигар фан иштирок доштанд, аммо қувваҳои нобаробар буданд. Ба он хотир, ки ин фанҳо барои баъзе донишҷӯён ихтисосе аст, ки мувофиқи он васеъ ва аз лиҳози касбӣ таҳсил мекунад, барои баъзеи дигар не.

Н. Маъмурзода-сармуҳаррири рӯномаи «Хатлон» пешниҳод дорад, ки дар чунин олимпиадаву озмунҳо донишҷӯёни ихтисосҳои журналистӣ низ ҷалб карда шаванд.

Дар 8 донишгоҳу донишқадаи ҷумҳурий аз рӯи ихтисоси рӯзноманигорӣ мутахассис омода мекунанд. Дар ин муассисаҳо журналистика таълим дода мешавад, барномаи таълимӣ дорад ва як соҳаи илм асту пажӯҳишҳои илмӣ анҷом дода мешавад. Асосҳои эҷод, жанрҳо, сотсиологияву психологияи журналистӣ, таъриху назария, шинохт ва вижаҳои типҳои ВАО аз ҷумлаи масъалаҳои ҳастанд, ки на танҳо хунари нигорандагӣ, балки дониши расо меҳодад. Аммо олимпиада бошад, майдони санҷиши донишу маҳорат аст, таъкид кард Н.Маъмурзода.

Дар ҳамин ҳол, Наврӯз Мирзозода-муовини сардори раёсати таҳсилоти олии касбӣ ба ин андеша аст, муассисаҳое, ки аз рӯи ихтисосҳои энергетикӣ, иқтисодӣ, сохтмон ва амалии инҳо мутахассис омода менамоянд, дар онҳо фанҳои математика, физика, химия, назарияи иқтисод аз фанҳои заминавӣ ба ҳисоб мераванд ва саволҳо дар доираи ин фанҳо таҳия мешаванд. Ба ҳамин монанд, дигар ихтисосҳоро низ метавон ном бурд, ки ин ё он фанни таълимӣ ҳамчун фанни асосӣ дар он ихтисос ба донишҷӯён омӯзонида мешавад.

Дуруст ба роҳ мондани фаъолияти бахшҳои илмӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар самти омода намудани дастаҳои олимпӣ ва дарёфти донишҷӯёни соҳибистеъдоду лаёқатманд аз зумраи қорҳои, ки бояд роҳбарияти муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба он диққати ҷиддӣ зоҳир намоянд.

Маркази матбуоти Вазорати маориф ва илм, Маркази иттилоот ва таҳлили ДДХ ба номи академик Б. Ғафуров

Дар ноҳияи Дарвоз дар мавзӯи «Ҷаҳонишавӣ ва пайомадҳои хатарбори он» мулоқот доир гардид.

► ҲАМОИШ

Чавонон ва рушди маориф

Дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба ифтихори таҷлили 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамоиш зери унвони «Чавонон ва рушди маориф дар 30 соли соҳибистиклолӣ: дастовард ва дурнамо» баргузор гардид, ки дар он муовини якуми вазири маориф ва илми ҷумҳурӣ Муҳаммадвуд Саломӣ, муовини раиси Кумитаи кор бо чавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Дилноза Аҳмадзода, устодону омӯзгорон ва донишҷӯёни фаъоли кишвар ширкат карданд.

Муҳаммадвуд Саломӣ дар расми ифтитоҳи ҷамъомад изҳор дошт, ки чавонони фарзонаи миллату сарзaminaмон дар 30 соли соҳибистиклолӣ тавонистанд, ки дар рушди мамлакат ҳиссаи сазовор гузоранд. Пешвои миллат дар воҳурияшон бо чавонони кишвар онҳоро неруи асосии созандаи давлат номиданд. Наврасону чавонони кишвар, аз ҷумла, хонандагону донишҷӯён, олимони чавону варзишгарону ихтироъкорон, ки дар зинаҳои гуногуни муассисаҳои таълимӣ таҳсил мекунанд, бо қору фаъолият, дониш, истеъдод, ҳунар ва неруи ҷисмонии худ дар пайравӣ ба афкори созандаи Роҳбари давлат бо иштироки бевоситаи худ дар озмуну олимпиадаҳо ва мусобиқаҳои варзишӣ обрӯ ва эътибори Ватаномро боло мебаранд.

Дилноза Аҳмадзода кайд кард, ки омӯзгор будан ифтихор аст ва ҳамзамон, омӯзгорӣ пешаи заҳматталабу мушкил мебошад. Дар

ивази оне, ки шахс худ дониш, маърифату фаҳмиш дорад, масъул аст, ки он ҳама донишу малакаву маҳоратҳои доштаашро ба наврастону чавонон, ки ояндаи мо мебошанд, омӯзонад.

Сардори баҳши томактабии Вазорати маориф ва илм Маҳина Бобоева зимни ироаи маърузаи хеш дар мавзӯи «Рушди муассисаҳои томактабӣ ва миёнаи умумӣ» иброз дошт, ки имрӯз теъдоди кӯдакистонҳо дар ҷумҳурӣ ба 680 адад расида, дар онҳо 97 679 кӯдак ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд. Ҳамчунин, дар кишвар 1764 маркази инкишофи кӯдак амал намуда, 49 332 кӯдак дар ин марказҳо таълиму тарбия дода мешаванд. Агар дар ҷумҳурӣ соли 2015 48 кӯдакистони хусусӣ фаъолият мекард, имрӯз теъдоди муассисаҳои томактабии хусусӣ ва марказҳои хусусии инкишофи кӯдак 168 ададро ташкил медиҳад. Як аз қорҳои муҳимме, ки дар самти таҳсилоти томактабӣ ба нақша гирифта шудааст, сабти филмҳои омӯзишӣ мебошад. Айни замон 50 қисми филми аниматсионӣ омода шудааст. Дар зинаи таҳсилоти умумӣ низ ислоҳоти мукамал гузаронида шуда, ба муассисаҳои таълимӣ мустақилияти молиявӣ дода шуд.

Сармутахассиси раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маориф ва илм Ҷалолиддин Амиров дар мавзӯи «Ҳадафу мароми равияю ҷараёнҳои экстремистии террористӣ ва хоҷагони пасипардагии онҳо дар робита ба вайрон сохтани фазои ором дар кишварҳои рӯ ба пешрафт» суҳан ронда, тазаккур дод, ки дар баъзе кишварҳо беш аз 40-50 дарсади кӯдакони синни мактабӣ ба таҳсил ҷалб намешаванд ва дар доираи муассисаҳои таълимии онҳо чанд муллои ҷоҳил ва фуруҳташуда ба ҷои дониш кӯдакону чавононро ба ҷиҳоди дурӯғини бофтаи хоҷаҳои хориҷии худ талқин менамоянд. Бояд таъкид кард, ки маҳз чунин давлатҳо манбаи ҷабру озори мардум мегарданд ва сабабгори мавриди инфичору интихори харрӯза қарор гирифтани халқи бегуноҳ мешаванд. Гурӯҳҳои террористии экстремистӣ душмани илму дониш, мактабу маориф ва илмҳои дунявӣ буда, тамоми ҳаёти онҳоро нафрат ба мактабу донишандӯзии мардум фаро гирифтааст.

Суҳанронии мутахассиси пешбари раёсати илм ва инноватсияи вазорат Мирзотохир Олимов ба мавзӯи «Нақши чавонон дар даврони Истиқлол: имрӯз, дирӯз ва фардо» бахшида шуд.

Пас аз пешниҳоди маърузаҳо мурочиатномаи Иттифоқи чавонони Тоҷикистон қабул гардид. Муовини якуми вазири маориф ва илми ҷумҳурӣ Муҳаммадвуд Саломӣ, муовини раиси Кумитаи кор бо чавонон ва варзиши назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Дилноза Аҳмадзода ба чавонони фаъоли кишвар ифтихорномаву сипосномаҳои Вазорати маориф ва илмро супурданд. Дар фарҷом барномаи марғуби фарҳангӣ-адабии омодакардаи ҳунармандони ансамбли «Наврӯз»-и Донишгоҳи миллии Тоҷикистон пешкаши хозирин гардид.

Дилафрӯз ҚУРБОНӢ,
«Омӯзгор»

► КОНФРОНС

Дар Донишқадаи энергетикӣ Тоҷикистон дар ноҳияи Кӯшонӣ ба ифтихори 30-солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 15-солагии таъсисёбии донишқадаи мазкур ва Бистсо-

донишмандони соҳаи энергетика, собикадорон, аввалин хатмкардагони ва омӯзгорону донишҷӯёни Донишқадаи энергетикӣ Тоҷикистон иштирок доштанд.

Қаблаз баргузории кори кон-

бошад. Пасон иштирокдорони конфронс бо вазъ ва фаъолияти маркази илмӣ – инноватсионӣ ва рушди истеъдодҳои донишқада шинос гардиданд.

Дар идомаи конфронси ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ

Манбаи кадрҳои соҳаи энергетика

лаи омӯзиш ва рушди илмҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ конфронси ҷумҳуриявии илмӣ – амалӣ таҳти унвони “Энергетика – омили рушди иқтисодиёт” баргузор гардид.

Дар он муовини вазири энергетика ва заҳираҳои оби Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳудойбаҳш Шарифов, сардори раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳ. Вализода, намоёндагони Академияи миллии илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, намоёндагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар,

фронс меҳмонон дастовардҳои илмӣю техникӣ факултаҳои донишқадаи мазкурро тамошо карданд. Донишқадаи зодаи даврони соҳибистиклолии ватан ва маҳзани омодаسازی мутахассисони баландихтисоси соҳаи энергетикаи кишвар мебошад.

Зимни муаррифии дастовардҳои донишқадаи гуфта шуд, ки манбаҳои ғайрианъанавӣ дар шакли се панели офтобии иқтидори умумашон 41 киловатт, ки дар як вақт ҳамчун манбаи энергия ва аёнияти озмоишӣ барои таҷрибаомӯзии донишҷӯён истифода мешаванд, мавҷуд ме-

таҳти унвони “Энергетика – омили рушди иқтисодиёт” доир гардид. Ректори донишқада Д.Исозода дар бораи таърихи Донишқадаи энергетикӣ Тоҷикистон, дастовардҳо, омодашавии кадрҳои лаёқатманди соҳаи энергетика, омӯзиш дар хориҷи кишвар, афзоиши олимони соҳа, шароити имкониятҳои таҳсил ва будубош дар ҳамаи донишҷӯён изҳори назар намуд. Дар конфронс, ҳамчунин, суҳанронии ҷанде аз олимони мутахассисони соҳа шунида шуд.

С. АЗИЗӢ,
«Омӯзгор»

► САБҚАТ

10 000 сомони барои ғолибони озмун

Дар ноҳияи Кӯхистони Мастҷох дар мактаби №1, деҳаи Оббурдон даври ноҳиявии озмуни “Илм-фурӯғи маърифат” баргузор гардид.

Дар саҳни мактаби №1 бо иштироки довталабони озмуни “Илм-фурӯғи маърифат” ҷорабинии тантанавии идона баргузор шуд. Муdiri шӯбаи маорифи ноҳия Сафар Салимов дар бораи низомномаи озмун маълумот дода, баргузории озмунро дар самти баланд бардоштани рушди фанҳои табиӣ,

дақиқ ва риёзӣ хеле муфид арзёбӣ карда, қарори раиси ноҳияи Кӯхистони Мастҷохро онд ба ҷудо намудани 10 000 сомони барои ҳавасмандгардонии ғолибони озмун қироат намуд.

Озмун тибқи талабот дар синфхонаҳои алоҳида дар бахшҳои гуногун гузаронида шуд ва дар он беш аз 130 нафар довталаб иштирок намуд. Дар муассиса се синфхонаи лаборатории мучаҳҳаз бо аёниятҳо аз фанҳои химия, биология ва физика мавҷуд мебошад, ки барои иштирокчиён бо истифода аз аёниятҳо химия намудани қорҳои илмиашон мусоидат кард. Ҳайати ҳакамони фаъолияти ҳар як довталабро дар бахшҳо мавриди таҳлили амиқ қарор дода, ғолибонро муайян намуданд.

► ИННОВАТСИЯ

Ихтирои Муҳаммадфайёз Содикзода

Баргузории озмунҳои гуногун, аз ҷумла, озмуни ҷумҳуриявии “Илм-фурӯғи маърифат” ба рушди фанҳои дақиқ, табиӣ ва риёзӣ мусоидат менамояд. Дар деҳаи Падаски ноҳияи Кӯхистони Мастҷох бо мақсади осон кардани мушкilotи кишоварзон дар заминҳои нисбатан хурд Муҳаммадфайёз Содикзода бо роҳномаи падараш Муҳаммадсодиқ Содиков – омӯзгори фанҳои физика ва алгебраи мактаби №15 барои қоркарди заминҳои кишти картошка ду адад трактори хурдро сохта мавриди истифода қарор дод. Зимни суҳбат Муҳаммадфайёз Содикзода изҳор дошт, ки бо истифода аз муҳаррики мототсикли “Муравей” ва қисмҳои эҳтиётии автомашинаи “Нива” чунин як трактори хурдро сохта ба истифода додем. Ҳадафи асосии мо осон кардани қори деҳқонон мебошад. Иқтидори трактори хурди мо ба 11 қувваи асп баробар аст ва барои 10 сотих заминро қоркард қаран 3 литр сӯзишворӣ масраф мегардад. Мо ҳамаи таҷҳизот ва қарҳҳои трактори хурдро аз мошинаҳои қорношоям гирифта, онро мавриди истифода қарор додем. Нарҳи умумии сарфи таҷҳизот барои омода кардани трактори хурд наздики 10 ҳазор сомониро ташкил медиҳад, ки нисбат ба бозор арзонтар мебошад.

Муҳаммадфайёз Содикзода бо трактори хурди истехсолкардаи хеш дар даври ноҳиявии озмуни ҷумҳуриявии “Илм-фурӯғи маърифат” ғолибият ба даст овард ва акнун барои ширкат дар даври вилоятии озмун омодагӣ мебинад. Маҳз баргузории озмуни “Илм-фурӯғи маърифат” ва ҷудо намудани маблағҳои зиёд барои ғолибони озмун аз тарафи Пешвои миллат ўро водор намуд, ки бо тракторҳои хурди худсохти худ барои ба даст овардани ҷоизаи озмун саъйю талош намояд.

Шукрулло Аминзода – барандаи медали нуқра

Дар олимпиадаи ҷумҳуриявӣ Шукрулло Аминзода, ҳонандаи синфи 11, мактаби №17 аз деҳаи Рунчи ноҳияи Кӯхистони Мастҷох аз фанҳои география мақоми дуюмро соҳиб гашта, сазовори диплом ва медали нуқра гардид.

Ба олимпиадаи ҷумҳуриявӣ ўро устодаш Ноишох Арабов омода намудааст. Шукрулло Аминзода аз зумраи толибилмонест, ки солҳои охир ба бехтарин қомеъӣ дар ноҳияи дурдасти кишвар ноил гардид ва ў орзу дорад, таҳсили худро дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бо ихтисоси омӯзгори география идома диҳад. Ҳамчунин, Шукрулло Аминзода дар даври ноҳиявии озмуни “Илм-фурӯғи маърифат” дар бахши география ширкат варзида, сазовори мақоми аввал гардид.

Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»

Дар шаҳри Кӯлоб даври дуюми озмуни квотаи Президентӣ баргузор гардид.

► ИДЕОЛОГИЯ

Истиқлоли бегазанди мо

Тоҷикон дар таърихи башар ҳамчун халқи куҳантаърих ва соҳибтамаддун шинохта шудаанду фарҳанги гаронарзишу мухтавоманд доранд. Ин халқи шарафманд дар марҳилаҳои ҳастиаш ба ҳодисаву воқеаҳои зиёде дучор омадаву аз бисёр вартаҳо берун частааст ва ҳастии худро, дороиҳои маънавию моддии худро шарафмандона ҳифз намудааст.

Хушбахтона, дар поёни асри XX тоҷикон ба орзуи дерини худ расида, истиқлоли давлатӣ дарёфтанд ва дар харитаи сиёсии олам ҳамчун мамлакати мустақил арзи ҳастӣ қарданд. Бо мурури замон, новобаста аз бисёр мушкилоту монеаҳо, истиқлоли кишвари мо тақвият ёфту устувор гашт. Ҳоло халқи тоҷик дар Ватани ободу озоди худ сарбаландона қору зиндагӣ мекунад. Аммо ин ҳама қомеъбихову пешрафти тоҷикон на ба ҳама писанд аст ва неруҳои берунии фаъолият доранд, ки ҳадафи асосиашон ҳалалдор қардани ҳаёти озоиштаи халқи тоҷик, баршикастани пояҳои истиқлоли Тоҷикистон ва ба парокандагӣ кашидани ин халқи бошараф мебошад. Ин неруҳои иртиқой ба ҳар васила меҳоянд ба ғаразу ҳадафҳои нопоки худ даст ёбанд ва ба қоми худ фаъолият намоёнд. Онҳо баҳри дастёбӣ ба нақшаҳои ҳоинонашон аз ҳама гуна аъмоли зишту пурзиён, аз хиёнатӣ диёнат истифода мебаранд ва чехраи манфури худро манфуртар месозанд, нисбат ба худ нафрати халқро меафзоёнд. Ин тоифа, аслан, душманони аҳли башар мебошанд. Мутаассифона, дар бисёр манотиқи олам неруҳои иртиқой, ҳангоматалаб ва манфиатхоҳ тавонистанд, ки зумрае аз шаҳрвандон, аз ҷумла, ҷавононро ба дастаҳои хиёнатпешаю таҳрибқори худ ҷалб намоёнд. Онҳо бо роҳи макру фиреб ва ваъдаҳои бардурӯғ ҳазорон ҷавонро ба тори анкабутгунаи худ кашида, онҳоро қурбони амалиёти пурзиёни худ гардондаанд. Дар ин миён душманони миллати тоҷик низ ба ҳар роҳу васила меҳоянд ғазои орому бегубори Тоҷикистони соҳибистиқлолро олуида созанд. Онҳо сиёсати пешгирифтаи Ҳукумати Тоҷикистон ва Пешвои миллати тоҷикро, ки ба таъмини сулҳу субот ва пешрафти ҷумҳурӣ нигаронида шудааст, беасос ва бешарафона танқид мекунанд ва ба ҷӯи диёри арҷманди мо санги хиёнатӣ тухмат меафкананд. Неруҳои иртиқой, террористону экстремистон қӯшиш мекунанд, ки махсусан, ҷавононро ба қоми фиреби худ кашида, онҳоро ба муқобили Ватану миллат бишӯронанд. Қои афсӯс аст, ки зумрае аз ҷавонон ба ҷунин гурӯҳҳои ифротӣ пайваставу ҳаёти худро зерӣ хатар гузоштаанд, доғдор бинмудаанд. Ин гуна ҷавонон, албатта, оқибат аз қирдори худ пушаймон хоҳанд шуд...

Тоҷикистон дар қатори дигар кишварҳои тамаддунпарвари ҷаҳон бо ҳама гуна гурӯҳу ташилоту созмонҳову дастаҳои ифротгаро ва террористиву экстремистӣ муборизаи пайваставу оштинопазир бурда, меқӯшад, ки истиқлоли худро, озоиштагии халқи худро, ваҳдату сулҳу саодати худро ҳифз намоёнд. Дар ин самт дар Тоҷикистон якҷанд санади бунёдӣ, аз ҷумла, Қонун «Дар бораи мубориза бар зидди терроризм», Консепсияи ягонаи Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба мубориза бар зидди терроризм ва экстремизм (ифротгароӣ), Конвенсияи Созмони Ҳамкории Шанхай бар зидди терроризм... ба тасвир расидааст.

Имрӯз ҳар яки мо, сокинони Тоҷикистон, бояд бар ҳифзи Истиқлоли давлатии кишвари азизамон пайваста ҷиду ҳаҷд намоём, хушёр бедор бошем ва ҳаргиз нагузорем неруи нотаъвоибине, гурӯҳи хиёнатқоре ва созмони иртиқоне Ватани ободу озод ва пешрафтаи моро поймол созад, ба ваҳдати мо ҳалал ворид намоёнд. Тоҷикистон то абад кишвари озоишта ва ошӣи сулҳ боқӣ хоҳад монд.

*Дилафрӯз ОДИНАЕВА,
омӯзгори таърихи мактаби
№51-и ноҳияи Фирдавӣ*

► ЁДИ ОН РӯЗҶО

Миллати тоҷик ғамхориҳо ва заҳматҳои шабонарӯзии Сарвари давлати тоҷикон, Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро дар раванди таъмини сулҳ ва ризоияти миллӣ, баҳусус, дар қараёни баргузори гуфтушунид дар қаламрави Афғонистон, дар мулоқоте, ки 11 декабри соли 1996 баргузор гардид, ҳаргиз фаромӯш нахоҳад қард. Қараёни ин мулоқот дар китоби рӯзноманигорони рус Владимир Сухомлинов ва Геннадий Шалаев «Роҳ ба ҷӯи созиш» ҷунин шарҳ ёфтааст: «Эҳтимол вохӯрии аз ҳама пуршиддат ва хатарноқу бемисл дар Афғонистон 11 декабри соли 1996 баргузор шуд. Вақте сарвари гурӯҳи муҳолифин Сайид Абдуллоҳи Нурӣ ба Эмомалӣ Раҳмон пешниҳод намуд, ки гуфтушунидро дар русти Хосдеҳи вилояти Таҳор гузоранд, гуё иродаи қавии Президентро месанҷид, аммо Эмомалӣ Раҳмон бе ягон дудилагӣ розӣ шуд: -Ман тайёрам дар он ҷой ва дар он соат вохӯрам.

Баҳори сулҳ

Мухим он аст, ки вохӯриям судманд бошад...

Аз рӯи маслиҳати пешақӣ ҷархболи Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар сарҳад пешвоз гирифта, ҳамзамон, тарафи пешвозгирандагонро мебоист,

ба қароргоҳи Президентии онвақтаи Афғонистон Бурхониддин Раббонӣ мебарданд. Бояд сарлашқари машҳури Афғонистон Аҳмадшоҳи Масъуд дар ин гуфтушунид иштирок мекард.

Ҳамаи ҳамроҳон ба Пре-

зиденти ҷумҳурӣ барои ба қафо баргаштан маслиҳат медоданд. Зеро дар ҳудуди давлати бегона, ки дар он ҷанги шаҳрвандӣ дар авҷ буд, парвоз қардан хатари бузург дорад, онҳо меқӯшиданд, ки Сарва-

ри давлатамон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро аз роҳ гардонанд. Ё инро мефаҳмид. Бо вучуди ин, шояд боз мефаҳмид, ки ҳоло дар ин соат то созишномаи умумии оташбас имзо нагардад, ҷавонони зиёде аз ду ҷониб талаф меёбанд.

Дар ин муддат Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон фармон дод, ки ба парвоз идома диҳанд.

Аммо ин воқеа бархилофи ҷашмдошт хеле бомуваффақият анҷом ёфта, Эмомалӣ Раҳмон ва роҳбари гурӯҳи муҳолифини тоҷик Абдуллоҳи Нурӣ «Суратчаласа дар бораи ба танзим даровардани вазъияти сиёсӣ дар минтақаҳои ҷанг»-ро имзо қарданд. Ғайр аз ин, хусусан, пас аз вохӯри, дигаргунҳои қатъӣ ва муҳиме дар гуфтушунидҳо ба амал омад ва амалан оташбас байни размандагонии муҳолифин ва сарбозони ҳукуматӣ оғоз ёфт. Ва агар Президент аз сарҳад ба Душанбе бармегашт, маълум набуд, ки дар Тоҷикистон «садои тӯп қай қомӯш мешуд». Бо ин ҳама қонбозихо, ин абармарди дунёи сиёсат тавонист ба Тоҷикистон ва тоҷикистониён сулҳ биёрад.

*Шаҳриёр ИСУФОВ,
омӯзгори мактаби №30-и
шаҳри Рогун*

► ШЕВАИ ТАДРИС

Пирӯзӣ аз иттиҳод бошад

Ҳамчун омӯзгори синфҳои Ҳибтидӣ ман мавзӯро дар заминаи усули муносибати босалоҳият ба таълим ва методҳои навин тавзеҳ бахшида, ҳамеша бар он меқӯшам, ки дар дарсҳо хонандагон фаъолу қӯшо бошанд. Аз ҷумла, яке аз мавзӯҳои дарсиро бо номи «Давлат чист?» бо ҳамин методҳои ҷолиб ба хонандагонии синфи 3 фаҳмонда, саъй бар он менамоям, ки онҳо ба моҳияту ғоя, мақсад ва ҷанбаи тарбиявии ҳикоят сарфаҳм рафта, луғатҳои нофаҳморо аз муаллим пурсида, маънояшонро фаҳмида гиранд. Нахуст ҳикояи «Давлат чист»-ро хонандагон мутотлиа мекунанд. Хониши ифоданок бо навбат сурат гирифта, хонандагон порчаи хондашударо нақл мекунанд. Агар дар нақли порчаи матн мушкилӣ кашанд, ман ба онҳо ёрӣ мерасонам. Дар ҳикояи суҳан дар бораи марди бадавлате меравад, ки се писар дорад. Ҳамсояҳои мард ба ӯ ҳасад бурда, меқӯянд, ки қаро ӯ соҳиби сарвату боигарӣ асту

мо не. Ҳамсоя ба саволи онҳо посух медиҳад, ки ин масъаларо аз худӣ Давлат (боигарӣ) пурсидан лозим аст. Вақте ҳамсояҳо аз Давлат мепурсанд, ки қаро вай ба ҳамсояшон дӯстӣ варзидаасту бо онҳо не, Давлат меқӯяд, ки агар сабаби ин ҳолро пурсидан хоҳед, ман аз хонадони марди бадавлат баромада меравам. Вай ҳамин тавр ҳам қард. Бой ҳар се писарашро ба пешаш хонда, бо онҳо дар ин хусус маслиҳат қард. Ҳар се писар ба он ақида буданд, ки агар Давлат дар хонадони онҳо истодан нахоҳад, бигзор баромада равад, зеро барои мо тифоқӣ аз ҳама ганҷи дунё болотар аст. Хуллас, падар ба пеши Давлат рафта, посухи писаронашро ба онҳо мерасонад. Давлат хандида меқӯяд, ки макони ман он хонадонест, ки дар он ҷо муттаҳидию тифоқӣ ҳукмрон бошад.

Пас аз хондану нақли матн, ба шогирдон бо суолҳо муроҷиат мекунам:

1. Мақсад аз посухҳои писарони бой чист?

2. Аз ҷавоби Давлат ба марди сарватманд ҷиро фаҳмидед?

3. Хулосаи шумо дар бораи ҳикоя.

Дар ҳикоя моҳияту ғояи рамзие нухфтааст, ки ба қалмаи «Давлат» вобастагӣ дорад. Хонандагон зимни посух ба суолҳо, аввал бояд ба маъниҳои луғавии вожаи мазкур тавачҷуҳ зоҳир намоёнд. Пас аз он, вобаста ба мазмуни ҳикоя хулоса бароранд, ки дар ҳикоя дар бораи қадом давлат суҳан рафтааст. Муттаҳидию тифоқӣ ҷӣ тавр ба даст меояд? Хонандагон дар бораи тадбириандешии марди сарватманд ҷӣ андеша доранд? Ҳикояи «Давлат чист?»-ро метавон тариқи сахнаҷа ба намоиш гузошт, ки таъсираш барҷаста хоҳад буд.

Хонандагон ба хулосаи дуруст меоянд, ки танҳо дӯстию ҳамдигарфаҳмӣ ва ваҳдату муттаҳидӣ инсонро саодатманду хушбахт мегардонад.

*Санаббар МАЗОРИЕВА,
омӯзгори мактаби №17,
шаҳри Ваҳдат*

► МУЛОҚОТ

Пешгирӣ аз ифротгароии динӣ

Дар Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон мулоқоти судманд таҳти унвони «Нақши Пешвои миллат дар таҳкими давлати миллӣ: самти пешгирии ифротгароии динӣ ва бегонапарастӣ» бо иштироки директори Маркази исломшиносӣ дар назди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор Абдурахим Холиқзода баргузор гардид.

Ректори донишгоҳ, профессор Муъмин Шарифзода мулоқотро ифтитоҳ бахшида, мавзӯи онро дар вазъи пачидаи ҷаҳони муосир, пайдо гардидани гурӯҳи равияҳои мухталиф дар кишварҳои алоҳида муҳиму ҳадафмандона арзёбӣ қард.

Директори Маркази исломшиносӣ дар назди Президентии Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдурахим Холиқзода зикр намуд, ки истиқлоли Тоҷикистон ба арсаи сиёсат шах-

сиятеро овард, ки миллати дар тӯли таърих азобдидаро аз нав эҳё намуд ва сарзамини аҷдодиро барқарор қарда, ба халқи тоҷик озодии қомилро баъди ҳазорсолаҳои бадавлатӣ бахшид. Сарвари давлат арҷи гузоштан ба арзишҳои миллӣ ва ифтиҳор аз ватандӯстиву ватандорӣ ва ҳифзи марзу буми аҷдодиро яке аз вазифаҳои муқаддаси насли замони истиқлол мешуморанд.

Ҳадафи мулоқоти мазкур низ омӯзиши дақиқи мақсадҳои гурӯҳи равияҳои ифротӣ ва муборизаи шадид бо он, баланд бардоштани маърифати ҳуқуқиву сиёсии аҳоли, махсусан, ҷавонон ва ба ин васила, гириомидошти арзишҳои милливу динӣ ва давлатдорӣ маънидод қарда шуд.

*Нуъмон РАҶАБЗОДА,
«Омӯзгор»*

Яке аз қӯҷаҳои деҳаи Понғози ноҳияи Ашт ба номи устод Баҳриддин Қамолитдинов номгузорӣ шуд.

НОМГУИ мавзӯҳои намунавӣ барои бахшҳои машварати августии кормандони муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ ва миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 2021

МАСЪАЛАҲОИ МУҲИМИ РУШДИ МАОРИФ

- Накши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар ислоҳоти соҳаи маорифи киш-вар.
- Муваффақият ва дастовардҳои аҳли маориф дар асоси дастуру нишон-доди Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар замони Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Гузариш ба муносибати босалоҳият дар таълим: моҳият, дастовард ва мушкило-ти мавҷуда дар ин самт.
- Роҳҳои татбиқи Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба-роӣ давраи то соли 2030 дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ

МУДИР ВА МУШОВИРОНИ КАБИНЕТҲОИ МЕТОДИИ ШУҒБАҲОИ МАОРИФ

- Роҳҳои самарабахши банақшагирии мавзӯҳои семинар-машваратҳои дастурдихӣ барои омӯзгорон ва кормандони соҳаи маориф дар кабинети методи шӯбаи маориф
- Тартиби самаранок гузаронидани арзё-бии сифати дониши хонандагон ва расонда-ни ёрии методӣ.
- Таҳлили ҷанбаҳои асосии методикаи таълими фанҳо дар муносибати босалоҳият ба таълим.
- Роҳ ва усулҳои гузаронидани қорҳои санҷишӣ ва нақши он дар баланд бардош-тани сифати дониш, малака ва маҳорати хо-нандагон (аз таҷриба).
- Гузариш ба муносибати босалоҳият ба таълим, дастовард ва мушкilotи мавҷуда.
- Роҳу усулҳои баҳодихӣ ба дарси омӯзгор тибқи нишондоди муносибати босалоҳият ба таълим (аз таҷриба),
- Роҳ ва усулҳои асосии омӯзиш, ҷамъба-ст ва паҳн намудани таҷрибаи пешқадами пе-дагогии омӯзгорон (аз таҷриба),
- Муносибати босалоҳият дар раванди таълим ва афзалияти он дар беҳтар гардида-ни сатҳ ва сифати таълим.
- Нақши роҳбалад дар рушди касбии омӯзгор.

ДИРЕКТОРОНИ МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ УМУМӢ

- Татбиқи муносибати босалоҳият дар таълим, дастоварду мушкilotи мавҷуда ва роҳҳои ҳалли он.
- Тартиби ташкил ва гузарондани атте-статсияи омӯзгорони муассисаи таълимӣ ва аҳамияти он дар рушди маҳорати касбии онҳо.
- Таҳлили ҷанбаҳои асосии методикаи таълими фанҳо дар муносибати босалоҳият ба таълим.
- Мактаб дар замони муосир ва идораи он дар асоси қонунгузори ҷумҳурӣ.
- Моҳият ва заминаҳои таҳияи барномаи таълимӣ дар муассисаи таълимӣ
- Мавқеи истифодаи навҳои арзёбӣ (ташҳисӣ, ташаккулдиҳанда, ҷамъба-стӣ) дар таълими муносибати босалоҳият.
- Омӯзиши роҳҳои фаъолгардонии хо-нандагон дар ҷараёни дарс (аз таҷриба).
- Истифодаи технологияи нави таълим дар раванди машғулиятҳои таълимӣ.
- Дастгирии педагогӣ дар омода-созии муҳити мувофиқ барои татбиқи усулҳои ҳамкорӣ дар таълим.
- Мақомоти худидора: роҳ ва усулҳои самарабахш гузаронидани Шӯрои педагогӣ ва дигар ҷаласаҳо.
- Истифодаи мақсадноки лоиҳаҳои хурд ва соатҳои бахши иловагии нақшаи таълимӣ - омили асосии рушди сифати таъ-лим, ғайи гардидани буча ва ҳалли мушкi-лоти муассисаҳои таълимӣ.
- Идоракунии ва нақши роҳбари мактаб дар муҳайё намудани муҳити мусоиди қорӣ, ҳамдигарфаҳмӣ ва ҳавасмандии қормандон.

МУОВИНОНИ ДИРЕКТОР ОИД БА ҚОРҲОИ ТАЪЛИМ

- Мушоҳидаи дарс дар татбиқи муно-сибати босалоҳият дар таълим.
- Нақши муовини директор оид ба таъ-лим дар риояи талаботи илмию методӣ ҳангоми тартиб додани ҷадвали дарсӣ (аз

таҷриба).

- Роҳҳои татбиқи самарано-ки худбаҳодихии омӯзгор дар доираи салоҳиятҳои омӯзгор.
- Роҳҳои арзёбии сифати таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ
- Моҳияти ибрази фикру мулоҳизаҳои самаранок, ҳамчун рушди амалии арзёбии ташаккулдиҳанда барои омӯзгорон
- Роҳу усулҳои қорбарӣ бо кӯдакони им-қонияташон маҳдуд ва ҳамқорӣ бо падару модарони онҳо дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ.
- Назорати дохилимактабӣ—омили асо-сии тақмили раванди таълиму тарбия.
- Нақши Консепсияи миллии арзёбии сифати таҳсилот дар татбиқи муносибати босалоҳият дар таълим.
- Афзалияти таълими салоҳиятнок аз таълими анъанавӣ ё муқаррарӣ.
- Истифодаи усули ҳамқорӣ дар таъли-ми салоҳиятнок.
- Кабинети методӣ-маркази асосии пешбурди қори ҳадамоти методӣ.
- Нақши Шӯрои методӣ ва иттиҳодияҳои методӣ дар баланд бардош-тани маҳорати касбии омӯзгорон, сифати таҳсилот ва сатҳи дониши хонандагон.
- Таҷдиди назар намудани баъ-зе матн ва мавзӯҳои қитобҳои дарсии фанҳои ҷамъиятӣ - гуманитарӣ вобаста ба манфиатҳои миллӣ-умумидавлатӣ.
- Ҷараёни ташкили арзёбии ниёзҳои омӯзгор дар баланд бардоштани маҳорати касбии онҳо.

МУОВИНОНИ ДИРЕКТОР ОИД БА ҚОРҲОИ ТАРБИЯ

- Мавқеи муовини директор оид ба қорҳои тарбия дар тарбияи ҳуқуқии хонан-дагон.
- Асоси методологӣ ва сиёсати давлатӣ дар соҳаи тарбия тибқи талаботи Кон-сепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Низоми тарбияи меҳнатдӯстии хонан-дагон дар муассисаҳои таълимӣ (аз таҷриба).
- Роҳҳои рушди сифатҳои худбаҳодихии хонандагон дар муассисаҳои таълимӣ.
- Тарзи гузаронидани қорабинҳои беруназсинфӣ ва аҳамияти онҳо дар рушди ҷаҳонбинию ахлоқии хонандагон.
- Тарбияи хонандагон дар асоси ни-шондоди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» .
- Нақши муовини директор оид ба қорҳои тарбия дар самти ҷалби хонандагон ба интиҳоби қасб.
- Роҳу усулҳои омӯзишу тарғиби таҷрибаи пешқадами роҳбарони синф (аз таҷриба).
- Мафҳум, мақсад ва заминаҳои тарбияи ҳудогоҳӣ, ҳудудиносии хонандагон дар асо-си талаботи Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Ҳамқории педагогии муовини дирек-тор оид ба қорҳои тарбия бо падару мода-рон - омили асосии тарбияи ахлоқию маъна-вии хонандагон.
- Тарбияи меҳнатдӯстӣ ва аҳамияти он дар самти қасбинтиҳобқунии хонандагони муассисаҳои таълимӣ (аз таҷриба).
- Иттиҳодияи методи роҳбарони синф ва нақши он дар самти ташаккули маҳорати касбии омӯзгорон.

РОҲБАРОНИ СИНФ

- Нақши роҳбари синф дар муайян наму-дани лаёқатмандии хонанда ва ҷалби онҳо ба омӯзиши амиқи фанҳои табиатшиносӣ ва риёзӣ (аз таҷриба).
- Роҳҳои пешгирии низоъҳои байнимак-табии хонандагон (аз таҷриба).
- Нақши оила, муассисаи таълимӣ ва роҳбари синф дар ташаккули шахсияти хо-нандагон.
- Омилҳои пайдоиши зухуроти манфӣ дар кӯдак ва роҳҳои барқарорсозии он (аз таҷриба).
- Ҳамқории роҳбари синф, қитобдори муассисаи таълимӣ дар ҷалби ҳамашигии хонандагон ба қитоб ва қитобхона (аз таҷриба).
- Талаботи Қонуни Ҷумҳурии

Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» нис-бат ба волидон ва омӯзгорон.

- Тарбияи тафаккури интиқодӣ-омили асосии ошқор ва барқараф намудани қамбӯдӣ ва норасоноҳо.
- Ҳамқорҳои муовини директор оид ба қорҳои тарбия ва роҳбари синф бо падару модарон – омили асосии тарбияи ахлоқию маънавии хонандагон.
- Мавқеи Созмони хонандагон дар та-шаккули шахсият, ҷаҳонбинӣ ва худшино-сии хонандагон.
- Омилҳои асосии ташаккулдиҳии қобилияти зехнии хонандагон дар натиҷаи истифода аз технологияи муосири таълим.
- Ҳамқории муассисаи таълимӣ, оила ва аҳли ҷомеа дар пешгирии ҷиноятқорӣ, шомил нашудан ба ҳаракатҳои ифротқории наврасону қавонон

РАВОНШИНОСОНИ МУАССИСАҲОИ ТАЪЛИМӢ

- Саҳми равоншиносии мактаб дар та-шаккули қобилияти зехнии хонандагон.
- Метод ё усулҳои психологии муътадил-гардонии муносибатҳои байниҳамдигарии хонандагон ва падару модарон.
- Омилҳои пайдоиши зухуроти манфӣ дар кӯдак ва роҳҳои барқарафсозии он.
- Нақши равоншиносии мактаб ва саҳми шахсонаи бонуфузи маҳал дар инкишофи та-факкури зехнии хонандагон.
- Роҳ ва усулҳои пешгирии қонунвайронқуни ва қосташавии ахлоқи на-врасону қавонон (аз таҷриба).
- Ҳусусиятҳои психологии хонандагони синну соли қурди мактабӣ ва роҳҳои таъли-му тарбияи онҳо.
- Заминаҳои психологӣ ва педагогии рушди тафаккури инноватсионии наврасону қавонон дар раванди истифода аз техно-логияи муосири таълим.
- Ҳусусиятҳои психологии хонандагони синну соли миёнаи мактабӣ ва усулҳои таъ-лиму тарбияи онҳо.
- Нақши қитоб дар ташаккули зехния-ти хонандагони қурдсол (аз таҷриба).
- Ташаккули шавқу ҳавас ва донишандӯзии хонандагон дар раванди таъ-лим.
- Истифодаи роҳҳои фаъолгардонии хонандагон дар ҷараёни таълим.

ПЕДАГОГИКАИ ИСТИСНОӢ (ИНКЛЮЗИВӢ)

- Заминаҳои ҳуқуқӣ, равонӣ ва педагогии ташкили таҳсилоти фарогир дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.
- Омӯзиши роҳҳои фаъолгардонии хо-нандагон дар ҷараёни дарс (аз таҷриба).
- Дастгирии педагогӣ дар омода-созии муҳити мувофиқ барои татбиқи усулҳои ҳамқорӣ дар таълим.
- Мушкilotи тарбия ва таъмини ома-дагии кӯдакони имқонияти маҳдуддошта ба ҳаёти оилавӣ ва тарбияи фарзанд (аз таҷриба).
- Ҳусусиятҳои таълими савод дар синфҳои 1-уми мактабҳои ёрирасон (кӯдакони узви бинонашон осебдида).
- Роҳу усулҳои қорбарӣ бо кӯдакони им-қонияташон маҳдуд ва ҳамқорӣ бо падару модарони онҳо дар МИК.
- Заминаҳои педагогӣ-иҷтимоии тарби-яи кӯдакони имқонияти маҳдуддошта дар раванди таҳсилоти фарогир.
- Фаъолгардонии кӯдакони қамшунаво дар раванди қорҳои тарбиявӣ.
- Ташаккули шуури ахлоқии кӯдакони дорои имқонияташон маҳдуд дар раванди таълим.
- Ба қасбомӯзӣ ҷалб намудани хонанда-гони имқонияти маҳдуддошта (аз таҷриба).
- Душвории истифодабарии маводи таълимӣ бо хонандагони имқонияташон маҳдуд дар раванди дарс.

МАКТАБ-ИНТЕРНАТҲОИ ҶУМҲУРӢ

- Иҷрои дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Пре-зиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар самти таълиму тарби-яи кӯдакони ятиму беқарастор (аз таҷриба).
- Роҳҳои инкишофи маҳорат, қобилият ва малақаҳои меҳнативу зебоипарастии тар-биятгирандагон дар мактаб-интернат (аз таҷриба).

3. Роҳбарӣ ва назорат ба фаъолияти роҳбарони синф ва мураббияҳо дар мактаб-интернат.

- Ташкил ва моҳияти қорҳои тарбиявӣ бо хонандагони мактаб-интернат дар хобгоҳ.
- Ташкили дурусти маҳфилҳо-омили асосии баланд бардоштани сатҳи дониш, лаёқат, маҳорат ва интиҳоби қасби ояндаи тарбиятгирандагон.
- Роҳу усулҳои ташкили худидорақунии тарбиятгирандагон дар мактаб-интернат.
- Усулҳои фаъолгардонии хонандагони мактаб-интернат дар дарс.
- Қорабинҳои беруназсинфӣ ва нақши онҳо дар тарбияи ахлоқии хонандагони мак-таб-интернат.
- Шӯрои методӣ ва нақши он дар ба-ланд бардоштани сатҳу сифати таҳсилот ва маҳорати қасбии омӯзгорони мактаб-интер-нат.
- Омӯзиши таҷрибаи пешқадами педагогӣ ва аҳамияти он дар баланд бар-доштани маҳорати қасбии омӯзгорони мак-таб-интернат.

МУАССИСАҲОИ ТОМАКТАБӢ

- Таъсири машғулиятҳои таълимӣ ба инкишофи психикии кӯдак.
- Аҳамияти омӯзонидани нутқи диалогӣ (муқолама) дар кӯдакистон.
- Принсипҳои умумӣ ва қоидаҳои қори равоншинос дар муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ.
- Тарзи истифодабарии маводҳои намоиши тақсимотӣ дар машғулиятҳои таълимӣ
- Фаъолияти кабинети методӣ ва иттиҳодияи методӣ дар раванди беҳдошти сифати таълим.
- Нақши сармураббӣ дар баланд бардоштани маҳорати қасбии мураббӣён.
- Ҳуҷчатгузори роҳбалад ва мута-хассиси қавон.
- Роль семьи и школы в организации адаптивной среды для ребёнка (таълим бо забони русӣ).
- Развитие логического мышления на занятиях по математике (таълим бо забо-ни русӣ).
- Роль интеграционных занятий в детском саду по формированию элементар-ных математических представлений (таълим бо забони русӣ)

МАРКАЗИ ИНКИШОФИ КӢДАҚОН

- Ҳамқории кӯдакистон бо оила дар ома-да намудани кӯдак ба мактаб.
- Аҳамияти бозҳои серҳаракат дар тар-бия ва инкишофи қисмонии кӯдакони синни томактабӣ.
- Тайёрии психологию педагогии бача ба мактаб
- Ташаккули ҳусусиятҳои эмотсионалӣ ва иродавии кӯдак дар синну соли томактабӣ.
- Машқ - бозӣ ва нақши он дар инкишо-фи қобилияти фикрӣ дар кӯдакони синни томактабӣ.
- Машғулиятҳои қамгиро қамчун воси-таи асосии инкишофи кӯдак.
- Инкишофи қобилияти сенқорӣ ва интеллектualiи бачагони синнусоли томактабӣ.
- Шиносоӣ бо таҷҳизоти ғайрианъанавии расмқашӣ ва нақши онҳо дар рушди кӯдакони синни томактабӣ.

СИНФҲОИ ИБТИДОӢ

- Самаранок истифода намудани усу-ли ҳамқорӣ дар раванди таълими синфҳои ибтидоӣ.
- Истифодаи маводи аудиди ва видеодӣ дар таълими фанни (Олами атроф) табиат-шиносии синфи 4.
- Роҳҳои ҳавасмандгардонии хонанда-гони синфҳои ибтидоӣ ба таълими фанни математика.
- Нақши иттиҳодияи методӣ дар рушди қасбии омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ.
- Роҳҳои ташаккули зехни хонандагони синфҳои ибтидоӣ.
- Роҳҳои омода намудани кӯдақон ба мактаб ва рафъи мушкilotи давраи гуза-риш.
- Нақши қитобҳои бадеӣ дар таълими хонандагони синфҳои ибтидоӣ.
- Мавқеи оила ва мактаб дар ташаккули шахсияти хонандагони синфҳои ибтидоӣ.
- Истифодаи технологияи муоси-

НОМГУЌИ МАВЗЌҲОИ НАМУНАӢ БАРОИ БАХШҲОИ МАШВАРАТИ АВГУСТИИ КОРМАНДОНИ МУАССИСАҲОИ ТАҲСИЛОТИ ТОМАКТАБӢ ВА МИЁНАИ УМУМИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ДАР СОЛИ 2021

ри таълим дар дарсҳо (забони модарӣ, табиатишносӣ, математика дар синфҳои ибтидоӣ).

10. Усули самаранокӣ хониши мустақилона зимни дарс дар синфҳои ибтидоӣ.

11. Ташаккули сифатҳои ахлоқи ҳамида дар дарсҳои забони модарии синфҳои ибтидоӣ.

12. Аҳамият ва истифодаи тахтаи электронӣ дар раванди таълим.

13. Роҳҳои ташаккули хониши бошууро-на дар таълими синфҳои ибтидоӣ.

14. Лугатомӯзӣ ва мавқеи он дар таъли-ми синфҳои ибтидоӣ.

15. Истифодаи усули ҳамкорӣ дар таъли-ми синфҳои камнуфус.

НАЧАЛЬНЫЕ КЛАССЫ

1. Преимущество интерактивной доски на уроках начальных классов.

2. Роль учителя в выборе книги для самостоятельного чтения в начальных классах.

3. Развивать навыки самостоятельно-му чтению в процессе обучения начальных классов.

4. Роль методического объединения в профессиональном развитии учителей на-чальных классов.

5. Роль воспитания, в развитии личности учащихся начальных классов.

6. Использование наглядных пособий-нужная задача для умственного развития учащихся начальных классов.

7. Роль художественной литературы в обучении учащихся начальных классов.

8. Роль внеклассного чтения в обучении учащихся начальных классов.

9. Методы проведения контрольных те-стов и их значение в развитие знаний уча-щихся начальных классов.

БОШЛАНҒИЧ СИНФ ЁҚУТВЧИЛАРИ

1. Бошланғич синфларда математика фа-нидан синфдан ташқари ишларни ташкил этиш методикаси.

2. Бошланғич синфларда алгебрик ва гео-метрик материалларни таълим бериш мето-дикаси.

3. Санъат ва меҳнат фанларини ҳамгиро таълим бериш йўл ва усуллари.

4. Қоғаз, мато, табиӣ материаллар ва мўқалам билан ишлаш методикаси. Қоғаздан турли шаклларни тайёрлаш ва уларнинг тасвири.

5. Бошланғич синфларда таълимий ўйин турлари ва таълимда уларнинг аҳамияти.

6. Биринчи синфда саводхонлик таъли-ми ва ёқувчилар нутқини ёштириш йўллари салоҳият муносибатлари асосида.

7. Бошланғич синфларнинг ашула ва мусика дарсларида болалар кўшиқларини ўқитиш методикаси.

8. Бошланғич синфлар она тили фанини таълим бериш жараёнида кўргазмалӣ асбо-блардан фойдаланиш йўл ва усуллари.

9. Камполектли синфларда математика фанидан синфдан ташқари ишларни ташкил этиш йўл ва усуллари.

10. Табиатшунослик фанини таълим бе-ришда тест усулидан фойдаланиш методи-каси.

11. Она тили таълимида мустақил ишлар-ни ташкил этиш йўллари.

12. Бошланғич синфларда хуснихат ўқитиш методикаси.

13. Алифбе даврида таълимий ўйинларни ўтказиш методикаси.

14. Бошланғич синф ёқувчиларининг нутқ маданиятини шакллантириш йўллари.

15. Нутқ товушлари ва уларни таълим бе-риш йўл ва усуллари.

16. Табиатшунослик фанидан миллий ҳунарларни ривожлантириш мавзусини ўқитиш методикаси.

17. Она тили ва математика фанларини ўқитиш жараёнида тестдан фойдаланиш йўллари.

18. Бошланғич синфларда ҳаракатли ўйинларни ташкил этиш йўллари.

19. Бошланғич синфларда дидактик ўйинлардан фойдаланиш самараси.

ЎЗБЕК ТИЛИ ВА АДАБИЁТ

1. Ўзбек тили ва адабиёти дарсларида тинчлик ва миллий бирдамлик асосчиси - Миллат пешвоси, Тожикистон Ҷумҳурияти Президенти Эмомалӣ Раҳмон асарларидан ўзликни англаш, миллий маданият, ватан-

парварлик каби туйғуларни ўрганиш усул-лари тажрибасидан.

2. Бадий асарларни ўқишда ёқувчилар интилишини кучайтириш — улар дунёқарашини кенгайтиришининг асосий манбаси.

3. Ўзбек тили ва адабиёти дарсларида тест усулидан фойдаланиш.

4. Адабиёт дарсларида лугат ўрганиш ва унинг аҳамияти.

5. Ўзбек тили ва адабиёти дарсларида техника воситаларидан фойдаланиш тажри-басидан.

6. Ўзбек тили ва адабиёти дарсларида ҳамкорлик (интерактив) усулларида фой-даланиш тажрибасидан.

7. Адабиёт дарсларида синфдан ташқари ишларни ташкил этиш ва унинг аҳамияти

8. Ўзбек тили ва адабиёти дарслари-да ёқувчиларнинг оғзаки ва ёзма нутқини баҳолаш мезонлари.

РУССКИЙ ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА

1. Значение и роль русского языка в со-временном обществе.

2. Повышение читательской и речевой культуры современных школьников.

3. Создание воспитательных систем в об-разовательных учреждениях.

4. Усиление речевой направленности кур-са русского языка.

5. Лингвистическое и литературное крае-ведение в школе.

6. Читательские интересы школьников и проблема формирования культуры чтения.

7. Использование современных педагоги-ческих технологий на уроках русского языка и литературы.

8. Критерии оценки уровня подготовки выпускников основной и средней школы по русскому языку и литературе.

9. Из опыта работы учителей русского языка и литературы района (города), полу-чивших звание «Учитель года».

10. Использование технических средств обучения на уроках русского языка.

11. Проблемы повышения грамотности школьников в современных условиях.

12. Опыт преподавания русского языка в условиях нерусской среды.

13. Профессиональное развитие педагога. Участие в конкурсах как условие повышения квалификации учителя.

14. Новые подходы к организации и со-держанию традиционных и инновационных форм методической работы по русскому языку и литературе.

15. Реализация Концепции духовно-нравственного развития и воспитания лич-ности гражданина Республики Таджикистан учителем-словесником.

16. Основные положения Закона «Об об-разовании» в Республике Таджикистан.

17. Мониторинг качество знаний уча-щихся- основа систематизации знаний по русскому языку и литературе.

18. Кабинет русского языка и литературы в школе как средство повышения познава-тельного интереса к обучению школьников.

19. Восприятие патриотизма на уроках русского языка в рамках реализации Наци-ональной Концепции в Республике Таджи-кистан.

20. Комплектация кабинета русского языка и возможности его в учебном процес-се.

ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ

1. Чанбаи ҳештаншиносӣ, гуманистӣ ва ватанпарастӣ дар асарҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ва роҳу усулҳои истифодаи онҳо дар ҷараёни дарсҳои забони давлатӣ.

2. Риояи меъёри «Қоидаҳои имлои забони тоҷикӣ» дар дарсҳои забони давлатӣ.

3. Бедор намудани рағбати хонандагон ба мутолиаи асарҳои бадеӣ-роҳи асосии афзун гардонидани ҷаҳонбинии хонандагон.

4. Роҳҳои ғайӣ гардонидани захи-раи лугавии хонандагон аз фанни забони давлатӣ бо роҳи лугатомӯзӣ.

5. Роҳҳои пешгирӣ намудани ғалатҳои имлоии хонандагон дар раванди дарсҳои за-бони давлатӣ.

6. Ташаккули қобилияти фикрронии хо-нандагон дар дарсҳои забони давлатӣ.

7. Истифодаи Паём ва суҳанҳои Пре-

зиденти кишвар, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон дар дарсҳои забони давлатӣ.

8. Иштирок ба дарсҳои ҳамкасбон бо мақсади табодули таҷрибаи корӣ, расонда-ни ёрии методӣ ва тарзи истифодаи усулҳои ғайӣ таълим.

9. Интиҳоби усули мувофиқ барои раси-дан ба мақсади таълим.

10. Роҳу усулҳои истифодаи технологияи муосир дар дарсҳои забони давлатӣ.

11. Навъҳои арзёбӣ дар синф ва моҳияту мавқеи онҳо.

12. Ёрӣ ба омӯзгорони ҷавон дар самти ғайӣ гардонидани синф дар ҷараёни синф.

13. Хусусиятҳои фарққунанда дар таъли-ми салоҳиятнокӣ.

ЗАБОНИ АНГЛИСӢ

1. Усулҳои муосири баланд бардоштани нутқи шифоҳии хонандагон аз фанни забони англисӣ.

2. Роҳҳои амалӣ намудани «Барномаи давлатии тақмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2015-2020».

3. Истифодаи техника ва технологияи му-осири таълим дар раванди дарсҳои забони англисӣ.

4. Роҳҳои гузаронидани санҷишҳои тестӣ ва нақши он дар баланд бардоштани сифати дониш, малака ва маҳорати хонандагон.

5. Кор бо лугат яке аз усулҳои ғайӣ гардо-нидани захираи лугавии хонандагон аз фан-ни забони англисӣ (аз таҷриба).

6. Тарзу услҳои таълими замонҳои феъл дар дарси забони англисӣ.

7. Аҳамияти лугат дар ташаккули за-хираи лугавии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ.

8. Аҳамияти истифодаи тестҳо дар раванди дарсҳои забони англисӣ (аз таҷриба).

9. Усулҳои баҳодихӣ ба дониш, малака ва маҳорати хонандагон дар ҷараёни таълим.

10. Роҳу усулҳои бой гардонидани захи-раи лугавии хонандагон ва инкишофи нутқи шифоҳии онҳо.

ЗАБОНҲОИ ОЛМОНӢ ВА ФРАНСАВӢ

1. Роҳ ва усулҳои гузаронидани санҷишҳои тестӣ ва нақши он дар баланд бардоштани сифати дониш, малака ва маҳорати хонандагон.

2. Кор бо лугат - омили асосии ғайӣ гар-донидани захираи лугавии хонандагон аз фанни забони хоричӣ.

4. Истифодаи техника ва технологияи му-осири таълим дар дарсҳои забонҳои олмонӣ ва франсавӣ.

5. Ташаккули малақаҳои фикрронӣ дар дарсҳои забони хоричӣ.

6. Муҳимияти таълими интерактивӣ дар омӯзиши забонҳои хоричӣ.

7. Роҳу усулҳои бой гардонидани захи-раи лугавии хонандагон ва инкишофи нутқи шифоҳии онҳо.

8. Истифодаи роҳу усулҳои нави таълим дар раванди дарс (аз таҷриба).

9. Меъёри баҳогузори ба корҳои хаттӣ ва шифоҳии хонандагон.

10. Кор бо ғалатҳои хонандагон – омили рушди саводнокии онҳо.

11. Истифодаи бозиҳои шавқовар ва таъ-мини мустақилияти хонандагон дар дарсҳои забони хоричӣ.

12. Истифодаи компютер дар дарсҳои за-бони хоричӣ.

ЗАБОН ВА АДАБИЁТИ ТОҶИК

1. Бозиҳои дидактикӣ ва истифодаи бамавқеи онҳо дар дарсҳои забони тоҷикӣ яке аз омилҳои рушди тафаккури хонандагон.

2. Таълими самаранокӣ истилоҳоти забоншиносӣ дар дарсҳои забон воситаи ҳуб аз худ қардани мавод.

3. Таълими аломатҳои китобат ва вази-фаи онҳо дар асоси мавзӯҳои барномаи за-бони тоҷикии синфи 7.

4. Роҳҳои дар нутқи хонандагон ғайӣ гардонидани лугатҳои нав.

5. Тарзу усули ташаккул ва рушди маҳорату малакаи қори мустақилонаи хо-нандагон бо китоб.

6. Роҳҳои ташкилу созмон додан ва ҳалли вазияти проблемавӣ зимни таълими асарҳои бадеӣ.

7. Бо истифода аз усулҳои ғайӣ таълим додани «Модарнома» - и Лоик Шералӣ дар синфи 11.

8. Андешаҳо оид ба (қадимӣ, нобу шево, ширину шоирона, сарвати бебаҳо, барҷастатарин ва гӯтарин поя, шиносно-ма ва нишони бақои ҳар як халқу миллат будан) забон баёндоштаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Прези-денти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар китоби дучилдаи «За-бони миллат – ҳастии миллат» ва истифодаи онҳо дар дарсҳои забон ва адабиёти тоҷик.

9. Омилҳои асосии ташаккули зехнии хонандагон дар дарсҳои забон ва адабиёти тоҷик (аз таҷриба).

10. Истифодаи усулҳои ҳамкорӣ (ин-терактивӣ) василаи шавқмандгардонии хонандагон дар дарсҳои забон ва адабиёти тоҷик.

АЛИФБО ВА МАТНИ НИЁҶОН

1. Мушкилот дар таълиму азхудкунии алифбои ниёгон ва ҷустуҷӯи роҳҳои ҳалли он (аз таҷриба).

2. Истифодаи усулҳои ғайӣ, ки азхуд-кунии алифбои ниёгон ва ба даст овардани маҳорату малақаҳои хондану навиштанро таъмин месозанд (аз таҷриба).

3. Роҳу усулҳои таълими ҳарфҳои мутта-сила ва мунфасила аз фанни алифбо ва мат-ни ниёгон.

4. Нақши аломатҳо дар хониши матни ниёгон.

5. Роҳҳои таълими калимаҳое, ки дар таркибашон «айн» ва «ҳамза» доранд.

6. Тафовути ҳарфи «со» ва «син» дар за-бони форсӣ.

7. Истифодаи бози дар дарсҳои «Алифбо ва матни ниёгон» (аз таҷриба).

8. Талаффузи ҳарфҳои «зе», «зол», «зот» ва «изгӣ».

9. Санҷиши дониши хонандагон тавассу-ти гузаронидани мониторинг.

ТАЪРИХ

1. Истифодаи китобҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Прези-денти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон - «Тоҷикон» дар оинаи таърих», «Уфқҳои истиқлол», “Ҷеҳраҳои мондагор” дар дарсҳои таърих.

2. Истифодаи Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26. 01. 2021 дар дарсҳои таърих.

3. Методикаи таълими фанни таърих ҳамчун шоҳаи илми педагогика.

4. Шаклҳои ташкили раванди омӯзиши фанни таърих.

5. Истифодаи методи интерактивӣ дар дарсҳои таърих.

6. Роҳҳои гузаронидани санҷишҳои тестӣ ва нақши он дар баланд бардоштани сифати дониш, маҳорат ва малакаи хонандагон аз фанни таърих (аз таҷриба).

7. Тақрор, санҷиш ва баҳисобгирӣ сатҳи дониши хонандагон дар дарсҳои таърих (аз таҷриба).

8. Нақши роҳбари иттиҳодияи методии фанҳои таърих дар тақомули маҳорати кас-бии омӯзгорони ҷавон.

9. Нақши қорҳои беруназсинфӣ аз фанҳои таъриху ҳуқуқ дар баланд бардоштани сатҳу сифати дониши хонандагон.

10. Таҷлили санаҳои таърихӣ ва аҳамияти онҳо дар ташаккули ҷаҳонбинӣ ва маъри-фатнокии хонандагон.

11. Истифодаи маводи иттилоотӣ чун во-ситаи ғайӣ гардонии қобилияти зехнии хо-нандагон.

12. Истифодаи ҳуҷҷатҳои расмӣ дар дарсҳои таърих (аз таҷриба).

13. Истифодаи маводи кишваршиносӣ, бостоншиносӣ ва сиккашиносӣ дар дарсҳои таърих.

14. Аҳамияти омӯзиши таърихи халқи тоҷик дар ҳудудиносию ҳудогҳои хонанда-гон.

АСОСҲОИ ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ, ҲУҚУҚИ ИНСОН

1. Истифодаи Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26. 01. 2021 дар дарсҳои асосҳои давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи ин-сон.

2. Роҳҳои гузаронидани санҷишҳои тестӣ ва нақши он дар баланд бардоштани сифа-ти дониш, маҳорат ва малакаи хонандагон аз фанҳои асосҳои давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи

НОМГҶҲИ МАВЗӢӢҲОИ НАМУНАӢӢ БАРОИ БАХШӢҲОИ МАШВАРАТИ АВГУСТИИ КОРМАНДОНИ МУАССИСАӢҲОИ ТАӢСИЛОТИ ТОМАКТАӢӢ ВА МИӢНАИ УМУМИИ ӢУМӢУРИИ ТОӢИКИСТОН ДАР СОЛИ 2021

- инсон.
3. Роҳҳои омӯзиши Конститутияти Ӣумҳурии Тоҷикистон дар дарси асосҳои давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи инсон.
4. Унсурҳои номатлуб дар байни ҷавонон ва роҳҳои пешгирии он тавассути таълими фанни асосҳои давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи инсон.
5. Тарбияи ҳуқуқӣ ва нақши он дар баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии хонандагон.
6. Истифодаи методҳои интерактивӣ дар дарсҳои ҳуқуқи инсон (аз таҷриба).
7. Омӯзиши Қонуни Ӣумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» (аз таҷриба).
8. Тарзи гузаронидани ҷорабиниҳои беруназсинфӣ оид ба Конвенсияи ҳуқуқи кӯдак (аз таҷриба).
- МАТЕМАТИКА**
1. Омилҳои пастравии сифати таҳсилот дар муассисаҳои таълимӣ аз фанни математика.
2. Роҳҳои баланд бардоштани малакаи маҳорати хонандагон аз фанни математика.
3. Омилҳои баланд намудани малакаи зехнию мантиқии хонандагон аз фанни математика.
4. Омилҳои омӯзиш, коммуникативӣ ва дарк намудани хонандагон оид ба роҳҳои ҳалли масъалаҳои матнӣ аз фанни математика.
5. Омилҳои дарёфт ва рушди хонандагони болаёқат аз фанни математика ва роҳҳои тайёр намудан ба озмунҳои даврӣ.
6. Тарҳои муайян намудани қобилияти зехнӣ ва хотироти хонанда аз фанни математика.
7. Омилҳои баланд бардоштани сатҳи дониши математикӣ хангоми худомӯзӣ ва истифодаи асбобҳои айёни.
8. Роҳҳои дурусти таҳлили дарс ва тавсияҳои методӣ бо мақсадҳои муайян аз фанни математика.
9. Арзёбии маҳорат ва малакаи хонанда хангоми дарсҳои математика дар татбиқи муносибати босалоҳият.
10. Таҷҳизонидани кабинети фаннӣ ва тарҳои истифодабарии онҳо дар дарсҳои таълимӣ.
11. Тарҳои дуруст истифода бурдани технологияи муосир дар дарсҳои математика.
12. Маводҳои дидактикӣ, бозиҳои дидактикӣ оид ба баланд бардоштани тафаккури зехнӣ ва мантиқӣ ва тарҳои истифодабарии онҳо дар дарсҳои математика.
13. Мавқеи истилоҳоти математикӣ дар китобҳои дарсӣ, нақши он дар самаранок аз худ намудани муҳтавои фан ва роҳҳои муасири таълими он.
14. Тарҳои дуруст истифодабарии амалҳои математикӣ хангоми иҷрои ҳалли мисолу масъалаҳо.
15. Фанни математика поягузори илм,техника ва пешрафти саноатикунонӣ.
16. Мавқеи фанни математика дар ташаккули алгоритм.
17. Ташаккули тасаввурот ва дарки аҳамияти фанни математика барои пешбурди ҷомеа.
18. Шаклҳои геометрӣ ва татбиқи онҳо дар фанҳои табиӣ -математикӣ.
- ФИЗИКА ВА НУӢУМ**
1. Роҳҳои асосии рушди ҷаҳонбинии илмӣ, донишҳои замонавӣ, тафаккури техникӣ, мусаллаҳ намудани хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ баҳшида ба солҳои 2020-2040 эълон гардидани «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илм ва маориф дар дарсҳои физика ва нучум (аз таҷриба).
2. Татбиқи муносибати босалоҳият ба таълим дар таълими фанни физика.
3. Моҳияти ҳалли масъалаҳо дар ҷараёни таълими фанни физика.
4. Ташкил ва гузаронидани озмоиш, намоиш ва корҳои лабораторӣ дар таълими фанни физика (аз таҷриба).
5. Тарзи банақша даровардани дарси яқсоата бо назардошти муносибати босалоҳият дар таълими фанни физика (аз таҷриба).
6. Нақши кабинети фаннӣ дар рушди сатҳи сифати дониши хонандагон.
8. Нақши иттиҳодияи методӣ дар баланд бардоштани маҳорати касбии омӯзгор.
9. Роҳи усулҳои банақшагирии таълим аз фанни нучум.
10. Роҳи усулҳои ҳалли мушкилот дар таълими фанни физикаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (аз таҷриба).
11. Мавқеи таълими фанни физика дар амалӣ намудани «Ҳадафи ҷоруми миллӣ – саноатикунони босуръати кишвар».
- ХИМИЯ**
1. Қонуни доимияти таркиби моддаҳо ва нақши он дар донишазҳудкунии хонандагон дар дарсҳои химия.
2. Муайян кардани дараҷаи оксидшавии элементҳо бо истифода аз усулҳои нави таълим.
3. Бо усули салоҳиятнок омӯзонидани «электроманфияти элементҳои химиявӣ» ба хонандагон.
4. Муҳимияти омӯзиши мавзӯи аммиак, истехсол ва истифодаи он дар ҳаёт.
5. Нақши гузаронидани «Ҳафтаҳои фаннӣ» ва «Маҳфилҳои фаннӣ» дар баланд бардоштани дониши хонандагон.
6. Роҳи усулҳои тайёр намудани хонандагони боистеъдод ба озмунҳои ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ аз фанни химия (аз таҷриба).
7. Роҳи усулҳои ташкил ва гузаронидани корҳои лабораторӣ ва амалӣ аз фанни химия дар синфҳои 10-11 (аз таҷриба).
8. Истифодаи усулҳои интерактивӣ дар таълими фанни химия (аз таҷриба).
9. Изомерия ва номенклатура дар спиртҳои якума, дуома ва сеюма.
10. Тавсифи элементҳои химиявӣ аз рӯйи мавқеашон дар системаи даврӣ.
- БИОЛОГИЯ ВА ЭКОЛОГИЯ**
1. Роҳҳои асосии рушди ҷаҳонбинии илмӣ, донишҳои замонавӣ, бо тафаккури техникӣ мусаллаҳ намудани хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар асоси нишондоди Пешвои муаззами миллат дар барномаи «Бистсолаи рушди омӯзиши фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ барои солҳои 2020-2040 » дар дарсҳои биология ва экология.
2. Роҳи усулҳои ташкили «Қитъаи заминӣ таълимӣ-таҷрибавӣ» дар дарсҳои биология.
3. Омилҳои антропогенӣ сабабҳои дигаргуншавии иқлим дар дарсҳои биология ва экология.
4. Ҳифзи табиат ва истифодаи оқилонаи он дар дарсҳои биология ва экология.
5. Назари эволютсияи биохимиявӣ ва марҳалаҳои инкишофи замин дар дарсҳои биология.
6. Бо усули салоҳиятнок омӯзонидани «Моддаҳои органикии таркиби ҳуҷайра» дар дарсҳои биология.
7. Рушди тарбияи экологии хонандагон дар замони муосир.
8. Арзёбии донишу малака ва маҳорати хонандагон дар дарсҳои экология ва биология дар шаронти татбиқи муносибати босалоҳият ба таълим.
9. Гузаронидани дарси кушод баҳшида ба Дахсолаи байналмилалӣ амал «Об барои рушди устувор», солҳои 2018-2028 аз фанни экология (аз таҷриба).
10. Муносибатҳои мутақобилаи организмҳо ва робитаи байни ҳамдигар.
11. Гардиши моддаҳо дар табиат (синфил).
12. Ҳифзи табиат ва истифодаи оқилонаи он (синфил).
13. Мавқеи инсон дар системаи олами ҳайвонот.
14. Омилҳои таъсири инсон ба ҷамоаи табиӣ.
15. Таърихи инкишофи замин ва олами органикӣ.
- ГЕОГРАФИЯ ВА АСОСҲОИ ИҚТИСОДИӢ**
1. Роҳҳои самаранокӣ истифодаи харитаи мактабӣ ва дигар маводи иловагии таълим дар дарсҳои география.
2. Пул. Таърихи пайдоиш ва вазифаҳои он дар раванди ҷаҳонишавӣ.
3. Ташкили бозӣ ва саёҳат ҳамчун воситаи донишандӯзии хонандагон дар раванди дарсҳои география.
4. Роҳҳои истифодаи таҷҳизоти таълимии муосир дар дарсҳои география.
5. Бонқҳо. Сабабҳои пайдоиш ва нақши онҳо дар раванди иқтисодиёти ҷаҳон.
6. Мушоҳида ва таҷриба – воситаи фаъолгардонии хонандагон дар раванди омӯзиши фанни география.
7. Даромоди оилаҳо. Нобаробарии даромад ва оқибатҳои он.
8. Бозор ва хусусиятҳои он. Усулҳои асосии рӯй овардан ба бозори ҷаҳонӣ.
9. Воситаҳои фаъолгардонии хонандагон дар дарсҳои география.
10. Истифодаи усулҳои таълими босалоҳият дар дарсҳои география ва асосҳои иқтисодиёт.
- ТЕХНОЛОГИЯИ ИТТИЛОӢӢ**
1. Баланд бардоштани сатҳи дониши хонандагон аз фанни технологияи иттилоотӣ.
2. Тарҳои дуруст истифода бурдан ва риояи техникаи беҳатарӣ хангоми дарсҳо аз фанни технологияи иттилоотӣ.
3. Усулҳои фаъоли таълим ва фаъолнокии хонанда хангоми дарсҳои технологияи иттилоотӣ.
4. Омилҳои баланд бардоштани барномасозӣ дар таълими фанни технологияи иттилоотӣ.
5. Тарҳои таҳияи лоиҳаи барномаҳои таълимӣ аз фанни технологияи иттилоотӣ.
6. Тарҳои истифодабарии амалҳои математикӣ ва татбиқи онҳо хангоми дарсҳо аз фанни технологияи иттилоотӣ.
7. Фанни технологияи иттилоотӣ ва аҳамияти он дар пешрафти ҷомеаи имрӯза.
8. Тарҳои таҳияи нақша - ҷорабиниҳои беруназсинфӣ,тартиби гузаронидани маҳфилҳои фаннӣ ва ҳафтаҳои фаннӣ аз фанни технологияи иттилоотӣ.
9. Тарҳои дуруст истифода бурдани компютер хангоми дарсҳои технологияи иттилоотӣ.
- ТЕХНОЛОГИЯ (ТАӢЛИМИ МЕХНАТ)**
1. Роҳҳои ҷалби хонандагон ба интиҳоби мақсадноки касб вобаста ба талаботи бозори меҳнат.
2. Ташкил ва ҷиҳозонидани гӯшаи интиҳоби касб дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (аз таҷриба).
3. Нақши ҳунаромӯзӣ дар ҷорабиниҳои беруназсинфӣ.
4. Омӯхтани касбҳои миллӣ ва роҳҳои пайдо намудани майл ба касбҳои ба талаботи замон ҷавобгӯӣ.
5. Нақши роҳбари синф ва омӯзгорони фаннӣ дар таблиғи ташвиқи интиҳоби касб дар байни хонандагон.
6. Манбаъҳои шиносӣ бо касбҳои гуногун ва роҳҳои соҳиб шудан ба касби дилхоҳ.
7. Ҳунарҳои миллӣ ва эҳёи онҳо.
8. Тарзи ташкил ва таҷҳизонидани кабинети интиҳоби касб.
9. Тарзи гузаронидани корҳои ташвиқотӣ оид ба интиҳоби касб дар байни хонандагон.
- НАҚШАКАШӢ ВА САӢЪАТИ ТАСВИРӢ**
1. Истифодаи технологияи нави таълим дар раванди машғулиятҳои таълимӣ аз фанҳои нақшакашӣ ва санъати тасвирӣ (аз таҷриба).
2. Тартиб додани нақшаи тақвимӣ ва дарсӣ аз фанҳои нақшакашӣ ва санъати тасвирӣ.
3. Истифодаи самаранокӣ воситаҳои аёни дар дарсҳои нақшакашӣ ва санъати тасвирӣ.
4. Ташкили самаранокӣ фаъолияти маҳфил яке аз омилҳои баланд бардоштани майлу рағбати хонандагон.
5. Усулҳои таълими тасвир аз асл дар ҷараёни дарс (аз таҷриба).
6. Мақсаднок ва бошуурона ба роҳ мондани омӯзиши фанни «Санъат ва меҳнат» дар синфҳои ибтидоӣ
- ТАРБИЯИ ӢИСМОНӢ ВА ОМОДАГИИ ИБТИДОИИ ӢАРБӢ**
1. Нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ӣумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар таъсис ва равнақи Қувваҳои Мусаллаҳи Ӣумҳурии Тоҷикистон.
2. Раванди инноватсионии таҳсилот дар таълими фанни омодагии ибтидоии Ӣарбӣ.
3. Тартиби ташкил, ҷиҳозонидани толор ва майдончаҳои варзишӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии ҷумҳурӣ (аз таҷриба).
4. Тарбияи ҳештаншиносӣ ва Ӣарбӣ-ватанпарастӣ дар дарсҳои омодагии ибтидоии Ӣарбӣ.
5. Методикаи муосири таълими машқи саф дар синфҳои 10-11.
6. Аҳамияти машқҳои Ӣарбӣ-варзишӣ дар тарбияи ватанпарастии хонандагон.
7. Ташаккули шахсият ва тарбияи ҳисси ватанпарастии хонандагон дар раванди таълими омодагии ибтидоии Ӣарбӣ.
8. Истифодаи технологияи инноватсионии таълими фанни «Омодагии ибтидоии Ӣарбӣ».
9. Таҳлил ва баррасии роҳҳои баланд бардоштани ҳисси ватанпарастии хонандагони синфҳои болоӣ дар раванди таълими омодагии ибтидоии Ӣарбӣ ва ҷорабиниҳои беруназсинфӣю беруназмактабӣ.
- СУРУД ВА МУСИҚӢ**
1. Мушкилоти мавҷудани дарси суруд ва мусиқӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва пешниҳоди роҳҳои ҳалли онҳо (аз таҷриба).
2. Нақши санъат ва фарҳанг дар тарбияи зебопарастии кӯдакон ва наврасон.
3. Оила - омили асосии тарғиби тарбияи эстетикӣ кӯдак.
4. Хусусиятҳои фарқкунандаи омӯзиши фанни «Суруд ва мусиқӣ» дар синфҳои ибтидоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ.
5. Методҳои инноватсионии таълими дарси «Суруд ва мусиқӣ» дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ.
6. Тарзи гузаронидани соати тарбиявӣ дар мавзӯҳои «Наврӯзи ҳучастапай», «Ваҳдати миллӣ», «Меҳргон ҷашни миллист», «Дар ситоиши модар» (аз таҷриба).
7. Муҳимияти омӯзиши суннатҳои қадимаи санъат ва мусиқии мардумӣ тавасути технологияи муосир дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ.
8. Усулҳои омӯзиш ва технологияи таълими фанни «Суруд ва мусиқӣ» дар синфи 1.
- КИТОБДӢРОНИ МУАССИСАӢҲОИ ТАӢЛИМӢ**
1. Роҳҳои ғанӣ гардонидани захираи китобхонаи муассисаҳои таълимӣ (аз таҷриба).
2. Саҳми ҷорабиниҳои беруназсинфӣю фарҳангӣ дар бедор намудани майлу рағбати хонандагон ба китобу китобхонӣ.
3. Китоб манбаи дониш ва омили муҳими ташаккули маърифат ва ҷаҳонбинии хонандагон.
4. Банақшагирии фаъолияти китобхона – омили асосии дар рӯҳияи худшиносии миллӣ ва арҷ гузоштан ба арзишҳои фарҳангиву миллӣ тарбия намудани хонандагон (аз таҷриба).
5. Нақши китобу китобхона дар ҳаёти шахсии хонандагони муассисаҳои таълимӣ ва аҳли ҷомеа.
6. Роҳҳои самаранокӣ ҷалби хонандагон ба китобхона (аз таҷриба).
7. Назорат ва ҳифзи китобҳои иҷоравӣ дар муассисаҳои таълимӣ (аз таҷриба).
8. Саҳми китобхонаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ дар тақмили маҳорати касбии омӯзгорон ва ҷаҳонбинии хонандагон.
9. Саҳми падару модар дар бедор намудани шавқу рағбати фарзанд ба китобхонӣ.
10. Озмуни «Фуруғи субҳи доноӣ китоб аст» ва аҳамияти он дар ташаккули худшиносии миллӣ ва неруи зехнии хонандагон.
- РОӢӢРАНИ СОЗМОНИ ХОНАНДАГОН**
1. Тарғиби тарзи ҳаёти солим, пешгирии ҳодисаҳои номатлуб ва мусоидат дар солимгардонии ҳаёти хонанда.
2. Тартиби гузаронидани ҷорабиниҳои беруназсинфӣ баҳшида ба Рӯзи таъсисёбии Созмони хонандагон дар муассисаи таълимӣ (аз таҷриба).
3. Ташкил ва фаъолияти созмон дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва умумии асосӣ.
4. Тартиби банақшагирии фаъолияти Созмони хонандагон дар муассисаи таълимӣ тибқи нишондоди Низомномаи Созмони хонандагони муассисаҳои таҳсилоти умумӣ (аз таҷриба).
5. Нақши Созмони хонандагони муассисаи таълимӣ дар ташаккули шахсияти хонандагон.
6. Пешгирии ҷинойати ноболигон–асоси тарбияи ахлоқии хонандагон.
7. Роҳи усулҳои ба мактаб ҷалб намудани хонандагони аз мактаб дурмонда ё мактабро худсарона тарк намудани онҳо (аз таҷриба).
8. Ваҳдати миллӣ - омили рафокату дӯстӣ ва ҳусни башардӯстии хонандагон.

► «ТОҶИКИСТОН – ВАТАНИ АЗИЗИ МАН»

Бо мақсади дарёфти истеъдодҳои нав дар соҳаи санъати мусиқӣ, баланд бардоштани маҳорати касбӣ, тақвият бахшидан ба ҳунари баланди иҷрокунандагӣ, сатҳи касбии асарҳои нави мусиқӣ ба истиқболи 30 - солагии Истиқлоли давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли сеюм аст, ки озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикистон – Ватани азики ман» баргузор мегардад. Бо мақсади огаҳии бештар пайдо намудан аз ҳадафҳои ин озмун бо яке аз муаллифони Низомномаи озмуни мазкур, ректори Консерваторияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба номи Талабхӯҷа Сатторов, Ҳунарпешаи халқии Тоҷикистон Миралӣ Достизода мусоҳиба анҷом додем.

- Мегуфтед, ки мазмун ва мавзӯи суруду оҳангҳое, ки ба озмун пешниҳод мегарданд, аз чӣ иборат аст? Ҳамасола ба озмун

ва гурӯҳи дуоим аз 18 то 40 – сола иштирок карда метавонанд.
- Дар бораи номинатсияҳои озмун чанд сухан мегуфтед.

Миралӣ ДОСТИЗОДА: Ҳадафи озмун кашфи истеъдодҳои ҷавон аст

якчанд тағйири илова дохил карда мешаванд. Оё имсол низ дар ин самт ягон тағйирот ба назар мерасад?

- Мазмун ва ғояи асосии суруду оҳанг ва асарҳои мусикиро, ки ба озмун пешниҳод мегарданд, тараннуми шахсиятҳои барҷастаи халқи тоҷик, дастовардҳои замони Истиқлоли давлатӣ, арҷ гузоштан ба анъанаҳои милливу мероси пурғановати ниёгон, зебоии табиати бихиштосои Тоҷикистон, васфи Ватану ватандӯстӣ, сулҳу субот, ваҳдату яқпорчагии Тоҷикистон, инъикоси ҷашнҳои Наврӯз, Меҳргон, Сада, об ҷамчун манбаи ҳаёт ва ободӣ дар бар мегирад. Ҷамчунин, дар озмун истифодаи асарҳои сатҳи ҷаҳонӣ, ки аз тарафи бастакорони ҷаҳонӣ иншо шудаанд, истифода бурда мешаванд.

Оре, имсол низ баъзе тағйирот дар баргузориҳои озмун вучуд дорад. Чун анъана озмун дар се давр баргузор мегардад. Яке аз тағйироти озмун ба ду гурӯҳ ҷудо намудани иштирокчиён мебошад: Яъне, ба гурӯҳи яқум - хонандагону донишҷӯёни муассисаҳои таълимии мусиқии касбӣ, гурӯҳҳои касбӣ, сарояндагону навозандагони филармонияҳои халқӣ, театрҳои халқӣ, дастаҳои ҳунарии назди раёсат, шуъбаву бахшҳои фарҳанги ВМКБ, вилоятҳои Сӯғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурий, ансамблҳои ҳунарий, оилавӣ (гурӯҳи касбӣ) ва ба гурӯҳи дуоим хонандагону донишҷӯёни муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёна ва олии касбӣ ва баъд аз муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, новобаста аз шакли ташкили ҳуқуқӣ ва моликият, ходимони илмӣ ва эҷодӣ (гурӯҳи ҳаваскорон) дохил мешаванд.

- Оё аз нигоҳи синну сол ин ду гурӯҳ ба инобат ғирифта мешаванд?

- Албатта, онҳо аз ҷиҳати синну сол фарқ мекунанд. Дар гурӯҳи яқум нафарони аз 12 то 17 – сола

- Тавре дар Низомномаи озмуни соли равон омадааст, озмун аз рӯйи номинатсияҳои композиторӣ, сарояндагӣ, навозандагӣ гузаронида мешавад. Ҷамчунин, ҳар як номинатсия аз се жанр: академӣ, анъанавӣ ва эстрадӣ иборат аст. Дар Низомномаи соли 2019 озмун аз рӯйи панҷ номинатсия – оҳангсоз, сароянда, навозанда, шоир ва ровӣ доир гардида буд.

- Тартиби гузаронидани озмун чӣ гуна аст?

- Озмуни «Тоҷикистон – Ватани азики ман» дар се давр гузаронида мешавад: даври яқум, моҳи май – июни соли 2021 (яъне аллакай сар шуд) дар маркази шаҳру ноҳияҳо, даври дуоим – моҳи июл – нимаи аввали моҳи августи соли 2021 дар марказҳои ВМКБ, вилоятҳои Сӯғду Хатлон, шаҳри Душанбе, шаҳри Ҳисор ва ноҳияи Рашт; даври сеюм – то 16 ноябри соли 2021 дар шаҳри Душанбе барпо ва бо супоридани ҷоизаву дипломҳо ҷамъбааст мегардад. Теъдоди иштирокчиёни даври яқум бемаҳдуд буда, ғолибони даври яқум ба даври дуоим, ғолибони даври дуоим ба даври сеюм рохат мегиранд. Рафти даврҳои озмун

тавассути ВАО ва шабакаҳои телевизиону радио тарғиб карда мешавад.

-Қадам махсусиятҳои дигареро озмун дар назар дорад? Оё аз ҷиҳати ширкат дар он ягон маҳдудияте дида мешавад?

- Маҳдудият танҳо дар он аст, ки дар озмун шахсони шинохтаи санъати мусиқӣ, сарояндагону навозандагони унвондору касбӣ иштирок намекунанд. Зеро ҳадафи озмун кашфи истеъдодҳои наву ҷавон аст. Ҷамзамон, як шахс дар ду номинатсия ширкат варзида наметавонад. Дар озмун истифодаи фонограмма манъ аст. Дар баробари ин, ғолибони озмуни ҷумҳуриявии «Тоҷикистон – Ватани азики ман» (барандагони ҷоизаи ифтихорӣ, ҷоизаҳои яқум, дуоим ва

сеюм) танҳо баъди се сол ҳуқуқи иштирок дар озмуни наvbати́ро пайдо мекунанд. Албатта, ҳар як номинатсия – композиторӣ, сарояндагӣ ва навозандагӣ дорои талаботи махсуси касбӣ мебошад. Дар номинатсияи композиторӣ (даврҳои дуоим ва сеюм) асарҳо дар шакли мусиқии зинда (ичроӣ амалӣ) баррасӣ мегарданд. Дар номинатсияи сарояндагӣ ба шеърҳои муосир, хусусан, шеърҳо аз баёзҳои тозанафр афзалият дода мешавад. Дар талаботи номинатсияи навозандагӣ ба сабқҳои аслии санъати навозандагии тоҷик афзалият дода мешавад. Вақти баромади ҳар як довталаб дар даври дуоим то панҷ дақиқа ва дар даври сеюм то даҳ дақиқа муайян гардидааст. Баҳогузорӣ (аз 5 то 10 ҳол) тариқи овоздиҳии пӯшида сурат мегирад.

- Дар бораи тартиби дарёфти ҷоизаи ифтихорӣ чӣ гуфтаи мумкин аст?

- Ба ғолиби асосӣ Ҷоизаи ифтихорӣ дода мешавад. Дар даври сеюм ба ҳар як номинатсия як Ҷоизаи ифтихорӣ ҷудо карда мешавад, ки баробар ба Шохҷоиза аст. Ин Ҷоиза ба иштирокчиёни дода мешавад, ки дар асар офаридан, суруд хондан ва мусиқӣ навохтан маҳорат ва истеъдоди фавқулода дошта, маҳорат, истеъдод ва касбияти ӯ аз иштирокчиёни ҷои яқум болотар аст.

- Ғолибон дар оянда ба қадам имтиёзҳои сазовор мегарданд?

- Ғолибони озмун ҳуқуқи иштирок дар ҷорабинҳои сатҳи ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣро пайдо намуда, ба мактабҳои миёнаи махсуси мусиқӣ, коллеҷи мусиқӣ ва мактаби олии мусиқӣ (консерватория) тариқи сухбат, ба таври ройгон (ғайр аз тахассусҳое, ки тавассути шартнома қабул мегарданд), бе супоридани имтиҳон қабул карда мешаванд.

Сухбатро Ҳотами ҲОМИД,
«Омӯзгор»

► «ҶУРҶИ СУБҶИ ДОНОИ КИТОБ АСТ»

Ҳазинаи хираду маърифат

Яке аз кашфиёти барҷаста ва басо муҳим дар таърихи башарият китоб эътироф шудааст. Бо нафари китоб ва китобдорӣ китобхонаи инсоният ба марҳилаи пурмухтаво, ба шохроҳи хирад ворид гашт. Китоб ганҷинаи беназире гардид, ки тавассути он дорои маънавии халқҳои миллатҳо аз насл ба насл интиқол дода мешавад. Китоб ҳофизаи таърихӣ аҳли башар аст, василааст, ки тавассути он одамон таҷриба, ақлу хирад, ҳунару маърифат

меомӯзанд ва ҷаҳони маънавиашонро вусъат мебахшанд. Ба шарофати ин ҳазинаи хирад таърих зинда мемонад, маънавият замон ба замон вусъат пайдо мекунад, кўлвори хиради инсонҳо пурратар мегардад. Китобро бузургон ба равзанае мушобех донистаанд, ки ба василаи он ҷамагон ба вусъати ҷаҳон менигаранд, аз бисёр ҳодисаву воқеаҳо, аз сарватҳои маънавии башарият огоҳӣ пайдо менамоянд. Китоб рўшанибахши ҷаҳони мост, бидуни китоб ҷаҳолат домангари мо мешавад. Махз китоб аст, ки одамонро аз вартаҳои маънавий берун мекашад, ҷодаҳои ҳамвор менамояд, роҳи ростро нишон медиҳад, дурусту хирадмандона рафтор қардандро меомӯзад. Меғӯянд, ки тавонотарин, хирадмандтарин шахс онест, ки пайваста китоб мехонад, бо китоб ҳамдам аст ва онро беҳтарин рафиқи худ, ҳамсафари доимияш медонад. Аҳли хирад бо оҳанги таъкидомез ва ҳикматбор фармудаанд:

Бе китоб, эй дўстон, бунёди мо норавшан аст,
Тираву торик ҷамчун хонаи беравзан аст.

Таърих собит кардааст, ки махз ба шарофати арҷгузорӣ ба китоб ва мунтазам рӯй овардан ба он халқҳои ҷаҳон ба пешрафту комёбӣ ноил гардидаанд. Бисёр мамлакатҳо бо китобхонаҳои бузургашон шуҳрат доранд ва бо он ифтихорманданд, ки нодиртарин шохкорҳои маънавии инсоният - китобҳои пурарзишро ҳифз менамоянд.

Халқи тоҷик табиатан китобхону китобфару китобпарвар аст ва ба шохидии таърих, аз душманони горагтар, пеш аз ҳама, китобу китобхонаҳояшро ҳифз кардааст. Бузургтарин шахрҳои қаламрави таърихӣ тоҷикон дорои китобхонаҳои мухташаму пурсарват будаанд. Аз китобҳои офаридаи аҳли хиради тоҷик тавассути тарҷума аҳли ҷаҳон бархўрдор будаанд. Ин анъанаи неки ниёгон, хушбахтона, дар замони мо - дар даврони Истиқлоли давлатии Тоҷикистон низ идома дорад. Ҳоло дар ҷумҳурии азизамон бузургтарин ва мухташамтарин китобхона дар Осиёи Марказӣ бунёд шудаасту фаъолияти фарогир ва хирадгустарона дорад. Китобхонаи миллии Тоҷикистон дар шаҳри Душанбе ҳамарӯза хонандагони зиёдеро дар қанор мегирад ва дорои маънавиаш давра ба давра бештар мегардад. Барои ҳар чӣ бештар ҷалб намудани доираи васеи хонандагон ба мутолиаи китоб, махсусан, ибтикори маърифатпарваронаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллий – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон оид ба ташкилу баргузор намудани озмуни ҳамасолаи «Ҷури субҳи донои китоб аст» тақони бузурге бахшид. Сол то сол теъдоди иштирокдорони ин озмун меафзояд. Дар доираи омодагиҳо ба ин озмун ва тайёри ҳидоят намудани шогирдан ба он омӯзгорони мактабҳо пайваста ҷидду ҷаҳд менамоянд ва аз роҳи усулҳои пурсамари ташвиқот пурсамар истифода мекунанд. Бо ин ҳама, мебояд, ки дар тамоми таълимгоҳҳо таблиғи китобу китобхонаи пурҷозибаву рангинтару бавусъаттар бошад. Бо ин ҳадаф тавзеҳи гуфтаҳои бузургон дар бораи китоб, ташкили дарсҳои тарбиявӣ дар ин мавзӯ, созмонбахшии саёхатҳо ба китобхонаҳову нафариёҳо, вохӯри бо аҳли адаб... хеле манфиатбор хоҳад буд. Меҳроҳам гуфтаи ҳикматборе дар ситиши китоб поёнбахши ин навиштаи мухтасар бошад: «Дар оғӯши китобҳо ҳар шахс худро хушбахттарин дар олам эҳсос менамояд».

Раҳима КАБУТОВА,
омӯзгори забони англисии
мактаби № 90-и ноҳияи Сино

► ҶОРАБИНИ

Дар боғи истироҳатӣ - фароғатии шаҳри Кўлоб бо ташаббуси мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳр бахшида ба Рӯзи байналмилалӣ хифзи кўдагон, ҷорабини идои баргузор гашт. Орзу Ҳамидиён, муовини раиси шаҳр ҷамъомади тантанавиро оғоз бахшид.

Имсол ба муносибати санаи мазкур дар доираи тадбирҳои «Як ҳафтаи ҳаёти кўдагон» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва томактабӣ озмуни

Олами рангину зебо

«Навраси сохибистеъдоди беҳтарин»-ро аз рӯйи номинатсияҳои «Расмони беҳтарин», «Ровии беҳтарин», «Дастони мохир», «Сарояндаи беҳтарин», «Иштироькори беҳтарин», «Шеърҳои беҳтарин», «Раққос (а)-и беҳтарин», «Навозандаи беҳтарин» ва виторинаю маҳфилҳои саволу ҷавоб созмон дода шуд.

Шариф АБДУЛҲАМИД,
«Омӯзгор»

То ҷашни 30-солагии Истиқлоли давлатӣ қитъаи роҳи Шкев-Қалъаиҳум ба истифода дода мешавад.

► НИЗОМ

Чунони маълум аст, бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Стратегияи миллии рушди маорифи ҷумҳурий барои давраи то соли 2030 ва нақшаи миёнамуҳлати он барои солҳои 2021-2023 тасдиқ ва мавриди татбиқи пешниҳод гардидааст. Дар хусуси муҳтавою ғоя ва ҳадафу вазифаҳои асосии ин ҳуҷҷати муҳим суҳбате ороистем бо сардори раёсати иқтисод ва банақшагирии Вазорати маориф ва илми кишвар Бадриддин Музаффаров.

- Муаллими муҳтарам, нахуст мехостем дар хусуси марҳалаҳои таҳия, коркард ва қабули Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун ҳуҷҷати меҳварӣ дар баланд бардоштани сифати таълиму тарбия дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот маълумот бидиҳед.

- Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳамчун ҳуҷҷати асосии муайянкунандаи сиёсати давлатӣ дар соҳаи маориф ва илм бо ҷалби мушовирони байналмилалӣ ва ватанӣ таҳия шу-

тар ба сифати таҳсилот, инчунин, малакаҳои касбӣ ва салоҳиятҳои зоҳир мегардад, ки ҷавонон ва калонсолон дар ҷараёни таҳсилот ба даст меоранд. Дар шароити тағйирёбии фазои иқтисодӣ, таъсири омилҳои беруна ва демографӣ, таҳсил дар тамоми тӯли ҳаёт бо вазифаи асосии шаҳрвандони ҷумҳурий таъдил меёбад.

- Стратегияи миллии рушди маориф (СМРМ) барои то давраи соли 2030 чӣ таъсир, бо кадом тарзу роҳҳо татбиқ карда мешавад?

- Раванди амалӣ намудани СМРМ якҷанд омил (ё унсур)-ро дар бар мегирад:

шаклҳои алтернативӣ ва инклюзивии таълим ва нигоҳубин, тақмили имкониятҳои физикии инфрасохтор дар ҳамаи зинаҳои таълим, таъмини муҳити иҷтимоии беҳатар, дастгирӣ ва таълими фарогир, баланд бардоштани риояи гигиенӣ дар зинаҳои таълим, фарогирӣ ба таҳсилоти миёнаи умумӣ, алалхусс, барои духтарон дар деҳот, татбиқи идоракунии электронӣ ва воситаҳои таълими электронӣ дар таҳсилоти ИК, МК ва донишгоҳҳо ва васеъ намудани фарогирии духтарон ба ихтисосҳои технологӣ ва техникӣ дар донишгоҳҳо вобаста мебошад. Яке аз дигар самтҳои ислоҳот дар СМРМ идоракунии ва маблағгузори соҳаи маориф махсуб меёбад, ки ба ҳавасмандкунии сармоягузори хусусӣ барои дастгирӣ ислоҳоти соҳа, тақвияти системаи иттилоотии идоракунии маориф, баланд бардоштани самаранокии таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, заминаҳои гузариш ба таҳсилоти

маориф чиро дар бар мегирад? Ва боз: мехостем моҳияти нақшаи миёнамуҳлат ва дарозмуддатро, ки дар СМРМ омадааст, фаҳмонда медодед.

- Чорҷӯбаи стратегияи ислоҳоти маориф барои давраи то соли 2030 равандҳои татбиқ (ичро)-и нақшаи миёнамуҳлатро дар бар гирифтааст, ки он дар ниҳояти кор ба амалишавии нақшаи дарозмуддати СМРМ барои то соли 2030 оварда мерасонад. Мусаллам аст, ки нақшаи дарозмуддат таъмини дастрасии баробар ва иштирок дар таҳсил дар тамоми зинаҳои таҳсил барои ҳама дар тӯли зиндагӣ ба шумор меравад. Дар нақшаи миёнамуҳлат иҷрои ин тадбир ба таври зер инъикос ёфтааст: васеъ кардани фарогирӣ ва дастрасӣ ба таҳсилоти босифати рушди барвактии кӯдак, бехтар намудани ҳавасмандӣ ва дастрасӣ ба таҳсилоти касбӣ, техникӣ, дастрасӣ ба таҳсилоти олии касбӣ, густариш ва татбиқи низоми таълими давом-

лиятдошта, масоили ташаккул ва инкишофи баъди механизмҳои миллии ҷорӣ кардани ХРУ ва муайян кардани мушкилот дар ин роҳ низ меистанд. Барои истифода кардани низоми мониторинг ва баҳодихии амалкунандаи ноил шудан ба натиҷаҳои миёнамуҳлат, дарозмуддат ва ҷорӣ зарур аст, ки ҳайати кадрӣ тайёр карда шуда, ташаккули мақомот (институтҳо)-и

Заминаи боэътимоди маорифи кишвар

дааст. Гурӯҳи кории вазорат тибқи фармоиши вазифаи маориф ва илми ҷумҳурий аз 13.05.2019, №2617 таъсис дода шудааст. Лонҳои Стратегияи мазкур аз ҷониби гурӯҳи корӣ бо иштироки бевоситаи конунгузорон, мутахассисони соҳа, ҷомеаи шаҳрвандӣ, коршиносон ва олимони муаррифӣ ва мавриди таҳлилу баррасии ҳамаҷониба қарор гирифта, тақмил ёфт. Стратегияи миллии рушди маориф мақсад ва вазифаҳои татбиқи миёнамуҳлат ва дарозмудлатро бо мақсади тамоюл ва самтҳои афзалиятноки соҳа муайян месозад.

- Мегуфтед, ки мақсад ва вазифаҳои Стратегия ҳамчун ҳуҷҷате, ки дурномаи ислоҳот дар соҳаи маорифро мушаххас муайян месозад, аз чӣ иборат аст?

- Бояд зикр намуд, ки Стратегияи миллии рушди маорифи ҚТ барои давраи то соли 2030 нақшаи маорифро ҳамчун манбаи асосии рушди иҷтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳрвандони он муайян намуда, вазъи ҷорӣ соҳаи маориф, мушкилоту талаботи он ва ҳамзамон, мақсаду вазифаҳои рушди соҳаро дар бар мегирад. Мақсади асосӣ ва дарозмудлати Стратегияи миллии рушди маорифи ҚТ барои давраи то соли 2030 бунёди низоми самараноки маориф аст, ки имконияти фарогир (инклюзивӣ) ва баробарро барои инкишофи қобилият, рушди зеҳнӣ, таъмини шугл ва бехтар намудани некуаҳволии аҳолии кишвар муҳайё месозад. Стратегияи дарозмудлати соҳаи маориф ба баргариҳои инкишофи иҷтимоию иқтисодии ҚТ, ки дар Стратегияи миллии рушди маорифи кишвар барои давраи то соли 2030 инъикос ёфтаанд, таъкид карда, ба мақсад ва вазифаҳои ҳадафҳои рушди устувор барои солҳои 2015-2030 мутобикат мекунад. Вазифаҳои банақшагирии стратегӣ аз муайян кардани ҷорабиниҳои калидӣ ва афзалиятноки раванди ислоҳот тавассути мушаххас намудани имконият ва мушкилот дар партави рушди иҷтимоию иқтисодӣ иборат мебошад. Ҳадафи ислоҳот ба вучуд овардани ҷунин низоми таҳсилоти босифат ва дастрас барои ҳамаи шаҳрвандон дар тӯли ҳаёт аст, то ки иқтисодиёти кишвар бо кормандони босалоҳияти мутобик ба инфрасохтор ва технологияҳои муосиру инноватсионӣ таъмин гардад. Тибқи Стратегия таваҷҷуҳи беш-

1. Нақшаи миёнамуҳлати амали соҳаи маориф барои солҳои 2021-2023, ки иборат аз 147 тадбири ба нақша гирифташуда (ба арзиши 5476,6 миллион сомонӣ) дар давоми 3 сол мебошад.

2. Матритсаи нишондиҳандаи асосии амал барои солҳои 2021-2030, иборат аз 92 нишондиҳандаи самаранокӣ (аз ҷумла, 67 нишондиҳандаи микдорӣ ва 25 нишондиҳандаи сифатӣ) ва нишондиҳандаҳои мобайнӣ барои ҳар як марҳалаи татбиқ иборат аст.

3. Ҳисоботи мунтазам дар бораи татбиқи Стратегия ва вохӯриҳои шарикони рушд бо Вазорати маориф ва илми кишвар (дар асоси омӯзиши муштараки қаблан гузаронидашуда).

4. Арзиши татбиқи Стратегия дар асоси якҷанд сценария.

5. Нақшаи коммуникатсионӣ, ки ҷадвали кор ва фаъолияти Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимиятро барои огоҳ кардани бенефитсиарҳо ва ҷонибҳои манфиатдорӣ миллий дар бораи дидгоҳ ва самти ягонаи ислоҳот дар соҳаи маориф муайян мекунад.

- Дар ин замина, ҳуб мешуд дар бораи сохтор ва мундариҷаи Стратегия ва самтҳои асосии ислоҳот, ки дар ин ҳуҷҷати муҳим инъикос ёфтаанд, муфассалтар андешаҷойро баён намоед.

- Стратегияи миллии рушди маориф барои солҳои 2021-2030 аз панҷ боб: мақсади асосӣ ва вазифаҳои стратегия, вазъи иҷтимоию иқтисодӣ ва заминаи меъёрӣ- ҳуқуқӣ, чорҷӯбаи стратегияи ислоҳот, самтҳои калидии ислоҳот ва муқаррароти хотимаӣ иборат мебошад.

Дархусуси сохтор ва мундариҷаи СМРМ ҳарф зада, аз унсурҳои асосии ҳамоҳангсозии ислоҳот дар давраи то соли 2030 бояд ёдовар шуд, ки баланд бардоштани потенциал ва тақмили ихтисоси кормандони соҳаи маориф, тақвияти системаҳо ва равандҳои тичоратӣ дар сатҳи марказӣ ва маҳаллӣ, тақмили инфрасохтор ва сохтани синфхонаҳо ё муассисаҳои таълими нав, бознигарии санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ дар соҳаи маориф ва тақвияти идоракунии захираҳои инсонӣ ва назорат дар баҳши маорифро дар бар мегирад. Самтҳои асосии ислоҳот дар стратегия ба омилҳои, ҷун вусъат додани

12-сола, коркарди нав ва инноватсионии механизмҳои маблағгузорӣ дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, оптимизатсияи инфрасохтори мактаб (яъне ҳалли мушкилоти мактабҳои хурд), тақмили ихтисоси роҳбарони мактабҳо (директорон, муовинони онҳо ва ғ.), истифодаи бехтари далелҳо дар қабули қарорҳо ва таҳияи сиёсат дар соҳаи маориф, тақвияти захираҳои инсонӣ барои идоракунии ва назорат аз болои ислоҳоти соҳа, васеъ намудани мустақилияти МТОК, татбиқи механизми маблағгузории сарикасӣ дар таҳсилоти касбӣ, интегратсияи технологияҳои рақамӣ ба менеҷмент ва арзёбии сифат ва ҳамгирони амнияти мактаб ба рушди устувор ва сиёсати коҳиши хатар аз офатҳо мусоидат хоҳад кард. Агар СМРМ то соли 2020-ро бо СМРМ то соли 2030 ба таври мукоиса аз назар гузаронем, мушоҳида мекунем, ки дар Стратегияи миллии рушди маориф барои то соли 2030 афзалият хеле зиёд аст. СМРМ барои то соли 2030 се марҳилаи амалишавиро дар тӯли 10 сол дар бар мегирад.

Дар стратегияи мазкур ҷаҳорҷӯби ислоҳоти стратегӣ дохил карда шудааст, ки дар ҳуҷҷати ҳамноми қаблӣ (то соли 2020) ин ҷаҳорҷӯб мавҷуд набуд. Дар СМРМ барои то соли 2030 таҳсилоти инклюзивӣ ба ҳар як сатҳи таҳсилот ворид карда шуда, матритсаи ҳамаҷониба ва воқеии ҳафҳо таҳия шудааст.

- Шумо дар бораи чорҷӯбаи стратегияи ислоҳоти маориф, ки ба Стратегияи миллии рушди маориф барои то соли 2030 дохил карда шудааст, ҳарф заед. Тавзеҳ медодед, ки чорҷӯбаи стратегияи ислоҳоти

дор барои ҳама, таъмини фарогирии таҳсилот барои ҳамаи гурӯҳҳои иҷтимоӣ, коҳиши сатҳи хориҷ шудани хонандагон аз муассисаҳои таълимӣ ва таъмини шароити беҳатар ва мусоиди иҷтимоӣ барои таҳсил дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот ва илм. Ба нақшаи дарозмуддат, инчунин, тақвияти низоми самараноки идораи соҳаҳои маориф ва илм шомил гардидааст, ки ҷиҳати амалишавии он тибқи нақшаи миёнамуҳлат ҷунин қорҳоро, мисли таҳкими ҷараёни ҳамоҳангсозии ислоҳот дар соҳаи маориф ва илм, истифодаи дурусти маълумоти ҷамъоваришуда ва ҷараёни қабули қарорҳо дар ҳамаи зинаҳои соҳаҳои маориф ва илм, таҳкими низоми идораи молияи давлатӣ дар соҳаи маориф, аз ҷумла, робитаи ислоҳот бо маблағгузорӣ, ҷорӣ намудани низоми самарабахши мониторинг ва арзёбии татбиқи ислоҳоти сохторӣ ва институтсионалӣ дар соҳаҳои маориф ва илм бояд анҷом дода шавад.

- Дар суҳбати мо дар бораи механизми мониторинг ва баҳодихӣ ба СМРМ то давраи соли 2030 сухан рафт. Ин чӣ гуна механизм аст?

- Воқеан, соли 2016 Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Стратегияи миллии рушди ҷумҳуриро барои давраи то соли 2030 таҳия ва қабул намуд, ки дар он самтҳои асосии ноил шудан ба ҳадафҳои рушди устувор (ХРУ) муайян карда шудаанд. Имрӯз дар назди Ҳукумати кишвар дар баробари мониторинги татбиқи ҳадафҳои стратегияи СМРМ – 2030 ва масъалаҳои милликунонӣ, инчунин, вазифаҳои ҷорӣ намудани ҳадафҳои рушди устувор (ХРУ) ба соҳаҳои афза-

давлатӣ оғоз ёбад, яъне бояд дастурҳои вазифавӣ, усулҳои кор, таҳияи дархостҳо барои гузаронидани баҳодихӣ ва ғайра омода карда шаванд. Дар умум, мутобики Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2030, мониторинг ва баҳодихӣ яке аз воситаҳои асосии назорат ва иҷрои СМРМ боқӣ мемонад. Раёсати иқтисод ва банақшагирии Вазорати маориф ва илми ҷумҳурий барои фаъолияти низоми мониторинг ва баҳодихии соҳаи маориф сафарбар шудааст. Ҷорӣ намудани низоми мониторинг ва баҳодихии амалкунандаи давра ба давра мегузарад. Давраи аввал, соли 2021 бо оғози иҷрои Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2030 роҳандозӣ карда мешавад. Ин давра бояд ба низоми коммуникатсионии мавҷуда таъкид карда, таҷриба ва амалияи истифодаи баҳодихӣ ва мониторинги ба индикаторҳои Стратегия вобастаро ташаккул намудани мониторинг ва баҳодихӣ 4 солро дар бар мегирад. Дар ин давра, бояд дар сатҳи ҷумҳурий гурӯҳи мақсадноки мутахассисонро таъсис дода, тарзи тайёр кардани ҳисоботи мониторингро ба вучуд овард. Гурӯҳҳои мақсадноки мутахассисон оид ба мониторинг ва баҳодихӣ дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот ба дастгирии Вазорати маориф ва илми ҷумҳурий ташкил карда мешаванд. Давраи дууми ҷорӣ намудани низоми мониторинг ва баҳодихӣ аз соли 2025 оғоз меёбад, ки дар ин давра ченакҳои иловагии мониторинг ва баҳодихӣ ба роҳ монда мешавад, зарурати дар баҳши мониторинг ва баҳодихӣ гузаронидани таълим ва тақмили ихтисос, баҳодихии намоён-дагони минтақаҳо пеш меояд ва ҳамзамон, маводи методӣ ва дастурҳо ташаккул меёбанд. Дар ҳамаи давраҳо Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон захираҳои меъёрию методии гузаронидани низоми мониторинг ва баҳодихиро барои минбаъд, дастрас шудан ба мустақилона таҳия намудани асосҳои меъёрию ҳуқуқӣ, нишондод, баҳодихӣ ва танзими таркибии онро таъмин менамояд.

Мусоҳиб Шодӣ РАҶАБЗОД,
«Омӯзгор»

► Дар Осорхонаи миллии Тоҷикистон масъалаҳои муҳими илмӣ дар асарҳои занон-олимони тоҷик баррасӣ шуданд.

► МУЛОҲИЗА ВА ПЕШНИҲОД

Мақолаи банда дар ҳошияи мулоқоти Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо ҷавонони кишвар бахшида ба Рӯзи ҷавонон (21.05.2021) рӯйи коғаз омад.

Банда собиқадори меҳнат ҳастам, тамоми фаъолияти кориамро ба тарбияи насли наврас ва таълими фанҳои химия ва биология бахшидаам.

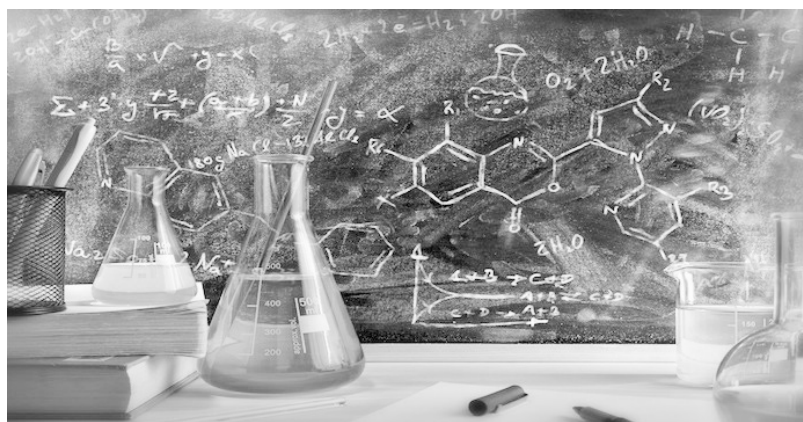
Президенти муҳтарам ба ду нафар баромадкардагон муроҷиат намуда пурсиданд, ки барои бехтар аз худ кардани фанҳои дақиқ чӣ бояд кард?

Меҳоҳам андешаоямро дар мавриди саволи Пешвои миллат баён кунам.

1. Аксаран омӯзиши ҳамаи фанҳо аз синфҳои поёни оғоз

мондаанд. Ва ҳеле кам. Дар ҷунин вазъ машғулиятҳои амалӣ ва таҷрибаҳои лабораториро ҷи гуна бо барномаҳои таълимӣ мувофиқ гузарондан метавон? Худи ҳамин сол ман дар синфи VIII барои ҳосил кардани оксиген аз дорухона перманганати калий ва аз мағоза спирт (этанол) харидорӣ кардам. Перманганати калийро 5 - граммӣ мефурӯхтанд. Спиртро баъди харидорӣ ба лампаҷаи спиртӣ рехтем, ки бо алангаи паст сӯхт. Ва бояд гӯям, ки на ҳамаи омӯзгорони химия ҷунин хавсала доранд, ки ба хонандагон мавҷудияти оксиген, ҷамъкунӣ ва дигар хосиятҳои онҳоро нишон диҳанд. Ҳама медонанд, ки аз ҳазор назария як амалия бехтар аст! Барои дигар машғулиятҳои амалӣ ва таҷрибаҳои лабораторӣ низ ҷунин корҳо ба сомон расонида

Таълими химия такмил мебоҳад

мегардад, вале таълими химия аз ҳама баъд, аз синфи 8 сар мешавад, ки ба назари мо, ҳеле дер аст.

2. Ба таълими химия соатҳои ҳеле кам (дар синфҳои VIII, IX ва X 2 соат) ва фақат дар синфи XI 3 соат ҷудо карда шудааст. Дар забони тоҷикӣ 35 ҳарф мавҷуд аст ва омӯхтани он аз синфи якум шурӯъ мешавад. Дар вақти омӯзиши химия ба 118 элемент, ё ба истилоҳ, «алифбои химия» шинос мешаванд, ки аз як ё ду ҳарфи лотинӣ ё юнонӣ гирифта шудааст ва барои омӯзиши аломат, формула, ном ва талаффузи онҳо вақт ҳеле кам мемонад.

3. Барномаҳои таълими фанҳои химия низ ҷавобгӯи талабот нестанд ва мутаассифона, қариб ҳар сол дигаргун мешаванду ба китобҳои дарсӣ мувофиқат наметунанд. Барои мисол, дар синфи нӯҳ 11 соат (қариб ду моҳи охири соли таҳсил) дарсҳои химияи органикӣ омӯхта мешавад ва ҳамин дарсҳо такроран дар синфи X боз таълим дода мешаванд.

4. Масъалаи ҷорумро аз боби сухани омӯзгори химияи ДДОТ ба номи С. Айни оғоз менамоям, ки дар ҳамаи ҷамъиҳои ҷавонон изҳор кард: корҳои берунасинфиро дар амалия мувофиқ кунем.

Бояд гуфт, ки имрӯз чанде аз асбобҳо, реактивҳое, ки дар кабинетҳои фанҳои химия нигоҳ дошта мешаванд, аз давраи Иттиҳоди Шуравӣ боқӣ

мешавад.

Зарурати гуфтани як масъалаи дигарро бамаврид меҳисобам. Соҳибкорони мо аз Чин реактивҳои химиявӣ ба кишварамон меоранд. Ҳамаи навиштаҷоти этикетҳо ба забони чинӣ буда, барои аксарият номафҳуманд. Бинобар ин, аз гузаронидани баъзе машғулиятҳои амалӣ ва таҷрибаҳои лабораторӣ худдорӣ мекунем. Кӣ медонад, ки дар бастаҳо чӣ чой додаанд?!

5. Яке аз сабабҳои дигар нарасидани кадрҳои баландихтисос аст. Дар аксари муассисаҳои таълимӣ дарсҳо рӯякӣ аз тарафи омӯзгорони ғайриихтисос гузаронида мешаванд. Методикаи дарсдиҳӣ ва методикаи ҳалли мисолу масъала ва муодилаҳо наметунанд.

6. Ба омӯзгорони мо адабиёти илмӣ ва методӣ намерасад. Омӯзгороне, ки китоби химия менависанд, мисолу масъалаҳо аз китобҳои дигар забонҳо меҷӯшонанд. Равиши методикаи ҳалли масъалаҳо барои омӯзгорони ҷавон ва хонандагон нишон наметунад.

7. Дар баробари ҳамаи ин, корҳои ташвиқотӣ – тарғиботӣ, чорабиниҳои илмӣ, конференсҳо, семинарҳо, курсҳои баландбардории ихтисос рӯякӣ гузаронида шуда, масъалаҳои асосӣ яктарафа мемонанд, муҳокима карда намешаванд...

Бадриддин ХОЛИҚОВ,
*Аълоии маорифи Тоҷикистон,
ноҳияи Файзобод*

► 1 ИЮН – Рӯзи байналмилалӣи ҳифзи кӯдакон

Кӯдакон ва ҳимояи ҳуқуқҳои онҳо

Ҳамасола, якуми июн, дар тамоми дунё Рӯзи байналмилалӣи ҳифзи кӯдакон таҷлил мегардад. Ин рӯз бори аввал, моҳи ноябри соли 1949 бо қарори Иҷлосияи Федератсияи байналмилалӣи демократии занон ҷашн гирифта шуда, соли 1950 дар 51 кишвари ҷаҳон таҷлили он ба ҳукми анъана даромад.

Дар Тоҷикистон ба тарбияи кӯдак ва рушди тарзи ҳаёти солими насли наврас, таълиму тарбияи онҳо аҳамияти махсус дода мешавад.

Соли 1989 Созмони Милалӣ Муттаҳид санади аз ҳама муҳими байналмилалӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои кӯдак – Конвенсия дар бораи ҳуқуқҳои кӯдакро қабул намуд, ки он аз се қисм ва 54 модда иборат аст. Дар моддаи 2-и Конвенсия зикр гардидааст, ки “Давлатҳои аъзо тамоми ҳуқуқҳои дар ин Конвенсия пешбинигардида нисбат ба ҳар як кӯдаке, ки дар доираи ҳуқуқи онҳо қарор дорад, бидуни ягон таъбиз, сарфи назар аз наҷод, ранги пӯст, чинс, забон, дин, ақидаи сиёсӣ ва ақидаи дигар, асли миллӣ, этникӣ ё иҷтимоӣ, вазъи молӣ, вазъи саломатӣ ва таваллудӣ кӯдак, волидайн ё сарпарастӣ қонунӣ ё ғайриқонунӣ ҳолатҳои дигар эҳтиром ва таъмин менамоянд”.

Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон низ ин Конвенсия мавриди амал қарор дошта, фаъолиятҳои зиёдеро дар ин самт амалӣ мегардонад. Аз ҷумла, лоиҳаи “Ҳизматрасониҳои маҷмӯӣ барои модар ва кӯдак”-и назди Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи кӯдаконро дар мадди аввал қарор медиҳад.

Дар ҳамаи мамлакатҳои ҷаҳон кӯдакони дар шароити ниҳоят мушкул зиндагидошта ҳастанд ва ба ин гуна кӯдакон мебошад таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуд. Солҳои охир дар пайи даргириҳо дар баъзе аз кишварҳои ҷаҳон кӯдакони зиёде ҳалок шуда, як қисми онҳо бесарпаноҳ ва ё аз оилаҳои худ маҳрум гаштаанд. Барои ҳимояи кӯдакон ҷомеаи ҷаҳонӣ бояд кӯшиши ҳамаҷониба намуда, ҳамаи корҳои заруриро ҷиҳати ҳимояи насли наврас анҷом диҳад.

Рушди минбаъдаи миллат, ҷомеа ва давлат маҳз аз тарбияи дурусти кӯдакону

иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо дастгирии техникаи Ҳазинаи кӯдакони СММ амалӣ ва аз ҷониби Бонки Осиёи Рушд маблағгузори мешавад ва он ҳифзи солимии ҷавонон вобаста мебошад. Барои тарбия ва ҳифзи насли наврас нақши оилаи онҳо нисбат ба дигар қишри ҷомеа муқаддамтару муҳимтар мебошад. Тарбияи дурусти кӯдак

кӯдаконро дар мадди аввал қарор медиҳад.

Дар ҳамаи мамлакатҳои ҷаҳон кӯдакони дар шароити ниҳоят мушкул зиндагидошта ҳастанд ва ба ин гуна кӯдакон мебошад таваҷҷуҳи махсус зоҳир намуд. Солҳои охир дар пайи даргириҳо дар баъзе аз кишварҳои ҷаҳон кӯдакони зиёде ҳалок шуда, як қисми онҳо бесарпаноҳ ва ё аз оилаҳои худ маҳрум гаштаанд. Барои ҳимояи кӯдакон ҷомеаи ҷаҳонӣ бояд кӯшиши ҳамаҷониба намуда, ҳамаи корҳои заруриро ҷиҳати ҳимояи насли наврас анҷом диҳад.

Рушди минбаъдаи миллат, ҷомеа ва давлат маҳз аз тарбияи дурусти кӯдакону

дар асоси дониш, ҷаҳонбинӣ, мафкура ва эътибори эҳтиром, инчунин, арзишҳои маънавии падару модар сурат гирифта, бад-ин васила, шахсияти ӯ ташаккул меёбад. Ҳар як оила, ки меҳоҳад фарзанди донишманд ва пешқадам ба воҷарасонад, дар тарбияи ӯ вақти бештари худро бояд сарф намояд. Мақсади асосии қабули Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд” низ ҳамин аст, ки ҳар як падару модар ояндаи фарзанди худро фикр карда, дар тарбияи ҳамаҷонибаи онҳо саъю кӯшиш намонанд.

Нусратбек ШОМИРЗОЗОДА,
*омӯзгори мактаби №1,
ноҳияи Кӯҳистони Мастҷох*

► МАКТАБИ НАМУНАВӢ

Боргоҳи донишу хирад

Мактаби ман дар байни ду деҳа: Қизил - Тоҷикистон ва Андреев ҷойгир аст. Ҳоло ин ду деҳа бо ҳам пайаст гардида, Асадулло ном гирифтаанд. Асадулло Саъдуллоев солҳои зиёд сарҷӯпони хоҷагии деҳқонии ба номи Ниёзмухаммад Бегов буд. Барои меҳнати софдилона ва марди наққор буданаши аҳли деҳа қарор доданд, ки ба макони зисташон номи ӯро гузоранд.

Мактабамро соли 1936 муаллими покзамир Мухтор Ҳочаеви намангонӣ ҳамчун муассисаи ибтидоӣ ташкил намудаву то соли 1950 вазифаи мудирии мактабро бо сари баланд иҷро кардааст. Ин омӯзгори асил ду бачаи бепарасторро ба фарзандӣ қабул намуда, ба воҷарасонадаст. Таҳсил дар ин боргоҳ бо ду забон: тоҷикӣ ва ўзбекӣ сурат мегирифт. Соли 1954 бо сабаби камшумор будани хонандагони ўзбекзабон таҳсил пурра ба забони тоҷикӣ гузашт.

Мухтор Ҳочаев ягона тоҷикӣ буд, ки соли 1921 дар қорӣ Анҷумани X - и РКП(б) болшевикон дар шаҳри Москва иштирок кардааст.

Мактаби ман соли 1958 ба муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ табдил дода шуда, рақами 33-ро гирифт. Он дар қолхози «Коммунизм» - и ноҳияи Кагановичобод (баъдтар Қолхозобод ва айни ҳол Ҷалолитдини Балхӣ) ягона мактаби миёна ба шумор мерафт ва аз панҷ деҳа фарзандони меҳнатқашон ба таълим фаро гирифта мешуданд.

Ин боргоҳи донишноро як профессор, як доктори илмҳои иқтисодӣ, чор номзади илм, як навишанда, ду шоиру ду рӯзноманигор, шаш вакили Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дувоздаҳ

вакили маҷлиси халқии вилоятӣ, бисту панҷ вакили маҷлиси халқии ноҳиявӣ, сиву ҳашт вакили ҷамоатҳои деҳот, ду генерал, чор полковник, чор раиси ноҳия ва ду устоди пахта хатм намудаанд.

Ҳамчунин, дар ин муассисаи ҳамсари меҳробони Пешвои миллат Азизмоҳ Асадуллоева ва директори генералии ҶСШК «Ориёнбанк» Ҳасан Асадуллозода таҳсил намудаанд.

Дар қатори муаллимони омӯзгорони бешумор ҷавонмарди таҳҷойӣ Ҳайдар Пирматов низ ба таълиму тарбияи насли наврас камар баста, зиёда аз сӣ сол (аз соли 1965 то соли 1995) иҷрои вазифаи директори мактабро бар дӯш дошт ва ба се насли сокинони деҳа дарси адабу инсондӯстиву одамгарӣ омӯзонд.

Бо ғамхорӣ ва дастгирии бевоситаи Пешвои муаззами миллат соли 2015 бинои сеошёнаи мактаби нав барои 1500 хонанда бо тамоми таҷҳизот ва шароити созгор ба истифода дода шуд. Айни замон ин ҷо 80 нафар омӯзгори соҳибтаҷриба дар синфхонаҳои барҳаво машғули тадрис мебошанд.

Мактабам шоҳиди ташифи шахсони маъруфу намоёни ҷумҳурӣ, аз қабилӣ адибон Пӯлод Толис, Юсуфҷон Ақобиров, Ҳабибулло Файзулло, бастакори машҳур Абдуфаттоҳи Одина гардидааст. Ин меҳмонони олиқадр бо шогирдон вохӯриҳои хотирмон гузаронида, бобати ватандӯстиву худшиносӣ ва арҷ гузоштан ба таърихи макону миллат панду андарзҳои таъсирбахш баён намудаанд.

Зариф ҒУЛОМ,
нависанда

► КИТОБИЁТ

Дар адабиёти тоҷик чехраҳои зиёди адабие ҳастанд, ки ҳанӯз ҳам осори онҳо барои хонандаи тоҷик ошно нест. Бо ба вучуд омадани имконот ва шароити созгор тадриҷан ашъори шоирони классики форсу тоҷик мавриди омӯзиш қарор мегиранд. Бадри Чочӣ аз ҷумлаи шоирони барҷаста бошад ҳам, то имрӯз ашъори ӯ барои хонандаи тоҷик муаррифӣ нашудааст.

Бори аввал матни илмию интиқодии «Девони Бадри Чочӣ» (Душанбе – 2020, 376 сах.) зери назари профессори зиндаёд Худой Шарифзода бо пешгуфтор ва тасхеҳи адабиётшинос, номзади илмҳои филологӣ Фаҳриддин Ҳайдаров омода ва бо хатти ниёгон пешкаши хонандагон гардид. Бадри Чочӣ шоири бузурги охири қарни сздаҳум ва аввали чордахуми милодӣ мебошад ва наشري комили интиқодии девони ӯ нахустини маротиба дар Тоҷикистон сурат гирифтааст. Саҳми ӯ дар рушду тақомули

Ҳиндустон таҳлил менамояд. Ба таъбири Ф. Ҳайдаров, «Қобили зикр аст, ки адабиёти форсӣ қабл аз вуруди Бадри Чочӣ ба ин сарзамин (Ҳиндустон дар назар аст – Н. Н., Н. О.) рушду тақомули беандоза дошт ва ҳавзаҳои гуногун дар нуқоти мухталифи Ҳиндустон машғули ғайолия буданд. Воқеан, нақши ин ҳавзаҳо дар пешрафт ва камолоти чехраҳои боқариха ниҳоят ҷашмрас буданд. Бавижа, ҳавзаи Деҳлӣ дар шимоли Ҳиндустон дар ин боб қобили тазаккур аст. Чолиби таваҷҷуҳ аст, ки аксар салотини Деҳлӣ худ аз ада-

мон будааст».

Донишманди тоҷик Холиқ Мирзозода соли вуруди шоирро ба Деҳлӣ 1332 зикр намудааст ва иллати хичрати вайро вазъи душвори сиёсӣ донистааст, ки бар асари салтанати истиқроргаронаи муғул ба вучуд омада буд.

Фаҳриддин Ҳайдаров ба ин андеша аст: «Аз ишороти шоир бармеояд, ки вай дар ҳилоли зиндагӣ мусофиратҳои зиёде доштаву дар кишварҳои мухталиф сукунат варзидааст, вале тибқи навиштаи муҳаққиқон ӯ ҳаргиз пеши касе сари таъзим фуру наёвардааст ва хидматгӯзори ҳеҷ касе набудааст. Танҳо Султон Муҳаммад буда, ки хидмат дар дарбораш раванди зиндагиву рӯзгори Бадри Чочиро қомилан дигаргун сохтааст.

Ф. Ҳайдаров баъди омӯзишу мутолиоти зиёди осор ба хулосае мерасад, ки айёми туфулият ва овони ҷавонии шоир

Таҳқиқоти густурда дар бораи Бадри Чочӣ

(«Девони Бадри Чочӣ», матни илмӣ – интиқодӣ, Душанбе – 2020, 376 с.)

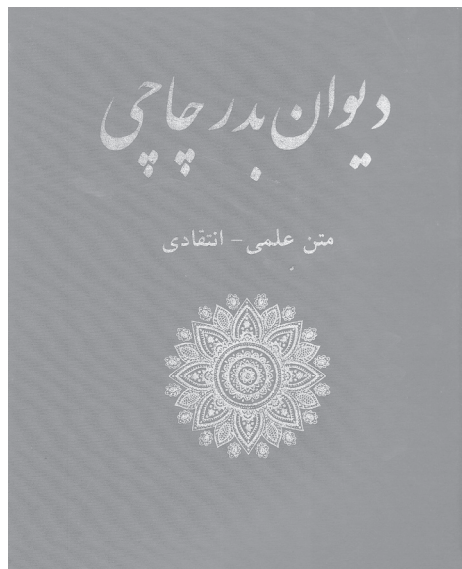
қасидаи кӯҳани форсию тоҷикӣ ҷашмгир мебошад.

Дар пешгуфтори китоб муҳаққиқи варзида Ф. Ҳайдаров ҳаёт ва эҷодиёти ин шоири маъруфро бо таъки ба сарчашмаи осори муҳаққиқон мавриди баррасӣ қарор додааст. Пеш аз он ки муҳаққиқ ҳаёт ва ғайолияти эҷодии шоири тавоноро мурур кунад, аввалан, вазъи адабию сиёсӣ ва иҷтимоии рӯзгори шоирро таҳлил намудааст. Дар бораи авзои адабӣ ва фарҳангии иҷтимоӣ дар рӯзгори шоир муҳаққиқони адабиёт, пажӯҳишгарони ватаниву хориҷӣ асарҳои зиёд навиштаанд ва зимни таҳлилу баррасӣ ду ҳавзаи адабӣ – Мовароуннаҳр ва Ҳиндустонро асосӣ ҳисобиданд. Зеро шоир дар ин ду ҳавза ба камол расидааст. Аввалан, ӯ дар Мовароуннаҳр илмҳои замонаро аз худ мекунад ва бо бад гардидани авзои сиёсӣ ва ҳуҷуми муғулҳо ба ин сарзамин, тарки Осиёи Миёна мекунад. Баъди азобу машаққату саргардонии зиёд ба Ҳиндустон меравад ва дар дарбори Муҳаммад Туглуқшоҳ ба дарёфти унвони Фаҳруззамон сазовор мегардад.

Ба таъкиди Ф. Ҳайдаров, замони зиндагии Бадри Чочӣ яке аз ғурубатгарин давраҳои таърихи Мовароуннаҳр маҳсуб меёбад. Замоне ки бар асари тохтгози муғулон иқтисоди Мовароуннаҳр ва Хуросон таназзул қард, ба марокизи бузурги адабӣ, ки ағлаб дар ин сарзамин мавҷуд буданд, ҳисороти зиёде ворид гашт. Муғулҳо иддае аз аҳли адаб ва фарҳангро, ки дар ин сарзамин ба сар мебуданд, ба қатл расониданд. Танҳо теъдоди андаке ба сарзаминҳои амнтаре фирор намуданд. Аз ҷумла, Бадри Чочӣ, Ибни Нусрати Хучандӣ, Зиёуддини Нахшабӣ ба Ҳиндустон фирор карданд. Носири Бухорӣ ба Ироқ рафт, Қамолӣ Хучандӣ эъзоми Табрз гардид.

Муҳаққиқ, ҳамчунин, ба анвои шеър дар ин давра таваҷҷуҳ намуда, таъкид мекунад: «Яке аз вижаҳои адабиёти ин давра иборат аз он аст, ки бештари шоирон берун аз дарбори ҳокимони аср зиндагӣ ва эҷод мекарданд». Дар ин маврид муҳаққиқи варзидаи адабиёти форсӣ Шиблӣ Нуъмонӣ менависад: «Шоирони машҳури аср мисли Шайх Саъдӣ, Ҳоҷа Ҳофиз, Мавлавӣ, Авҳадӣ, Ибни Ямин иртиботи ҳосе ба ҳеҷ яке аз дарборҳои аср надоранд ва ин рӯҳи озодихоӣ ва истиқлол дар суҳанронӣ дамида шуд ва шоире аз қайди ситоишу ину он тааллуқоти бечо ҳалосӣ ёфт».

Таҳлилу баррасии авзои адбию сиёсии Ҳиндустон дар ин давра низ дар пажӯҳиши Ф. Ҳайдаров ба таври густурда сурат гирифтааст. Ӯ бо таъки ба осори муътамади пажӯҳишгарони тоҷику форс вазъи ондаврано дар ҳавзаи

биёту фарҳанги форсӣ оғаҳии қомил доштанд ва бархе аз онҳо шеър ҳам эҷод мекарданд».

Омӯзиши шарҳи аҳволу осор ва эҷодиёти Бадри Чочӣ аз нимаи дуюми асри XIX оғоз ёфтааст ва аввалини муҳаққиқ Ғиёсиддин Муҳаммади Ромпурӣ мебошад, ки бар қасоиди шоир бо номи «Қошифи асрор» шарҳ навиштааст. Муҳаққиқ Ф. Ҳайдарзода менависад, ки «Перомунӣ зодгоҳи шоир будани шаҳри Чоч (Тошқанди имрӯза) ихтилофи назар нест. Аввал ин ки, Чоч таҳаллус гирифтани шоир гувоҳи матлаб аст. Сониян, ағлаби пажӯҳишгарони феҳристи осори мактуби шарқии китобхонаҳои ҷаҳон мутаваллиди шаҳри Чоч будани адибро таъкид мекунанд».

Дар бораи туфулият ва овони ҷавонии шоир иттилоӣ дақиқе дар даст нест. Ва дар осораш низ аз ҷониби вай ишорате нашудааст. Доир ба хичрати ӯ ба Ҳиндустон дар манобеи муътабар ақидаҳои мухталиф зикр гардидааст: «Ризоқулиҳони Ҳидоят санаи хичрати шоирро зикр накарда, таъкид намудааст, ки шоир рӯзгоре дар Деҳлӣ ба маддоҳии Султон Муҳаммад Туглуқшоҳ ва дигар салотини Ҳинд ба сар бурда ва аз хони эҳсонӣ эшон рӯзӣ меҳӯрда».

Мирхусайни Дӯст ишора намудааст, ки Мавлоно Бадриддини Чочӣ дар давраи ҳукмронии Муҳаммадшоҳи Туглақӣ ба Деҳлӣ омад, вале аз навиштаи вай замони дақиқи хичрати шоир маълум нест.

Муҳаққиқ Ғиёсиддин Муҳаммад чунон гуфтааст: «Бадриддин мутахаллис ба Бадр аст аз шаҳри Чоч, музофоти Турон, ки муаррабаш Шош бошад. Дар санаи ҳафтсаду сию се дар дорулхилофати Деҳлӣ ворид гашт, мулозим ва надими Султон Муҳаммадшоҳ ибни Ғиёсиддини Туглуқшоҳ шуда, мулаққаб ба Фаҳрузза-

дар Осиёи Миёна сипарӣ шудаву улуми замонаро низ дар ин сарзамин фаро гирифтааст. Баъдан бар асари ҳаводиси нохушоянди замона, тахминан, миёни солҳои 728 -733 хичрӣ ҷилои ватан намуда, ба Деҳлӣ меояд ва ба ҳайси надими Султон Муҳаммад Туглуқшоҳ баргузида мешавад.

Пажӯҳишгар дар тадвини девони илмию интиқодии Бадри Чочӣ ба чор нусхаи ашъори шоир таъки намудааст, ки нусхаи аввали он дар захираи дастхатҳои Институти шарқшиносии Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ва се нусхаи дигари он дар захираи дастхатҳои Институти шарқшиносии ба номи Берунии Академияи илмҳои Ўзбекистон маҳфузанд. Бояд гуфт, ки нусхаҳои хаттии девон ва маҷмӯаҳои ашъори Бадри Чочӣ дар китобхонаҳои гуногуни ҷаҳон мавҷуданд, ки муҳаққиқ танҳо ба ҳамин чор дастхат дастрасӣ пайдо кардааст. Муҳаққиқ ин нусхаҳоро мавриди таҳлил қарор дода, миқдори қасидаву рубоӣ ва китбаҳои шоирро муайяну мушаххас ва дар заминаи муқоиса онҳоро баҳогузорӣ кардааст.

Ҳамин тариқ, дар заминаи нусхаҳои дастрасшуда, дар девони илмию интиқодии Бадри Чочӣ 72 қасида, 105 китба ва 40 рубоӣ гирд оварда шудааст. Ҳамчунин, дар охири китоб тавзеҳот дарҷ гардидааст, ки қори хонандаро дар дарку фаҳми ашъори шоир ба таври назаррас осон мегардонад. Мавзӯи қасидаҳои шоирро рӯйдодҳои таърихӣ ва воқеоти замон, тавсифи иморот, ҷашнҳои пуршукӯҳи шоҳона, панду ахлоқ, мазмуну муҳтавои шарҳҳои, илми мусиқӣ ва вижаҳои он ва инчунин, мадҳу ситоиши зимомдорон дар бар мегирад.

Муҳаққиқ Фаҳриддин Ҳайдаров менигорад, ки «мутолиоту дониши густурда дар риштаҳои мухталифи улуми замон ҷанбаи дигаре аст, ки ба сабуку услуби шоир таъсиргузор будааст. Бадри Чочӣ аз улуми динӣ ва маҳсусан, Қуръон оғаҳии қомил доштааст. Дар радифи ин, шоир илми нучум, ҳайат, ҳикмат ва мантиқро фаро гирифтааст. Шинохти ин ҳама улум ба забони ашъори вай беасар набудааст. Мушқилот ва печидагӣҳо дар осораш дида мешавад, ки аз баракати ҳамин ошноист».

Девони илмӣ – интиқодии Бадри Чочӣ даричаи навро барои пажӯҳишгарону адабиётшиносон ва дилбастагонии қаломӣ бадеъ мекушояд ва дар ин замина чандин ҷабҳаро барои шинохти бештари ашъори шоир мушаххас менамояд.

Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА,
Насриддин ОХУНЗОДА,
«Омӯзгор»

► ТАРБИЯ ДАР ОИЛА

Сарғаҳи ташаккули шахс

Оила муҳимтарин восита ва сарчашмаи тарбияи шоистваи насли наврас буда, фарзандонро ба ҳаёт ва ғайолияти воқеӣ тайёр мекунад. Мақсадҳои муҳиме, ки ҷамъият дар назди мактаб гузоштааст, аз тарбияи оилавӣ вобастагии ҷиддӣ доранд.

Вазифаи оила аз он иборат аст, ки бояд дар баробари дигар қорҳои хонавода ташкили оқилонаи ғайолияти кӯдакро таъмин созад, ёри расонад, ки ӯ таҷрибаҳои мусбат ва судманди насли қалонсолро аз худ қарда, дар ғайолият, одад ва муносибат таҷрибаҳои фардӣ гирд оварад.

Дар санадҳои соҳаи маориф ва маҳсусан, дар Қонуни ҚТ «Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд» асоситарин вазифаҳои падару модарон қайд қарда шудааст: оила бояд шароити зарури ба вучуд оварад, ки баҷагон сари вақт соҳиби маълумоти миёна гашта, ба ин ё он қасбу қор тайёр шаванд; баҷагонро бо рӯҳияи ахлоқӣ ҳамида тарбия намояд; онҳоро ба малақаҳои меҳнатӣ одад қунонда, нисбат ба молиқияти ҷамъиятӣ эҳтиётқор буданро ёд диҳад; нисбат ба саломатии кӯдак ҳамеша ғамхорӣ зоҳир намуда, барои аз ҷиҳати қисмонӣ ҳамаатарафа инкишоф ёфтани ӯ тамоми шароитро муҳайё созад.

Дар оила зери таъсири тамоми хусусиятҳои ҳаёти оилавӣ равиши маънавию ҷамъиятӣ, майлу рағбату ҷабҳаи равонии насли наврас ташаккул меёбад. Ҳамин аст, ки баҷагон аз рӯи марому мақсади худ, кӯшишу муносибатҳои нисбат ба одамон доштани худ, пеш аз ҳама, ҳислатҳои падару модаронашонро тақрор мекунад. Ҳулу атвор ва рафтори шоистваи қалонсолон дар оила ба рушди ахлоқии кӯдак ҳамеша ёри мерасонад.

Дар инкишофи талаботи маънавӣ ва майлу рағбатҳои баҷагон низ нақши оила бағоят барҷаста аст. Муносибатҳои ҳаррӯзаи қушоду равшани қалонсолону баҷагон барои азхудшавии арзишҳои маънавӣ имкониятҳои хубе ба вучуд меоранд. Фарзандонро нағз донистану омӯхтани падару модарон имкон медиҳад, ки онҳо аз қурдсолӣ майлу рағбатҳои фардии онҳоро ошқор намуда, барои истеъдодҳои қурд инкишоф додани онҳо ёри расонанд. Дар хона баҷагон баробари донишу маҳорат ва малақаҳои дар мактаб азхудқардашонро мустақкам намудан соҳиби таҷрибаҳои мустақилонаи қорҳои фикрӣ мегарданд. Китобу маҷалла ва рӯзномаҳои аз китобхонаи хонагӣ дастрас намудаи онҳо, гӯш қардани барномаҳои радиову телевизион ҳамсафари доимии мактаббача дар оила буда, хираду ҳисси кӯдакро тақмил мебахшанд, боиси васеъ шудани ҷаҳонбинии ӯ мегарданд.

Оила муҳимтарин манбаи ҳиссиёт, баҳодихӣ ва муҳоқимаҳои амиқу нозуки маънавию эстетикӣ мебошад, ки дар асоси он чунин муносибатҳои ҳамидаи инсонӣ, чун муҳаббат, дӯстӣ, ғамхорӣ, ҳурмат қардани қалонсолон, амалан кӯшиш намудан барои беҳтарсозии шароити гирду атроф ва худтарбиякунӣ... ташаккул меёбад.

Инкишофи иродаи кӯдак, пеш аз ҳама, дар оила сурат мегирад. Чунки дар ин чо кӯдак мунтазам ба ғайолияти муфид ҷалб ва ба рафӣи душвориҳои моддӣи маънавӣ одад қунонда мешавад. Маҳз ба воситаи оила кӯдак мазмуни зиддиятҳои хоستانу имкониятҳои воқеии оилавию дарк менамояд.

Ҳаёти оилавӣ бо тамоми хусусиятҳои гуногуни психологӣ, маънавӣ ва маинии худ мактаби ҳосе ба шумор меравад, ки дар он батадриҷ одами қомил тайёр қарда мешавад.

Вазифаҳои тарбияи оилавӣ аз вазифа ва мундариҷаи раванди таълими ва тарбиявии мактаб қудонашаванда бошанд ҳам, дар айни ҳол, ҳар яке аз инҳо қорони маҳсусиятҳо мебошанд.

Зайнура ЮСУФОВА,
омӯзгори Донишқадаи сайёҳӣ,
соҳибқорӣ ва хизмат

СИМО

Номи наку ёфта аз заҳмати хеш

Махбуба Мӯсохочаева 54 соли умри бобаракати худро дар роҳи таълиму тарбияи шогирдон сарф намудааст. Ӯ хатмкардаи факултаи забони англиси ДДОТ ба номи Садриддин Айни мебошад. Ҳамсари муаллима Ф. Абдуллоев низ тамоми умри худро дар роҳи илму дониш сарф намуда, то охирин нафас ҳамаҷун мудири кафедраи химияи органикӣ дар донишгоҳи мазкур кор кардааст.

Махбуба Мӯсохочаева баъди хатми донишгоҳ фаъолияти омӯзгорияшро ҳамчун муаллимаи забони англисӣ аз мактаб-интернати №1-и шаҳри Душанбе оғоз бахшида, соли 1968 кори худро дар мактаби №62-и ноҳияи Исмоили Сомонӣ пойтахт давом дод. Аз соли 1980 то имрӯз дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №10-и ноҳияи Исмоили Сомонӣ ба шогирдон дарс меғӯяд.

Омӯзгори садоқатпеша чиҳати соҳибилму соҳибкасб гаштани шогирдашон пайваста заҳмат мекашад. Дарсҳои худро бо наватарин методу усулҳои таълимӣ, мутобик ба синну соли хонандагон ва рушди психологӣю ҷисмонии онҳо меғузаронад.

Хислатҳои неки Махбуба Мӯсохочаева, аз қабилӣ иродатмандӣ, дӯст доштани касби худ, хоксори-ву таҳаммулпазирӣ барои шогирдонро ҳамкасбон мактаби бузургест дар роҳи пурпечуботи зиндагӣ. Агар ягон омӯзгори ҷавон мушкilotи оилавӣ ё касбии худро дар миён гузорад, муаллимаи собиқадор ва зиндагидида бо оромӣю тамкин аз рӯзгори худ мисолҳо оварда, ӯро ба касбу қору зиндагӣ дубора дилгарм мегардонад. Мавсуф худро аз он хушбахт медонад, ки дар оилаи зиёӣ ба воя расидаасту тамоми пайвандонаш таҳсилдидаву соҳибкасбанд.

Устои поквичдону сермахсул Махбуба Мӯсохочаева бар ивази заҳматҳои шабонарӯзияш дар қори таълиму тарбияи насли наврас бо дахҳо диплому ифтихорнома, сипосномаву раҳматнома кадр шудааст, дорандаи нишони “Аълочии маорифи Тоҷикистон” мебошад.

Муаллимаи мушфику ғамхор Махбуба Мӯсохочаеваро аз номи шогирдон ва омӯзгорони мактаби №10-и шаҳри Душанбе ба ифтихори 75-умин солгарди умраш муборакбод гуфта, барояш тансиҳатӣ, умри дароз ва толеи баланд таманно дорем.

К. КАРИМОВ,
омӯзгори мактаби №10-и шаҳри Душанбе,
Аълочии маориф ва илми Тоҷикистон

ТАШАББУСКОР

Чанде пеш яке аз омӯзгорони Ҷамъияти Ҷаҳонӣ Қосим Давлатзода сардори раёсати маорифи шаҳри Ваҳдат таъйин гардид. Ӯ фаъолиятро аз бартараф сохтани нуксонҳои ҷойдоштаи соҳа оғоз намуд. Аввалин коре, ки анҷом дод, эҳёи наشري соҳавии назди раёсат – “Шамъи ирфон” буд. Нашри мазкур соли 2000-ум таъсис гардида, дар муддати 15 соли фаъолият ҳамчун оинаи фаъолияти омӯзгорони шаҳр, манбаи паҳн наму-

дони раёсат он як муддат аз назар дур монд. Марди маорифпарвару адабиётдӯсту Қосим Давлатзода дастур дод ва мусоидат кард, ки наشري омӯзгорон аз нав ба нашр расонада шавад.

Дуюмин коре, ки сардори нави раёсат анҷом дод, аз нав ташкил намудани фаъолияти семинарҳои доимо-амалкунандаи директорон, муовинони бахши таълим ва тарбия, иттиҳодияҳои методии минтақавии роҳбарони синф мебошад. Қаблан ин

сисони варзида ба ҷашм мерасанд. Ҳамаи онро ислоҳ мебо-яд кард.

Сеюмин коре, ки Қ.Давлатзода анҷом дод, иваз кардани шиори оғзаҳои кӯхнаю фарсуда ва забонзадаи бинои идора ва долону роҳравҳои раёсати маориф мебошад.

Тавассути ҳашарҳои ободонӣ дар дохили ҳуҷраҳои қорӣ, долону роҳравҳо ва атрофи бинои раёсат симои идора ба қуллӣ дигар гашт. Шиори оғзаҳо бо диди нав, мазмуну

гирифтанд.

Сардори раёсат азм дорад, ки таъмиру тармими қудакистонҳо, муассисаҳои

Камбудихо бартараф мешаванд

дани таҷрибаи пешқадами мактабу ҳайатҳои педагогӣ ва омӯзгорони алоҳида гардида буд. Дар саҳифаҳои он навигарҳои соҳаи маориф, рӯзгори омӯзгор, таҷрибаи пешқадами педагогӣ, маводи методӣ ва эҷоди бадеии омӯзгорон ба таъ мерасид, вале аз безъитбории корман-

чорабинихо муҳими методӣ нозарур дониста, аз байн бардошта шуда буданд.

Сардори нави раёсат Ҳангоми суҳбат ба мо иброз дошт, ки дар соҳаи маорифи шаҳр камбудихо зиёд, аз қабилӣ қисман нарасидани адабиёти бачагона, китобҳои дарсӣ, мизу курсӣ ва мутахас-

мундаричаи тоза таҳия гардиданд, ки ахли иштирок дар барои тарбияи насли наврас ва ҳамкорӣ бо мактабу маориф ҳидоят менамоянд.

Даромадҳои идора ва қисмати поёнии деворҳои бинои идора бо тахтасангҳои мармарӣ оро дода шудаю дару девори бино рангу пардозӣ нав

таълимӣ, омода намудани истироҳатгоҳи тобистонаи мактабӣ – “Ҳамсафар” ба мавсими нави истироҳату фароғат ва ғайраро вусъат бахшад.

Саидмурод ИСКАНДАРӢ,
рӯзноманигор,
шаҳри Ваҳдат

НАКУНОМ

Шоҳине аз Боми ҷаҳон

Доктори илмҳои физикаю математика, профессор Музаффар Азизов зодаи сарзамини бихиштоси ВМКБ буда, ҳаёти худро ба омӯзиши илм ва таълиму тарбияи насли наврас бахшидааст.

Ӯ соли 1950 дар ноҳияи Шугнан ба дунё омада, соли 1967 мактаби миёнаи №69-и зодгоҳашро хатм кардааст. Аз ҳурдӣ меҳост, ки риёзиётро амик омӯзадӯ омӯзгор шавад ва дар навбати худ ба дигарон омӯзонад. Пас аз як соли хатми мактаби миёна Музаффар ҷавон бо ҳамаи орзуи роҳ ба сӯи пойтахти ҷумҳурӣ – шаҳри Душанбе пеш мегирад ва соли 1968 донишҷӯи факултаи физика-математикаи Донишқадаи давлатии педагогии шаҳри Душанбе ба номи Шевченко (ҳоло ДДОТ ба номи С. Айни) мегардад. Таҳсил дар донишқада шавку завқи Музаффар Азизовро ба омӯзиши ин илм бештар кард. Қушишу ғайрат ва дониши амик доштани ӯро ба инбат гирифта, пас аз хатми донишқада дар кафедраи анализи математикӣ ба сифати ассистент ба қор қабулаш карданд. Солҳои 1980-1985 ҳамчун қоромӯз-муҳаққик ва аспирант ба Институти илмӣ-тадқиқотии математикӣ АУ Ҷумҳурии Украина рафта, дар муҳлати муайяншуда (моҳи декабри соли 1984) рисолаи номзадии худро дар мавзӯи «Приближение многочленами решения некоторых классов дифференциальных уравнений» сарбаландони дифоъ намуд ва ба Ватан баргашт. То соли 1989 М.Азизов дар кафедра дар вазифаи муаллими калон ва аз соли 1989 ҳамчун дотсент фаъолияти худро идома дод.

Донишу таҷрибааш водор мекард, ки тадқиқотро идома диҳад дар соҳаи худ олимӣ комил шавад. Бо ин ният солҳои 1993-1997 боз ба Институти илмӣ-тадқиқотии математикӣ

АУ Ҷумҳурии Украина ба сифати докторант ба фаъолият мепардозад. Устод рисолаи доктории худро соли 2009 дар мавзӯи «Оптимизация приближенных методов решения некоторых классов интегральных уравнений и смешные вопросы теории приближенного методов» дифоъ намуда, ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои физика-математика мушарраф мегардад. Ӯ муаллифи беш аз 125 қори илмӣ, як монография ва се китоби дарсӣ барои мактабҳои олий буд. Солҳои 2008-2015 дар вазифаи мудири кафедраи анализи математикӣ ДДОТ ба номи Садриддин Айни фаъолият намуда, дар ин давра мақому манзалати кафедраро афзудааст. Аз соли 2015 то нафаси вопасин ҳамчун профессори кафедраи номбурда фаъолият дошт. Устод М.Азизов дар давоми фаъолияти илмиву омӯзгории худ дар чандин қонфронси илмӣ дохилу хориҷи кишвар бо маърузаҳо баромад намуда, сазовори қоидаҳо гардидааст.

Профессор М. Азизов умед дошт, ки орзуҳои минбаъдашро дар соҳаи омӯзиши илмӣ риёзӣ аз тарафи шогирдон амалӣ мегардонад. Аммо субҳи 16-уми феввали соли равон марг ӯро аз байни морабуд. Имрӯз устод, мутаассифона, қисман бо мо нест, вале ёди ӯ ҳамеша дар қалби ҳамқорону шогирдон ҷой дорад.

Мансур НУЪМОНОВ,
профессор,

Абдураззоқи РАЗЗОҚ,
мудири кафедраи методикаи таълими математика,
Мастона ХОЛИҚОВА,
мудири кафедраи анализи математикӣ

ЭЪЛОН

Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни

барои ишғоли вазифаҳои холии зерин озмун эълон менамояд:

- Мудири кафедра: дар кафедраҳои физиологияи синнусолӣ ва муҳофизати шаҳрвандӣ, хариташиносӣ, иқлимшиносӣ ва яхшиносӣ, педагогика ва психологияи томақтабӣ ва қори иҷтимоӣ, таърих ва ҳуқуқ.
- Дотсент: дар кафедраҳои педагогикаи умумӣ (1); фалсафа (1); методикаи таълими технология ва соҳибқорӣ (1); иқтисодиёт ва идорақунӣ (1); баҳисобгирии бухгалтерӣ, таҳлил ва аудит (3); анатомия ва физиология (1); ҳуқуқ (2); методикаи таълими таърих ва ҳуқуқ (1); методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик (1); методикаи таълими забонҳои хориҷӣ (олмонӣ ва фаронсавӣ).
- Муаллими калон: дар кафедраҳои забон

и русии умумидонишгоҳӣ (1); асосҳои технологияи информатсионӣ (4); физикаи умумӣ (1); методикаи таълими технология ва соҳибқорӣ (2); фанҳои умумитехникӣ ва мошиншиносӣ (2); иқтисодиёт ва идорақунӣ (2); химияи умумӣ ва ғайриорганикӣ (1); психологияи иҷтимоӣ ва муносибатҳои оилавӣ (2); ҳуқуқ (3); забони олмонӣ (2).

Муҳлати пешниҳоди ҳуҷҷатҳо аз рӯзи наشري эълон оғоз мегардад.

Омӯзгорони аз озмунгузашта дар донишгоҳ ба қор қабул шуда, бо хона таъмин карда намешаванд.

Нишони: 734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ – 121, ДДОТ, Раёсати таълим. Тел: 224-75-28.

► ҲАМДАРДӢ

Раҷабмад АМИРОВ

26-уми майи соли равон қалби фарҳангшинос, номзади илмҳои педагогика (1983), профессор (1992), Арбоби ҳунари Тоҷикистон (1997), узви вобастаи Академияи байналмилалии иттилоот (1999), собиқ вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон (2004—2007), собиқ ректори Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Талабхӯча Сатторов Раҷабмад Амиров аз тапидаи монд. Номбурда 28-уми апрели соли 1954 дар деҳаи Балучи ноҳияи Мир Сайид Али Ҳамадонии вилояти Хатлон ба дунё омада, пас аз хатми Донишқандаи ҳунари Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода хидмати ҳарбиро дар артиши собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ дар Ҷумҳурии Демократии Олмон адо намудааст. Аз соли 1977 ба қори омӯзгорӣ пардохта, сараввал ба ҳайси муаллими кафедраи қорҳои маданӣ-маърифатии ДДСТ ба номи Мирзо Турсунзода (1977-1979), муаллими калони кафедраи маданӣ-маърифатӣ (1984) ва сипас, ба ҳайси декани факултаи қорҳои маданӣ-маърифатӣ (1984—1989), ноиби ректор оид ба қорҳои илмӣ (1989-1990) ва ректори ДДСТ ба номи Мирзо Турсунзода (1990-2001), муовини аввали вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон (2001-2004), вазири фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон (2004-2007) ва ректори Консерваторияи миллии Тоҷикистон ба номи Талабхӯча Сатторов (2007-2013) фаъолият кардааст. Раҷабмад Амиров муаллифи зиёда аз 100 асару мақола оид ба масъалаҳои муҳталифи соҳаи фарҳанг буда, дар таҳияи Қонуни ҚТ «Дар бораи фарҳанг», «Барномаи тайёр кардани кадрҳои соҳаи фарҳанг», «Назарияи рушди фарҳанги Тоҷикистон», «Барномаи тарбияи эстетикӣ Тоҷикистон» фаъолона иштирок намудааст. Мавсуф, ҳамчунин, муаллифи якчанд лоиҳаи байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ, аз қабилӣ қашнвораи байналмилалӣ «Садои дилҳо», Қашнвораи байналмилалӣ «Фалак», қашнвораи байналмилалӣ мусиқӣ тахти унвони «Садои дилрабои Аргунун» мебошад, ки дар сатҳи баланди касбия эҷодӣ доир гардидаанд. Асарҳои эҷодкардашон - «Методика подготовки клубного сценария: Методические советы работникам клубных учреждений» (Д., 1980), «Эҷодиёти дастаҳои ҳаваскорони санъат дар маишат, оила ва ҷои зист» (Д., 1983), «Республиканская комплексная программа эстетического воспитания населения Таджикской ССР» (Д., 1989), «Истиқлоли фарҳанг» (Д., 2001), «Бозтоби фарҳанг» (Д., 2005), «Фарҳанг дар ташаккули маънавият» (Д., 2005) дар тарбияи ҳисси зебоӣ-парастии фарҳангдӯстии халқи тоҷик, ҳусусан, қавонони кишвар саҳми арзанда гузоштаанд. Арбоби ҳунари Тоҷикистон Раҷабмад Амиров ҳамчун фаъоли қамъиятӣ намоёндаи Шӯрои вақилои халқи шаҳри Душанбе ва ноҳияи Синои пойтахт буд. Солҳои зиёд масъулияти раисии Қамъияти дӯстии Тоҷикистону Туркия ва Қамъияти дӯстии Тоҷикистону Кореяи Қанубиро бар уҳда дошт. Хидматҳои мондагори профессор Раҷабмад Амиров бо қоиқаҳои гуногун, аз қабилӣ медалҳои «Остона»-и Ҷумҳурии Қазоқистон (1999), Ассотсиатсияи байналмилалӣ консертии «Мин-он» Чопон (2005), «10-солагии Қувваҳои Мусаллаҳи ҚТ» (2003) ва ордени Исмоили Сомонӣ, дараҷаи II (соли 2005) қадрдонӣ шудааст.

Аҳли қалами нашрияи «Омӯзгор»-и Вазорати маориф ва илми ҷумҳурий аз даргузашти номзади илмҳои педагогика, профессор Раҷабмад АМИРОВ андуҳгин буда, ба пайвандону наздиқони марҳум ҳамдарди амиқ изҳор менамоянд.

«Омӯзгор»

► ЭЪЛОН

Муассисаи давлатии таълимии
«Донишгоҳи давлатии тиббии Хатлон»

барои соли таҳлили 2021-2022 ҷиҳати ишғоли қойҳои қори холӣ ба вазиғаҳои мудири кафедра, профессор, дотсент, саромӯзгор, омӯзгор, ассистенти кафедраҳои зерин ва дигар сохторҳои озмун эълон менамояд:

- 1. Кафедраи фанҳои муолиҷавӣ №1**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - ассистент
- 2. Кафедраи фанҳои муолиҷавӣ №2**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 3. Кафедраи фанҳои қарроҳӣ №1**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - ассистент
- 4. Кафедраи фанҳои қарроҳӣ №2**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 5. Кафедраи фанҳои қарроҳӣ №3**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - профессор, доктори илм
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 6. Кафедраи акушерӣ ва гинекологӣ**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - профессор, доктори илм
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 7. Кафедраи бехдошт ва дерматовенерология**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - профессор, доктори илм
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 8. Кафедраи фанҳои стоматологӣ**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - доктори илмҳо, профессор
 - номзади илмҳо, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 9. Кафедраи физиологияи нормалӣ ва патологӣ**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 10. Кафедраи фанҳои педиатрия**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - профессор, доктори илм
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент

- 11. Кафедраи фармакология ва микробиология**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - ассистент
- 12. Кафедраи бемориҳои сироятӣ ва эпидемиология**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - ассистент
- 13. Кафедраи анатомияи нормалӣ, анатомия топографӣ ва амалияи қарроҳӣ, з.лотинӣ**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - ассистент
- 14. Кафедраи забонҳо**
 - мудири кафедра, номзади илм ва доктори илм
 - саромӯзгор
 - омӯзгор
- 15. Кафедраи химия ва биологияи тиббӣ**
 - мудири кафедра, номзади илм ва доктори илм
 - саромӯзгор
 - омӯзгор
- 16. Кафедраи фанҳои қомеашиносӣ**
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - омӯзгор
- 17. Кафедраи физикаи тиббӣ ва информатика**
 - мудири кафедра, номзади илм ва доктори илм
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - омӯзгор
- 18. Кафедраи анатомияи патологӣ, тиббӣ судӣ ва гистология**
 - мудири кафедра, н.и.т., д.и.т.
 - номзади илм, дотсент
 - саромӯзгор
 - ассистент
- 19. Деканати факултаҳо**
 - декани факултаи педиатрӣ
 - декани факултаи стоматологӣ
- 20. Маркази технологияи иттилоотӣ**
 - директор
 - муҳандиси таъмири таҷҳизоти компютерӣ
 - оператори барномаҳои системавӣ
 - ороишгари (дизайнер) сайт муҳаррир
 - техникаи алоқа

- барномасоз
- Номзадҳои бод ба талаботи зерин қавобғу бошанд:**
- Маълумоти олиии тиббӣ ва таҳассусӣ;
 - Собикаи қорӣ аз рӯи ихтисос на қамтар аз 3 сол дошта бошад (барои дипломи аъло, ординатори клиникӣ, магистратура бе собикаи қорӣ);
 - Донишҳои асосҳои илми педагогика ва психология;
 - Қор қардан дар компютер ва шабақаи интернет;
 - Донишҳои қатмӣи забони давлатӣ ва як забони қоричӣ;
 - Қобилияти қоммуникативӣ ва ташқилотчиғӣ;
- Имтиёз ба дорандагони дараҷаи илмӣ ва дараҷаи таҳассусӣ дода мешавад.**
- Барои иштирок дар озмун ҳуҷқатҳои зерин пешниҳод қарда мешаванд:**
- ариза ба номи ректори донишгоҳ;
 - варақаи баҳисобгирӣи қадрҳо;
 - тарқумаи қол;
 - нусқаи дипломҳо;
 - 6 адад расми 3х4;
 - нусқаи дафтарчаи меҳнатӣ;
 - нусқаи шиноснома;
 - нусқаи РМА-ИНН (рақаи мушаххаси андозсупоранда);
 - нусқаи РМИ- СИН (сугуртаи иҷтимоӣ);
 - маълумотномаи тиббӣ №038;
 - маълумотнома оид ба надостаҳои доғи судӣ;
 - тавсифнома аз қои қори пешина.

Қиҳати иштирок дар озмун маълумотнома (CV)- и номзадон аз 07.06.2021 то 31.07.2021 ба суроғаи: ноҳияи Данғара, қўчаи Исмаи Шариғ-3 қабул қарда мешавад. Инқунин, номзадҳои метавонанд ҳуҷқатҳои ҳудро ба почтаи электронии info@Khatmedun.tj ирсол намоёнд.

Барои маълумоти иловагӣ хоҳишмандон ва номзадҳои метавонанд ба рақамҳои 98-107-51-51; (83312)21029; (83312)21067 занг зананд.

Музди меҳнати қормандон вобаста ба вазиғаҳо аз 2500 то 6000 сомонӣ муқаррар шудааст.

Қормандони Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва аҳли қалами ҳафтаномаи «Омӯзгор» ба сармутаҳассиси раёсати таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи қасбии вазорат Қалолиддин Амиров бинобар даргузашти МОДАРАШ ҳамдардӣ баён меқунанд.

Қормандони ҳафтаномаи «Омӯзгор» аз даргузашти омӯзгори собиқадор, собиқ сармутаҳассиси шўббаи маорифи ноҳияи Восеъ, Аълоҷии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳабибулло ТАБАРОВ андуҳгин буда, ба аҳли оила ва ҳешовандони марҳум изҳори ҳамдардӣ ва таслият менамоянд.

Омӯзгорону қормандони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №2-и ноҳияи Шохмансур ба омӯзгори ҳақин муассиса Аширов Исмоиддин бинобар даргузашти МОДАРАШ ҳамдардӣ баён меқунанд.

Омӯзгорон ва ҳонандагони муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №6-и ноҳияи Мастқох аз даргузашти қонишини директори мактаби мазқур Зиёвиддин ҲОШИМОВ андуҳгин буда, ба аҳли оила ва ҳешону пайвандони марҳум ҳамдардӣ баён меқунанд.

Сафробаҳши қаҳон омӯзгор аст.

ОМУЗГОР

Муассис: Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон

Почтаи электронӣ: omuzgor@inbox.ru
Сомонаи ҳафтанома: www.omuzgor-gazeta.tj

Сармуҳаррир
Ноилшоҳ НУРАЛИЗОДА

Ҳайати М.ИМОМЗОДА, А.РАҲМОНЗОДА, Н.САИД, М. САЛОМИЁН, Г. ҒАНИЗОДА, Д. ҚОДИРЗОДА, таҳрир: Н. СОБИРЗОДА, Ф.РАҲИМӢ, А.МУРОДӢ (қонишини сармуҳаррир), Н.ОХУНЗОДА (қотиби масъул)

Суроға: 734025, ш.Душанбе, х. Айни - 126, Телефонҳо: қабулҳо - 225-81-55, қонишини сармуҳаррир - 225-81-58, қотибот - 225-81-57, муҳосибот - 225-81-61

«Омӯзгор» тахти рақами 0018/рз, аз 13.07.2015 дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон аз нав номнавис шуда, тахти рақами 0110005977 дар Қумитаи андози назди Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайди давлатӣ гирифта шудааст. Нашрия ба хотири қандандешӣ маводе низ ба таъ меқасонад, ки идораи ҳафтанома метавонад бо муаллифон ҳамфиқр набошад ва барои онҳо масъулият ба уҳда нагирад.

Навбатдори шумора

А. МУРОДИ

Ҳафтанома дар матбааи нашриёти қомплексини «Шарқи озод» ба таъ расид. | Индекси обуна - 68850 | Адади нашр: 41315 нусха | Тарроҳ: С. Ниязов | Ҳуруфчинон: С. Саидова ва Д. Забирова

Навиштаҳо ва суратҳои ба идораи ҳафтанома воридгашта барқардониди намешаванд. Идораи ҳафтанома навиштаҳои дар ҳақми на бештар аз 4 саҳифаи компютери андозан 14 (қосилаи 1,5) - и ҳарфи Times New Roman Tj. қабул менамояд.